VASILE LOVINESCU

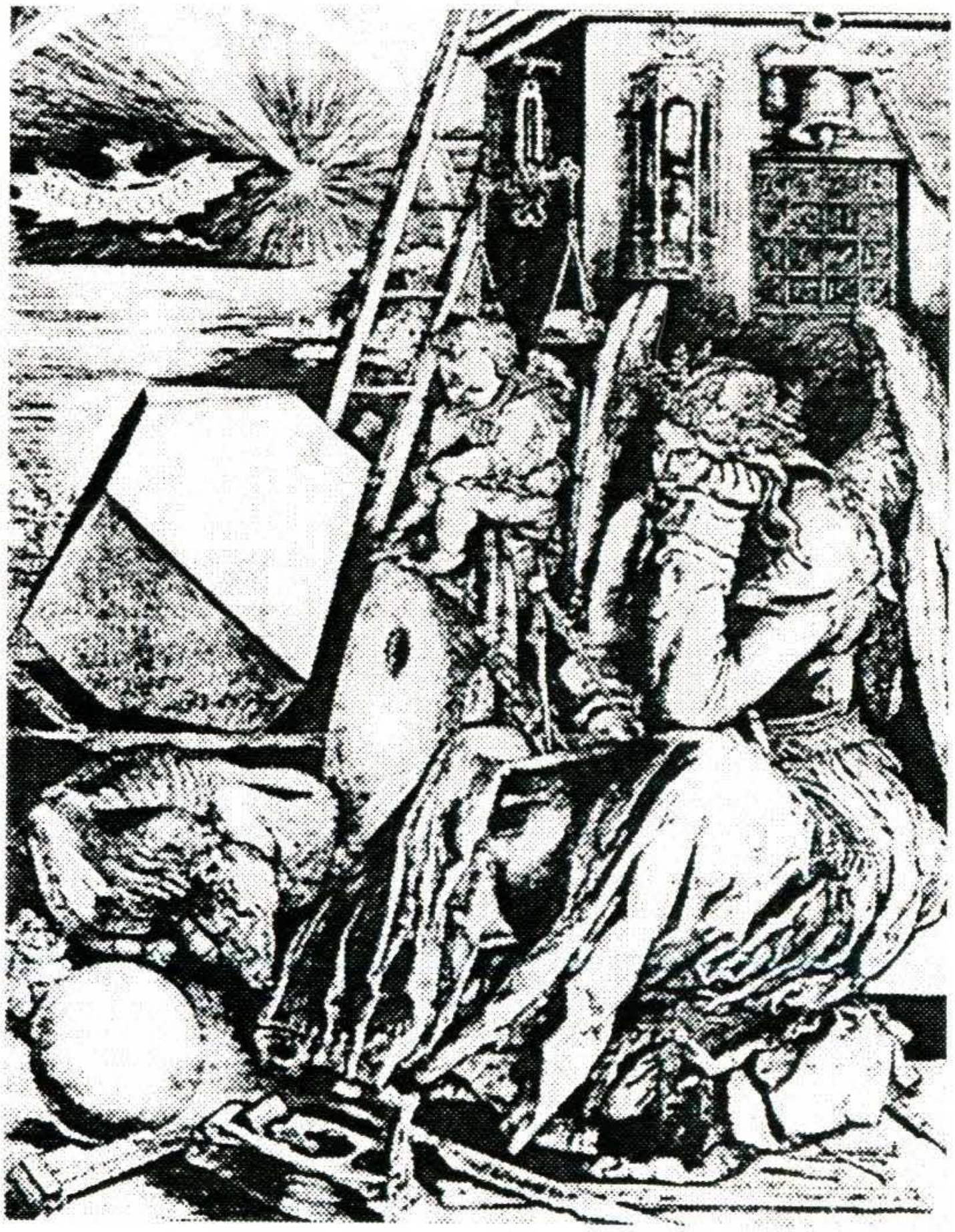

Meditații, Simboluri Rituri

EDITURA ROSMARIN

Volume publicate

Al patrulea Hagialâc. Cartea Românească. Bucureşti, 1981; ed. a II-a Editura Rosmarin, 1996.
La Dacia iperborea. Trad. Claudio Mutti. Ed. All'insegna del Veltro. Parma, 1984.
La Dacie hyperboréenne. Pardès. Puiseaux, 1987.
Creangă şi Creanga de Aur. Cartea Românească. Buc, 1989; ed. a II-a Editura Rosmarin, 1996
Monarhul ascuns. Institutul European. Iaşi, 1992.
Interpretarea ezoterică a unor basme şi balade româneşti. Cartea Românească. Bucureşti, 1992.
Incantaţia sângelui. Institutul European. Iaşi, 1993.
Mitul sfâşiat. Institutul European. Iaşi, 1993.
Steaua fără Nume. Ed. Rosmarin. Bucureşti, 1994.
Jurnal Alchimic. Institutul European. Iaşi, 1994.
Dacia hiperboreană. Ed. Rosmarin. Bucureşti, 1994.
Scrisori crepusculare. Ed. Rosmarin. Bucureşti, 1995.
La Colonna Traiana. Trad. Claudio Mutti. Ed. All'insegna del Veltro. Parma, 1995.
Însemnări Iniţiatice. Ed. Rosmarin. Bucureşti, 1996.
O icoană creştină pe Columna Traiană. Cartea Românească, Bucureşti, 1996.
Meditaţii, Simboluri, Rituri Ed. Rosmarin, Bucureşti, 1997.

Vasile Lovinescu

Meditaţii, Simboluri, Rituri

Ediţie îngrijită de:
Roxana Cristian şi Florin Mihăescu

Editura Rosmarin
BUCUREŞTI
1997

Coperta
Corvin Cristian
Lectori: Stela Gheţie-Tinney şi Dan Stanca

Ilustraţia copertei
Albrecht Dürer, *Melencolia* (gravură)

© Editura Rosmarin, 1997
ISBN 973-97811-3-6

Notă editorială

Acest volum de *Meditaţii, Simboluri, Rituri* constituie partea a treia şi ultima a ceea ce s-ar putea numi "Jurnalul" lui Vasile Lovinescu, din care primele două părţi au fost publicate sub titlurile:

Jurnal Alchimic - Institutul European, Iaşi, 1994.

Însemnări Iniţiatice - Editura Rosmarin, Bucureşti, 1996.

Denumirea de "jurnal" are dealtfel numai un caracter convenţional întrucât nu toate textele sunt datate, unele fiind doar numerotate sau nici atât, şi foarte puţine sunt legate de întâmplări cotidiene, cele mai multe fiind gânduri dincolo de orice conotaţie temporală.

Titlurile celor trei volume au fost date de editori, urmând sugestii rezultate din text, căci "jurnalul" nefiind destinat publicării nu a fost intitulat de autor.

După datele existente în manuscrise (caiete), redactarea "jurnalului" s-a făcut între anii 1964-1966.

Volumul de faţă cuprinde elemente de istorie, etnografie, folclor, filologie sacră şi în genere aspecte tradiţionale şi metafizice din literatura românească şi universală. De asemenea, volumul conţine observaţii inedite privind teologia creştină, filozofia europeană, istoria religiilor, până la abordarea internă a riturilor şi simbolurilor. Nu mai puţin lipsite de interes sunt cugetările autorului asupra diverselor aspecte ale artei arhaice şi chiar moderne. Dar toate aceste pagini îşi subliniază importanţa prin aceea că permanent fac trimitere la domeniul formării spirituale, cartea în sine reprezentând un *compendiu de cercetare* în direcţia puţin exploratei ramuri a psihologiei abisale şi transpersonale.

Cu acest volum de *Meditaţii, Simboluri, Rituri* se încheie practic şi editarea operei lui Vasile Lovinescu cu excepţia unor articole de tinereţe, publicate în anii '30, ani de informare şi formare, care nu schimbă cu nimic configuraţia spirituală a gânditorului şi viziunea sa tradiţională.

Textele de faţă sunt publicate respectând ortografia lor iniţială, cu excepţia unor mici îndreptări de punctuaţie şi a schimbării unor forme substantivale învechite.

Unele cuvinte indescifrabile în manuscris au fost înlocuite prin puncte de suspensie.

De asemenea, unele neologisme create de autor au fost lăsate în forma lor.

Notele care însoţesc volumul cuprind, în cea mai mare parte, traducerea textelor din limbi străine folosite şi comentate de autor.

Pentru termenii străini mai puţin cunoscuţi s-a alcătuit un *glosar* alfabetic la sfârşitul volumului.

Pentru descifrarea însemnărilor din limba arabă mulţumim dlui profesor Teodor Ghiondea iar pentru traducerea textelor din limba germană mulţumim dlui dr. Mihai Constantineanu.

Nu în ultimul rând mulţumim doamnei Steliana Lovinescu, soţia autorului, care de la distanţă, ne-a vegheat eforturile de a edita această operă dificilă.

Bio -Bibliografie

1905 - Vasile Lovinescu s-a născut la 30 (17) Decembrie în Fălticeni, ca fiu mai mare al lui Octav Lovinescu, avocat, şi al Anei Cetăţeanu. Tatăl, frate cu criticul literar Eugen Lovinescu, se trăgea din comuna Rădăşeni, iar mama din localitatea Subcetate, având în ascendenţă pe I. Budai Deleanu. Scriitorul a mai avut doi fraţi: Octav, avocat (1913-1945) şi Horia, dramaturg (1917-1983). El face parte aşadar dintr-o familie care a dat literelor noastre mai mulţi scriitori, între care şi Anton Holban, văr (1902-1937), Monica Lovinescu, vară şi Alexandrina Lovinescu, vară.

Copilăria în Fălticeni, pe atunci un târg patriarhal, i-a fost normală, "adică fabuloasă", cum va spune scriitorul însuşi. Nici nu putea fi altfel când s-a petrecut între Nada Florilor şi Dumbrava Minunată, între bojdeuca lui Creangă, casa lui Sadoveanu şi Buciumeniul lui Ion Dragoslav.

1912 - Şcoala primară şi gimnaziul le face în "urbea natală", la gimnaziul Al. Donici, unde bunicul său, Vasile, era profesor şi director.

1920 - Familia mutându-se în Bucureşti, unde tatăl său era avocat la diverse firme, Vasile Lovinescu urmează liceul la colegiul Sf. Sava. După revenirea familiei în Fălticeni, el rămâne în capitală unde face Facultatea de Drept, nu pentru că ar fi avut vreo înclinaţie pentru această disciplină, ci pentru a rămâne în profesia tatălui său. În paralel face şi câţiva ani la clasa de vioară a Conservatorului.

1928 - După terminarea facultăţii, Lovinescu lucrează ca jurist-consult la diverse firme, la primăria municipiului şi apoi la Creditul Minier, până în 1947 când instalarea dictaturii îl sileşte să renunţe. În tot acest timp însă, principala preocupare a tânărului rămâne spiritualitatea, sub toate formele ei tradiţionale, pentru care se simţea atras încă din anii liceului,

şi pe care le studiază intens. În acest domeniu, el publică în anii '30 numeroase articole şi eseuri în reviste ca: Viaţa literară, Viaţa Românească, Adevărul Literar şi Artistic, Credinţa, Familia, Azi, Vremea, etc. - ca şi câteva traduceri din l. germană, franceză şi engleză. Figura care-l atrage în aceste începuturi de studii tradiţionale este cea a misticului Bo Yin Ra, german de origine, care a avut, se pare, o rataşare iniţiatică la o organizaţie cosmologică din Asia Centrală, ca şi cea a scriitorului german Gustav Meyrink. Din cărţile lui Bo Yin Ra află Vasile Lovinescu de cartea lui René Guénon: *Le Roi du Monde,* pe care o şi traduce (fără să o poată însă publica). Din acest moment gânditorul tradiţional francez devine mentorul lui spiritual.

1934 - Începe corespondenţa cu René Guénon, retras la Cairo, care va dura neîntrerupt până în 1940, în paralel cu o meditaţie susţinută asupra cărţilor lui şi a marilor texte ale esoterismului universal. Chiar dacă va continua să scrie în reviste şi să aibă relaţii cu unii scriitori români ca Dan Botta, Dan Petraşincu, Mircea Eliade şi mai ales Sandu Tudor, atenţia lui principală se îndreaptă spre obţinerea unei iniţieri, adică a unei rataşări la o linie de spiritualitate esoterică efectivă. Legături strânse se stabilesc cu Marcel (Mihail) Avramescu, poet de avantgardă la a cărui revistă *Memra* (Cuvântul) va colabora şi cu Mihai Vâlsan, şi ei în căutarea unei iniţieri, şi în corespondenţă cu R. Guénon. Primul va trece în curând la ortodoxie (1936) şi apoi se va preoţi (1949); al doilea va obţine o iniţiere în Franţa (1937).

1935 - Face un pelerinaj la muntele Athos căutând o binecuvântare isihastă, pe care ar fi putut-o obţine cu condiţia să rămână într-o mânăstire; nefiind cetăţean grec, lucrul nu era posibil la vremea aceea.

1936 - La sfatul lui R. Guénon pleacă în Franţa, la Amiens, şi în Elveţia, la Basel unde obţine o iniţiere alawită, prin Titus Burckhardt şi F. Schuon, după care se întoarce în ţară. Nu e vorba de o convertire la Islam, cum greşit s-ar putea crede, ci de integrarea într-o organizaţie esoterică universală (sufism),

încă vie şi efectivă. De aici încolo, principala preocupare a lui Lovinescu, devenit "fiul al clipei", va fi realizarea spirituală. Va mai publica, în 1936-1937, în revista *Etudes Traditionnelles,* sub pseudonimul Geticus, un studiu în limba franceză de istorie şi geografie mitică, intitulat *La Dacie Hyperboréenne.*

În 1939 face încă o călătorie în Franţa, pentru a lua legătura cu F. Schuon, maestrul său spiritual. Aici îl reîntâlneşte şi pe M. Vâslan, rămas la Paris ca diplomat, care primise şi el o iniţiere din aceeaşi sursă, şi care va întemeia în curând la Paris, o *tariqah* condusă de el.

1940 - În timpul războiului, reformat din cauza unei vederi slabe, Lovinescu îşi va împărţi timpul între ritualul iniţiatic şi meditaţia textelor sacre, între Fălticeni şi Bucureşti, unde se va stabili definitiv.

1945 - Are loc căsătoria cu Steliana-Victoria Păunescu care îi va fi o fidelă "păzitoare a pragului" şi o constantă "piatră de şlefuire". În timpul refugiului de la sfârşitul războiului, casa şi biblioteca din Fălticeni, îi vor fi devastate, ceea ce nu-l va rupe de locul natal, deşi va continua să locuiască, într-o demnă sărăcie, în Bucureşti.

1948 - Întemeiază în Bucureşti, cu ajutorul lui M. Vâslan, un grup iniţiatic pe care-l va conduce până prin 1958 când, din cauza izolării şi a ambianţei ostile, grupul se va dizolva. În toată această perioadă Lovinescu renunţă la scris, consacrându-se ritualului şi realizării spirituale, împreună cu grupul respectiv, totul rămânând ascuns lumii profane. Întreţine legătură prin scrisori cu F. Schuon, T. Burckhardt şi M Vâlsan.

1958 - Întâlneşte la Fălticeni pe subtila dar puţin cunoscuta poetă Lucreţia Andriu (1913-1964), în casa căreia din Bucureşti întemeiază un cerc de studii şi meditaţie tradiţională, pe care-l va numi mai târziu în unele scrisori "fraternitatea lui Hyperion". Din acest grup vor face parte

poetul Radu Vasiliu (1923-1990), Florin Mihăescu, Roxana Cristian, Viorica Moşinschi (1913-1980), Mariana Veleanu (1922-1975), Raluca Vasiliu, Margareta Vasiliu (1942-1996), Teodor Ghiondea, Dan Stanca. Activitatea acestui grup va continua aproape săptămânal, cu excepţia lunilor de vară când Lovinescu se retrăgea la Fălticeni, menţinând legătura prin scrisori. Această insulă de libertate spirituală va continua astfel să existe în anonimat şi să "activeze", în ciuda ambianţei ostile şi ameninţătoare, puternic polarizată de prezenţa intelectuală a lui Lovinescu. Baza studiilor şi meditaţiilor o va constitui opera lui R. Guénon, dar şi textele sacre ale marilor tradiţii exo şi esoterice universale.

1964 - După moartea prematură a Lucreţiei Andriu, grupul se va reuni cu aceeaşi regularitate, în alte locuri, până în anul 1980 când Vasile Lovinescu se retrage la Fălticeni. (Acest grup guenonian şi lovinescian, îşi va continua lucrarea, mai difuză dar nu mai puţin reală, în ciuda acţiunii separatoare a spaţiului, timpului şi ambianţei, încercând să menţină o continuitate de tradiţie şi simbol).
Încă din 1964, Vasile Lovinescu îşi reia scrisul, resimţind nevoia de a fixa adevărurile tradiţionale care, transmise numai oral, riscau să se dilueze sau chiar să se piardă. Aşa se încheagă între 1964-1972 cele două studii, *Al patrulea Hagealâc* şi *Creangă şi Creanga de Aur,* publicate mai târziu, care pe măsura elaborării erau citite în grup, ca dealtfel, aproape toate celelalte scrieri ale sale, fiind apoi difuzate în copii dactilo.

1972 - După terminarea acestor studii, în anii '70, Lovinescu va continua să scrie eseuri şi studii de mai mică întindere pe teme tradiţionale, comentarii de folclor şi opere spirituale, studii de istorie şi geografie sacră. El putea fi văzut aproape zilnic la Biblioteca Academiei studiind texte sacre şi lucrări rare. Un timp, scriitorul a ţinut un Jurnal conţinând meditaţii de o mare pătrundere spirituală, de la doctrină şi simbol la tehnică iniţiatică. Unele fragmente din aceste studii şi eseuri au apărut în România Literară, Orizont etc.

1980 - Scriitorul se retrage definitiv la Fălticeni, în casa părintească de pe str. Sucevei, devenită între timp Galeria Oamenilor de Seamă (1972), prin donaţia şi grija soţiei sale. În aceşti ultimi ani, ca şi în toate vacanţele de vară, Lovinescu regăseşte ambianţa acelui Fălticeni oniric, oraş al strămoşilor şi al copilăriei, în al cărui peisaj el descoperea sacralitatea locurilor de odinioară. Între meditaţiile din camera-chilie, de o mare simplitate şi nobleţe, şi plimbările-pelerinaje, însoţit uneori de prieteni, scriitorul a dus o viaţă simplă, aproape ascetică. Când se stinge, în 14 Iulie 1984, el nu mai era demult din această lume.

După Decembrie '89 apar în periodice numeroase fragmente din opera lui Vasile Lovinescu, şi diferite prezentări ale omului şi operei (Caiete Critice, România Literară, Steaua, Cotidianul LAI, Timpul, Manuscriptum, Cronica, Echidistanţe etc.). Unele din prezentări denotă însă o insuficientă cunoaştere a duhului scrierilor şi personalităţii lui Vasile Lovinescu, care înainte de a fi un scriitor insolit a fost un maestru spiritual. Scrierile lui Vasile Lovinescu nu mai prezintă importanţă pentru el reunit cu Sinele. Ele nu sunt mai puţin însă o verigă importantă, unică în România, din lanţul acelei *philosophia perennis* care leagă lumile până la sfârşitul timpurilor.

Interiorizarea unor suporturi de meditaţie vizuale şi în general sensibile, nu trebuie să se facă numaidecât într-un punct precis al corpului. Apare riscul unei împotmoliri în pasta tandră a cărnii. Interiorizarea se face printr-o convergenţă în sentimentul eu-lui, într-o unitate imediată, substituit legitim al Unităţii. Afară de cazul când iniţiatul a activat în unul din centrii subtili.

★

Ternarul Cunoscător, Cunoscut, Cunoaştere fiind nedespărţibil, Unu în Principiu, consecinţa e că cunoscătorul în multiplicitate e un element tot aşa de obiectiv real ca şi celelalte două termene. Aparent sunt separate, autonome unul faţă de celelalte. Necesarmente trebuie să fie şi un reflex al inseparabilităţii lor şi în Multiplicitate şi aceasta este Unicitatea. Ceea ce e definitoriul Mayei în lumea noastră e aspectul discursiv al Intelectului în ea. Prin urmare ca să transcedem planul nostru de existenţă şi maya lui, trebuie să facem să tacă facultatea noastră discursivă şi să obţinem un vid de gând care e adevăratul Intelect. Acest vid de gând se obţine deocamdată în creier dar pe urmă trebuie căutat şi în restul fiinţei, căci tradiţional gândirea nu se mărgineşte numai la encefal ci e difuză în toată fiinţa noastră.

Această argumentare care arată subiectul şi obiectul ca cele două feţe ale unei unice Realităţi, distruge de plano orice posibilitate a existenţei Materialismului dialectic. Imposibilitatea de a separa subiectul, eul, de obiect, Ambianţă.

★

"Dumnezeule care îţi arăţi minunile întru adânc, îndură-te de noi şi după cum întru început ai dezvăluit faţa adâncului şi ai arătat pământ ferm, aşa dezvăluie-ne şi nouă acum pământul ca să nu pierim".

Pământul e ultimul din elemente, dar cum sfârşitul atinge începutul, Pământul în fraza lui Bacon e în realitate Etherul. Fiind ultimul în serie, seamănă cel mai mult cu primul şi-l reprezintă în exterior. Transmutat devine pământ paradisiac, argila din care a fost făcut Adam. "Dezvăluirea" lui se face prin calmarea elementelor haotice din noi. Atunci se tasează, apoi emerjează.

Ultimul membru al frazei o confirmă: "ca să nu pierim". Ce salvează de la moarte? Apa vie care e identică cu Quintesenţa, ce izvorăşte din Arborele din mijlocul grădinii. În textul lui B. e vorba de primejdia de înnecare în marea Devenirii compusă din alternanţă de valuri, ondulaţiuni Viaţă-Moarte. Dacă pe "pământ" sunt salvaţi însemnează că e vorba de un "pământ" sustras multiplicităţii, deci iarăşi Etherul care se află în punctul liber de antinomii, În macrocosm acest "pământ" nu poate fi decât un mare centru spiritual, o Nova Atlantis. Ce-a înţeles Bacon prin ea? Datele geografice din Tratat nu înseamnă mare lucru, deoarece există o geografie criptată, nedescifrabilă pentru cine nu are cheile ei. "Adâncul" e punctul cel mai de jos care reflectă pe cel mai de sus.

★

Torpoarea, o negaţiune; lumea sensibilă, o altă negaţiune, una înăuntru, alta afară. Două negaţiuni dau o afirmaţie care e *nudus*-ul. Angoasa în care se îmbăiază Materia Primă.

★

Un lucru limitat îşi are raţiunea suficientă în ceea ce îl limitează. Evident că la lucrurile grosiere, raţiunea suficientă e numai simbolic în ceea ce le limitează dacă e vizibil. Raţiunea suficientă a unui lucru contingent e forma lui care există ca prototip imediat în subtil. Dacă lucrul e distrus, adică materia lui, forma rămâne căci este indestructibilă. Nu e un

lucru în lume care să nu se structureze pe un sistem de coordonate care îi sunt raţiunea lui suficientă pentru că îl necesitează. La rândul lui sistemul de coordonate se reduce la un punct. Ideea însă a lucrului e exterioară şi anterioară sistemului de coordonate care e numai o canava pe care în lumea noastră, lucrul se desfăşoară în spaţiu şi timp. Limita unui lucru e forma lui, care e aspectul lui calitativ. Forma e cauzală faţă de Materie, deci Forma e raţiunea suficientă a lucrului. Din ce provine Forma? Din direcţii spaţiale. Revenim deci la sisteme de coordonate fulgurate de Demiurg.

★

Perceperea elementelor calitative din ambianţă este perceperea Esenţei; de aceea metoda acestei perceperi trebuie să fie metoda instantaneităţii, adică, precis, ceea ce în timp constituie calitatea pură. După perceperea elementului calitativ, închizi ochii, îţi opreşti respiraţia şi asimilezi quintesenţa abstrasă. Dacă prelungeşti concentrarea, on s'appesantit pe obiectul suport, deci treci de la calitate la cantitate, în virtutea legii gravităţii şi a inerţiei. Albina şi Fluturele. Totuşi concentrarea se poate prelungi promovând în tine elementele calitative; concentrare, contrariul dispersării; cauzată de "principium individuationis", caracteristic geniului substanţei, al cantităţii, al gravitaţiei. Această percepere instantanee a calităţii e o fulguraţiune. În microcosm ea trăzneşte conglomeratele de *tamas* şi de inerţie liberând elementele calitative, *satwice*. E atrasă prin simpatie de acestea pe care la rândul ei le evertuează. Fulgerul de sus se uneşte cu Şarpele de jos formând împreună Balaurul care se ridică deasupra norilor. Spiralele Şarpelui sunt *vritti*-urile care sunt egal răspândite în toată substanţa fiinţei noastre, deoarece în fond nu sunt altceva decât *Sutratma*. De aceea o aspiraţie spre Universal, susţinută sau nu de cuvinte, constituie o incantaţiune, pentru că transformă Chaosul de jos într-o masă vibratorie. Această aspiraţie este acelaşi lucru cu *dhikr*-ul deci identică cu *anamnesis* platoniciană. E suficient ca cineva să-şi provoace aceeaşi aspiraţiune pentru ca să fie ipso facto în stare de Invocaţiune. Şi *tamas* până la urmă e reductibilă la *satwa*

(căci de asta e vorba) pentru că, prin însăşi faptul aspiraţiunii e transformat în *rajas,* plan intermediar şi neutral. Discipolul poate grăbi mult procesul acesta, transformând voluntar, tehnic, deliberat, pe *tamas* în *rajas.* Inerţia care la om e rezultatul unui eşec, al unei descurajări, trebuie transformată în mânie dacă se poate contra răului dar la nevoie în orice mânie chiar injustă numai *tamas* să nu mai fie. Tot aşa dispersiunea trebuie intensificată, concentrată şi transformată în aviditate, libido cu condiţia ca imediat după aceea să-i fi suprapus *satwa* care-i va da un caracter ascendent vibraţiunilor proprii. Suprapunerea directă a lui *satwa* pe *tamas* e mai pură metafizic şi eficace (căci nimic nu este ireductibil lui *satwa* din cauză de lipsă de comună măsură) dar procesul e mult mai lent, roaderea mai înceată decât în primul proces descris, adecvat omului modern, mai totdeauna pasional.

Această percepere instantanee prin organele simţurilor, apoi închiderea obligatorie a ochilor, implică transformarea unei senzaţii în *dhikr, Anamnesis.* E deocamdată o transformare într-o amintire imaginabilă, contururile însă dispar aproape imediat şi memoria imaginabilă devine aproape automat (bineînţeles cu *qiblah) hudur.* În momentul când simţi că o senzaţie nu e numai o percepere a simţurilor, că vehiculează şi ceva animic, un suflu vital, închizi ochii pentru a separa senzaţia de intuiţie, *suaviter et magnum cum ingegno,* şi alchimic se produce de la sine fără nici o forţare, numai cu o intenţie netă, clară, dar nu crispată şi nici chiar formulată. Laşi pe Elias Artista să opereze în locul tău, căci ştie mai bine. Dar orice, nu numai senzaţiile exterioare, poate deveni suvenir prin acest procedeu, cu urmări incalculabile în arta regală.

Spus altfel: orice senzaţie trebuie să devină o nostalgie. Parabola cu fabricantul de cinabru.

★

Imaginaţia în formal poate face acelaşi oficiu de amintire ca şi *dhikr*-ul. Îndată ce a produs tonusul dorit, trebuie ca imaginea să fie topită de suflu, rămânând numai quintesenţa. Altminteri (dacă menţii imaginea până la capătul ritului)

operaţiunea devine magică şi în sensul împietririi, grevând psihicul cu pietroaie, ca lestul unei nave. Când imaginea e obiectivă se poate resorbi şi fără dizolvarea ei mentală, prin simplul fapt de a nu arunca ochii asupra ei, ci de a o lăsa să impregneze privirea şi mintea prin ecou; în plus revine amplificată.

Instantaneizarea senzaţiilor , mai ales a celor vizibile, e mai calitativă decât contemplarea prelungită, mai întâi pentru că prin instantaneizare se reduc condiţiunile spaţiale şi temporale la minimum; apoi pentru că această instantaneizare devine o fulguraţiune pe planul sensibil, autentică reprezentare a fulguraţiunilor eterne ale Fiinţei producând lumile. Dar oricât de instantanee, trebuie să topească limitele.

★

Dacă creezi un "cer" în tine, Balaurul se transformă în nori fecunzi de ploaie sau în fum de tămâie, după direcţia descendentă sau ascendentă pe care i-l dai.

★

De ce la depărtare determinaţiunile calitative ale spaţiului apar mai vizibil? 1. Pentru că intenţiunile structurante divine apar în ansamblu şi mai organic. 2. Sunt cufundate într-o lumină mai generală (substitut de universal) care le pune în evidenţă polul lor esenţial. 3. Posibilitatea de parcurgere a spaţiului din a în b văzută în totalitate de la depărtare şi în simultaneitate, e evidentă în spaţializarea timpului. Acestea fiind dealurile, văile, apele, cursul lor, norii sunt un concert de zei vizibili. Cu alte cuvinte, vastitatea spaţială devine un fel de omogenitate, în care liniile de forţă ale ei care sunt hotărât calitative devin evidente. Direcţiile spaţiului structurează vizibil un spaţiu vast, pe când în unul strâmt ele sunt mai greu de descoperit. Şi natural, mai este vastitatea care e un simbol evident al Infinităţii.

Omogeneitatea în vizibilitatea spaţială sau vastitatea este un substitut al Infinitului, dar (punctul de jos reprezentând pe cel de sus, cel mai bine) este şi un simbol al Materiei Prime,

căreia Contemplatorul îi adaugă elemente esenţiale. De aici, calitatea de Demiurg a aceluia care contemplă. Căci Materia Primă cuprinde toate posibilităţile dar numai în măsura în care e umbrită de *Puruşa* care cuprinde aceste posibilităţi ca Esenţe. Contemplatorul deci nu este numai un instrument, un colaborator, ci şi un Mare Arhitect, un Demiurg, reprezentant direct al lui *Puruşa,* indispensabil acestuia din urmă. Contemplatorul fulgurează intelecţiunile asupra Materiei Prime, asupra Naturei unde suscită, creează existenţe. Mai mult, putând aceasta funcţional, chiar atunci când e distrat, negativ, face aceste operaţiuni cu intenţie sau nu. Dar atunci ce catastrofă! Ce mătrăgună, ce solanee, dă atunci *Prakriti!*

★

Dacă arunci tămâie peste jar se adaugă focului un element satwic care îl transformă tot în *satwa.* În exemplul dat focul reprezintă *rajas;* simbolismul e just deoarece tămâia nu se pune pe foc ci pe jar, care este incontestabil rajasic. Tămâia e pusă de mâna omului de sus în jos, ceea ce transpus, înseamnă că trebuie să determini în prealabil un element satwic deasupra jarului şi nu de jos în sus, posibil la rigoare, dar foarte greu, căci înainte de direcţia ascendentă, trebuie determinat magnetul ei, Steaua Polară, *terminus ad quem.*

★

"Dezvăluindu-ne faţa adâncului" - din rugăciunea lui Bacon, e exact cum ai spune: "Arată-ne faţa marelui PAN". Faţa ascunsă a unui lucru e Unicitatea lui, elementul care îi învăluie şi-i cuprinde multiplicitatea fără s-o anuleze. Ea nu poate fi anulată decât în Unitate.

Identificarea marelui Pan cu Unicitatea (care este o latenţă ce trebuie dezvăluită) arată că Unicitatea este un cântec al Adâncului şi nu al înălţimilor. Nu e aspectul în Multiplicitate al Unităţii? Chiar când pare intonat în sferele cereşti acest cântec tot al Manifestării este. Dacă omul îl percepe este pentru că în clipa aceea se situează în polul esenţial al Manifestării şi deci este în realitate deasupra sferelor şi

îngerilor şi aude muzica lor de sus, şi nu de jos. Unicitatea evertuată de Ceruri e Marele Pan, evertuată de Lucifer e Satan Penteu. De altminteri cuvintele chiar o arată. Termenul Unicitate nu are sens decât în dependenţă şi corelativ (fără totuşi comună măsură) cu Unitatea. În afară de acestea, Unicitatea nu mai e decât dispersiune, atomizare, Babel. Teribila responsabilitate a omului, dar şi imensitatea posibilităţilor lui.

★

Pentru a transforma o exhalaţiune umedă şi rece într-o exhalaţiune uscată şi caldă, procedeul de jos în sus adică găsirea elementului ignific în cel umed, e extrem de greu, dacă nu în fapt irealizabil. Mai simplu şi mai direct şi mult mai eficace este de a găsi polul de foc al manifestării în cer; odată simţit, intuit, situat, atrage de la sine în jerbe ascendente exhalaţiunea umedă, condensând-o în cer în astre de foc.

★

Energiile devin senzaţii şi pasiuni prin umiditatea corpului şi prin creier. A acţiona în sensul invers. Un excelent mijloc practic de a transforma o senzaţie în energie este instantaneizarea ei; dacă te sprijini pe ea, insişti în simţirea ei, se îngreunează, devine sau foc mistuitor de patimă, sau mai rău, inerţie, *tamas.*

★

Numai punctul de reper constituit de *rajas* poate da două nume verticalei polare, acelea de *tamas* şi *satwa.* Dar acest punct de reper e prin esenţă variabil, mobil, efemer. Prin urmare esenţialul e de a evertua, micro şi macrocosmic, tendinţa ascendentă.

Rajas se întoarce centripet spre punctul de pe verticală de unde procedase în anumite condiţii centrifug. Dar dispărând rajas linia de reper, punctul distributiv în *satwa* şi *tamas* dispare şi el, şi atunci toată verticala poate să devină o tendinţă spre confuzia lui *Prakriti* sau o tendinţă ascendentă

spre reintegrare. Este sau una sau alta şi nu amândouă concomitent ca în momentul când nu ar exista planul de expansiune orizontal. Mai precis: tendinţa *tamas* continuă să subziste în verticală dar atunci nu mai are nimic tenebros, inert, ci denotă o tendinţă de coagulare a lumii inteligibile, ceea ce nu e o decădere, din contră. Fulgerul devine diamant, *vajra, kaliman.* Evertuând pe *satwa* în chaos-ul micro-macrocosmic, celelalte *gunas* devin un ulei comestibil, alimentând flacăra ascendentă şi sacrificială a lui *satwa.*

★

"Fiul Gaiei şi al înstelatului Ouranos sunt; cerească mi-e stirpea şi asta voi o ştiţi. Setea mă arde şi mă mistuie. Daţi-mi de grabă să beau din apa rece izvorând din lacul Mnemosyne."

★

Pentru a dibui interiorul trebuie să-l exteriorizezi. De aici *yantra* şi *mantra* şi dimensiunile conceptuale. Odată intelecţiunea exteriorizată coborând *"suaviter et magnum cum ingegno"* pe firul de aur, poţi să-i găseşti locul din interior unde se află.

★

A merge pe capul Şarpelui. În afară de sensul volitiv, de *"gihad"*, înseamnă şi determinarea unei axe verticale în haos. Beatitudinea Şarpelui de care vorbesc cabaliştii e beatitudinea trecerii la limită, de la dualitate la unitate, beatitudinea reintegraţiunii. Beatitudinea erotică e implicită. Determinarea axei verticale se face de sus în jos, ignorând Apele. E beatitudinea trecerii de la Haos la Cosmos, imprimarea în Materia Primă a unor vibraţiuni omogene, isotope, constituind elementul limită a trecerii într-un plan imediat superior. Că axa verticală e constituită de Fecioară, arată identitatea ei cu Buddhi, *das ewig Weibliche.* Coroana de stele sunt *swargas* şi o arată ca intermediară între Apele Superioare şi Apele

Inferioare. Şarpele domolit reprezintă spirale potolite şi armonizate în sfârşit în ierarhia Fiinţei.

★

În principiu, Cunoscătorul, Cunoscutul şi Cunoaşterea sunt unul. În multiplicitate, în mod necesar, acestea trei se dislocă şi se plasează în perspective distincte, după condiţiunile planurilor de existenţă. Totuşi, ele sunt indefectibil solidare una de alta de data asta nu prin unitate, ca planul central, ci prin unicitate. Deşi descendente ele sunt inconceptibile una fără alta şi într-un alt mod decât cel principial proclamă, mărturisesc, aceiaşi Unitate transcendentă. Prin urmare, concepţia unei lumi obiective, precedând şi nedepinzând de percepţia subiectivă e o absurditate pură şi simplă. E principalul argument împotriva materialismului dialectic. Ternarul primar, manifestându-se într-un anumit plan de existenţă, îi adoptă aparent şi provizoriu limitaţiunile şi asta e propriu-zis Maya. A depăşi Maya unui plan înseamnă a depăşi definiţia acelui plan ceea ce nu se poate decât prin transcendere; ea este neaccesibilă analizei. Maya fiind puterea cohesivă care uneşte condiţiunile unui plan de existenţă, produce iluzia existenţei acelui plan, dar în acelaşi timp e şi un mijloc de cunoaştere, deoarece, ca putere unificatoare cohesivă e urma, terminusul Unităţii în acel plan. Totul e să-i vezi faţa internă şi nu cea externă. Adică unicitatea. Fiecare din elementele acum dislocate de care vorbeam mai sus păstrează amintirea, pomeneşte Unitatea precedentă în toată Atotputernicia ei. De aceea trăieşte şi se afirmă numai prin ea, pentru ea, excluzând tot ce nu este ea, ca un fel de vagă amintire, un reflex al unei stări când această auto-afirmare era expresia inerentă a unei Realităţi. Deci, ceea ce este mai terific în *Nahas,* îl omoară cu condiţia ca această Auto-exclusiv-Afirmare, să nu fie imputată *Nahasului* ca atare, manifestării, ci Principiului Transcendent şi Imanent, extraordinar de depărtat şi de apropiat, a cărui Una-Existenţă o uzurpă şi o reprezintă totuşi legitim, într-un anume fel. Maya e unicitatea sub aspectul ei de multiplicitate. Unitatea devenind unicitate în Maya, e sfâşiată, solicitată fiind de toate

componentele ei, de toate diversităţile ei, de *gunele* ei. De aici aspectul extraordinar de patetic, mai ales că Unitatea rămâne totdeauna presupusă intactă şi perceptibilă. Omogenitate şi totuşi sfâşiere.

★

Marele Pan este Unicitatea, Manifestarea Totală în stare de extaz, mercurul evertuat. În orice caz nu Principiul. De ce se spune că la amiază Marele Pan doarme? Pentru că ora Amiezii este a Unităţii şi Marele Pan este Unicitatea. Se recomandă să nu se cânte din fluier. Fluierul e instrument psihic, cf. duelul lui Marsyas cu Apollon. Pythagoricienii se purificau după ce cântau din fluier.

★

Materia Primă e mai generală decât Angoasa. Aceasta e numai una din cele două tendinţe fundamentale ale ei, cealaltă fiind Dilataţiunea; sau în altă perspectivă, Materia Primă este rezultatul acţiunii reciproce a lui *Solve* şi *Coagula.*

★

Imediat ce-ai separat în tine Cerul de Pământ, apare spontan o scară care le uneşte şi pe care urcă şi coboară îngerii.

★

Percepem concepte în loc de prezenţe reale, ca oamenii antici şi cei tradiţionali. Pentru a reveni la normal numai o singură cale: oprirea agitaţiei mentale. Atunci reapar *Urbild*-urile.

★

Ochiul sufletului este atenţia. Atenţia e difuză în tot sufletul, când nu e bine exersată. Prin urmare, Atenţie = Cunoaştere, având în vedere simbolismul ochiului. Deci Cunoaşterea este existenţială, coextensivă întregii noastre

Fiinţe. Atenţia rezolvă în vibraţiuni obiectul asupra căruia se exercită, dar şi pe ea însăşi. De aici omogenitatea între cunoscător şi Cunoscut.

★

"Dans son existence il n'existe pas; dans sa non existence il existe... ce qui a été déclaré comme existant, cela a été justement déclaré non existant, et c'est ainsi qu-il a été déclaré existant". (Vajracchedika).[1]

Două negaţiuni dau o afirmaţie: *avidya* în mine, lumea sensibilă în afară şi această afirmaţiune e Unicitatea

sau: declar existenţa *avidya* şi lumea sensibilă; de aceea sunt non existenţe, deoarece recunoaşterea unei limitaţiuni o anihilează prin acest fapt însăşi, limitaţiunea neavând fiinţă, dar prin caracterul ei iluzoriu are o existenţă totuşi, şi-şi capătă justificare ontologică, devenind o posibilitate în Posibilitatea Infinită, sau un *Metaxu* în lume.

★

Dacă susciţi polul superior, pozitiv în tine, *Nahas,* se ridică fără voia lui la cer şi acolo plesneşte în nori fecunzi de ploaie.

★

Perceperea calitativă, cel puţin subtilă a ambianţei implică o emancipare, o autonomie recâştigată a sufletului şi a organelor interne. Corpul în asemenea moment e un gard despărţitor pe care trebuie să-l sari. Subtilizându-l se produce între eu-centru şi periferie-lume, un du-te-vino care e însuşi ritmul expirului şi inspirului universal.

★

Creaţiunea decurge din posibilitatea de auto-negaţiune a Posibilităţii Universale; de asemenea din aceea a Secretului. Prin urmare, ce este mai grosier, mai apăsător, reflectă

Inefabilul, Indicibilul. A resimţi materia, lumea, ambianţa ca atare.

★

Angoasa nu îmbăiază Materia Primă, ci îi este inerentă, ca rezultat, ca limită a lui *Solve* şi *Coagula* care şi ele sunt inerente Materiei Prime. Angoasa este rezultatul unei suferiri pasive a ambianţei şi a celor două tendinţe fundamentale ale ei. Rezultatul acestei pasivităţi e deritmia, angoasa lancinantă. După restabilirea activităţii în noi, *Solve* şi *Coagula* se armonizează şi angoasa dispare ca limită între *Solve* şi *Coagula* şi se transformă în Unicitate. În sfârşit în Universal, Angoasa devine Uimire.

★

Solve şi *Coagula* sunt anterioare lumii şi o condiţionează. Lumea e rezultatul interferenţei lor. Sunt anterioare lumii pentru că în Principiu sunt Vişnu şi Şiva (grosso modo). Ele produc dualitatea Puruşa-Prakriti între care se manifestă lumea. În ce priveşte Principiul Suprem, ele îi exprimă Indicibilul prin Antinomiile lor. Deci coextensive Principiului, Antinomiile apar ca expresii ale unor Determinaţiuni negative în Manifestare.

★

De ce Suprema realitate e miraculoasă? Sau: de ce suprema Realitate e Beatitudinea? Pentru că în ea obiectul se află total în aparenţă, iar Plenitudinea fiind infinită nu poate comporta saţietate. Altă antinomie chiar în Suprem, Antinomia beatifică.

Beatitudinea este totală în Principiu pentru că apetenţa subiectului este în întregime absorbită de obiect, deoarece aceşti doi termeni coincid. Pe de altă parte, saţietatea are necesarmente o limită şi nu e posibilă decât în ea. Deci în Nelimitat ea nu poate avea fiinţă. În lumea noastră, Beatitudinea nu poate fi presimţită, dibuită decât prin antinomii. Pentru cucerirea ei nu s-ar putea utiliza decât

limitaţiunile cele mai dure, mai evidente ale lumii noastre? Atâta vreme cât Realităţile supreme sunt numai virtualităţi în noi ele apar ca antinomice una faţa de alta şi faţă de individualitatea noastră. În loc să fie indistincte în Principialitate ca atunci când sunt efective, se îmbăiază când sunt virtuale într-o materie primă, reflex invers al Principialităţilor. De cel care e pe cale iniţiatică, această Materia Prima sau Secundară e fatal resimţită ca *Tamas*. Încă o antinomie care va fi resimţită dureros, lancinant, nor atomic până la realizarea efectivă. Tragic, dar asta te face să nu lâncezeşti pe drum.

★

Unificarea suflurilor este inerentă sintetizării tuturor forţelor fiinţei. Nemaifiind solicitate de multiplicitate, nici chiar de dualitate, suflul devine omogen, isotop şi isotrop. Ilie. Acolo Suflul e Verb şi Cugetare, adică Atenţie. Atunci Verbul transformă Haosul individual în Cosmos şi pe liniile de forţă vibratorii ce-i sunt proprii, îl resoarbe, rămânând aparent în lume.

★

Semenul *(shukra)* există sub formă subtilă în tot corpul. Trebuie să veghezi să nu se transforme în sămânţă grosieră cu care *urdhvaretas* e mai greu de făcut. Cu sămânţa grosieră *urdhvasetas* nu se poate face decât prin *sushumna* din coloana vertebrală, cu sămânţa subtilă e mai simplu. Întâi resimţi corpul şi pe ea sub aspectul subtil, apoi e suficientă o intenţie, o proiecţiune verticală, *satwic,* pentru ca să antreneze cu ea şi sămânţa subtilă. În fond, acelaşi lucru cu conversiunea lui *tamas* în *rajas* şi a lui *rajas* în *satwa* de care vorbesc Vedele. Alchimiştii antici spuneau că locuinţa adevărată a lui Mercur e Steaua Polară. Una dintre cele mai sigure probe a existenţei Principiului este convertibilitatea nelimitată a inferiorului în superior fără nici o pierdere, printr-o integraţiune existenţială şi necesară pe când procesul invers, căderea în cantitativ distruge superiorul, calitativul pe care l-a părăsit. Exprimare greşită. Calitativul nu poate fi distrus. E numai mascat de

pâcla cantitativă care de altminteri nu apare ca atare decât privit din punctul nostru de vedere care e perspectivă limitată, grosieră a tendinţei descendente a lui *Kundalini*. Această perspectivă e contrabalansată de aspectul ei ascendent şi mai ales resorbită de aspectul transcendent a lui *Shakti*. Căderea în Cantitate distruge în primul rând conştiinţa Cauzalităţii prin iluzia existenţei Altuia decât Allah.

De ce? Pentru că *nexus*-ul Cauză-Efect e pur calitativ, un *Metaxu* după cum trecerea de la un ciclu la altul se face în afară de manifestare într-un punct-întuneric *(sandhyia)*. E vorba de altminteri de una şi aceeaşi chestiune.

★

Suflul imperceptibil pe care-l aude Ilie pe muntele Horeb şi unde rezidă Dumnezeu e acelaşi cu structura Erosului din Banchetul, şi în general *Anamnesis, Dhikr*. Nu e numai Principiul, ci şi întreaga aspiraţie a Cosmosului; în mod vibrator spre reintegrare. Este *Tao* adică o exaltaţie a suflului universal *(sarva prana)* spre zero metafizic, Principiul privit de jos în sus. Şi sub aspectul lui de Prezenţă reală? Dar asta ar însemna să admiţi un aspect *shaktic, tantric* în Taoism ceea ce e cam greu. Mai degrabă aspiraţiunea spre Universal. Întreaga manifestare aspirând spre suprem nu mai este manifestare. Prima promoţie a verbului de către El însuşi. Atunci *Tao*-ul cu un nume. Analogia în sens invers: ce-i mai slab, mai imperceptibil în lumea noastră, e mai puternic în cealaltă. În metoda iniţiatică: de câte ori în noi există pauze, mase de inerţie, de deprimare, a crea corelativ la ele o formă care le imprimă un *Fiat* ce le rezolvă în vibraţiuni. Chiar când sunt de natură inferioară (imaginative) sunt totuşi preferabile lui *Tamas*. Dar ce puţin putem! A face într-una apel la Dumnezeu să se substituie El în operaţiunile noastre!

★

Novalis spune că e esenţial ca omul să-şi creeze un convorbitor cu care să stea de vorbă. Cu cât e creat mai obiectiv, mai pregnant, cu atâta eficacitatea intervenţiei lui e mai puternică. În fond, asta e ceea ce vorbeam în trecutele

note; determinarea în noi a unui Cer şi a unui Pământ. Cerul creat astfel evertuează, actualizează toate virtualităţile Pământului prin act de prezenţă. De aceea convorbitorul creat trebuie să aibă un rol esenţial, purushian faţă de noi. Dar dacă asemănarea merge şi mai departe e de ajuns prezenţa imobilă a Martorului care să împlinească oficiul de actualizator al Cerului. Nu-i nevoie numai decât să vorbească mai ales spre sfârşit. Devine o simplă prezenţă imuabilă, în care până la urmă se manifestă Guru-ul ascuns. Dar care e tehnica cea mai bună în asta?

★

Este o tendinţă, cel puţin la mine, de a raţiona, de a vedea, de a detalia, de a analiza procesul de devenire iniţiatică. Nimic mai grav şi mai contraindicat. Cu aceste intervenţii individuale, pur şi simplu omori acest proces. Lasă-l să se facă în misterul lui. Nu-l tulbura. E o profanare. Tu numai creează-i tendinţa, schema în general, dar nu te amesteca în organicitatea procesului. Aici secretul aparţine lui Dumnezeu care e gelos de dânsul. Goethe spunea că studiul deductiv şi inductiv, ajuns la punctul când se produce mirarea, trebuie să se oprească imediat. Mai departe tu ca individ nu poţi merge. Lasă numai mirarea să prospere şi să se propage. netezeşte-i obstacolele care se află în dispersiunea ta. Dă o tendinţă *satwa* fiinţei tale prin aspiraţiune şi *dhikr;* dar cum se transformă *tamas* în *rajas* şi în *satwa* nu te priveşte.

★

Determinarea unui Cer şi a unui Pământ în noi, a Polului Esenţial şi a Polului Substanţial mai poate fi exprimată şi astfel: Cerurile, Esenţa sunt luminoase, deci separi Lumina punând-o sus. De ce o separi? De complementul ei, Căldura care rămâne jos. Odată separată, odată pusă o dimensiune, o distanţă *satwică* între Lumină şi Căldură, aceasta din urmă e natural şi feminin solicitată de prima şi se exaltează. Căldura ascendentă se uneşte cu Lumina în intenţie descendentă şi într-o zonă intermediară se produce Trăznetul şi se

reconstituie Agni în lumea aceasta. Dar Trăznetul nu-i altceva decât Balaurul a cărui formă o are. Balaurul intermediar între Cer şi Pământ. Umidul difuz în toată natura se transformă în ploaie binefăcătoare. Trăznetul nu poate lua contact cu pământul decât prin ploaie (Maria ca mediatoare) în mod benefic; dacă ia contact direct atunci e cataclism. Amândouă lucrurile sunt posibile.

★

Cum se face modificarea suflurilor? Mai exact utilizarea lor pentru a ridica intenţia în Ceruri? Exact aşa cum face un cocostârc sau un vultur. A primi vântul-accident în aripi care atunci nu mai dărâmă ci înalţă. Aspectele *gunelor* în vânturi. Şi atunci pentru înălţare nici nu mai e nevoie să dea din aripi, pentru că suflul le poartă. E indispensabilă intenţia ascendentă. Fără asta, vânturile sunt anarhie şi eşti prada lor. Deci îţi devine duşman orice nu-l utilizezi pentru unificare; o economie a unificării există în toată firea.

★

Antinomiile Principiului îi interzic determinarea altfel decât din perspectiva Manifestării. Transpuse în infinit Antinomiile devin Indicibilul. În lume antinomiile chiar atunci când lucrul nu apare, se reduc într-un mod sau altul la o dualitate, întâi opoziţională, apoi complementară. A le fixa, până când îşi dau secretul care este mai întâi complementarismul lor, apoi unitatea .

Antinomiile nu sunt o falsă imputaţiune a omului făcută lumii, ci sunt inerente acesteia şi o condiţionează ca legi ale ei fundamentale. Dar antinomiile fiind expresia Indicibilului din Principiu, înseamnă că Indicibilul e "existenţial" Principiului şi nu rezultatul unei limitaţiuni a noastre, cum se spune în mod obişnuit. Indicibilul e o categorie "obiectivă" a Principiului. Pun în ghilimele ca să accentuez limitaţiunea expresiilor.

★

Atâta vreme cât mentalul şi sufletul sunt angajate în lumea asta, carnea nu e resimţită ca o servitute. Imediat însă ce concentrezi psihicul pe obiective nelumeşti carnea părăsită de puterea care o dinamiza, devine lancinantă şi se zbate ca un şarpe tăiat în două, ca o găină decapitată. Nu trebuie să te sperii, nici să te intimidezi. Fixează asupra ei şi asupra impulsurilor o privire calmă fără gânduri, o atenţie imuabilă. Atenţia difuză în toată fiinţa trebuie percepută mai întâi ca atare, apoi fixată pe obiectivul căutat. Extragerea quintesenţei din fiinţă e însăşi extragerea atenţiei care se polarizează de la substanţă la esenţă în jurul unui punct calitativ, generator de vibraţiuni pe care se ţese atenţia.

★

O proiectare verticală în intemporal omologhează, organizează, transformă în vibraţiuni pozitive nu numai stările noastre prezente ci şi cele trecute, nu numai stări ci şi fapte. Operaţia e mai eficace când ne aducem aminte de ele, adică atunci când transformăm fapte şi stări în *dhikr*.

Fecioara călcând capul şarpelui, acesta muşcându-i călcâiul. *"Das ewig weibliche zieht uns hinan"*.[2] Polul superior reprezentat de data aceasta prin Sophia. Iniţieri *shaktas*. Tantrism. Face să contribuie şi elementul de voluptate din om, lucru esenţial în stadiul actual al umanităţii. Dar revenind la ce am mai spus: lasă procesul să se facă singur, existenţial, nu interveni în el, decât indicând Steaua Polară.

★

Scurgerea seminţei care după Pherekyde e acelaşi lucru cu Fluviul Uitării, nu desemnează numai scurgerea seminţei arteriale ci orice hemoragie psihică spre exterior, orice aviditate, orice aderenţă imaginară cu lumea din afară. Lupta contra acestei scurgeri e atât de grea pentru că această hemoragie alimentează însăşi ambianţa căreia îi constituie un fel de limfă. După cum sămânţa fizică îşi caută în exterior un receptacul care s-o primească şi unde să se producă o fecundare, tot asemenea receptacole caută şi scurgerea

imaginativă, visăraia; le găseşte la prima lungime de undă analogă şi astfel umil colaborează şi ea la ţeserea vălului Mayei. Această scurgere în afară nu e rea în sine, pentru că e unul din elementele necesare pentru crearea şi conservarea unui plan de existenţă necesar, dar nu cu mai puţină rigoare, acela care urmează o cale spirituală trebuie să se smulgă neapărat ei printr-o intenţie şi o disciplină contra naturii. Liberează din captivitatea lui mercurul comun care eliberat devine mercurul evertuat de unde iarăşi se liberează sulful.

★

A cultiva fulguraţiunile şi în perioadele intermediare, calmul, destinderea. Aşa se adună puterea trăznetului. Cu nici un preţ nu o dilua în visăraie, în vagă aparenţă. Asta umezeşte reflexele. Practica închiderii mai prelungi a ochilor şi apoi brusca deschidere. Atunci orice este pretext de *nirvikalpa,* un buton, un scaun, un caiet. Apoi imediat reînchiderea ochilor pentru asimilarea, digerarea, încorporarea fulguraţiunii. Interzicerea desăvârşită a oricărei intervenţii a raţiunii. Acum: care e tehnica, metoda de a produce *nirvikalpa* în mod deliberat prin alegerea obiectului care o produce, alegere prealabilă? Lucrul mai ales e important când e vorba de concepte, intelecţiuni, nume divine etc. Prin exerciţiu se poate declanşa fulguraţiunea şi printr-un proces discursiv, raţional, cu condiţia de-a-l opri fulgerător imediat ce apare intuiţia. A sări de pe cal în singura clipă când e posibil şi când lucrul are valoare. Fulguraţiunile neaşteptate pregătesc venirea fulguraţiunilor invitate şi aşteptate.

★

Eidolon-ul se formează prin furt. Viaţa lui sunt pasiunile şi pasiunile nu există decât împrumutând, furând suflul uleios de sus. Puterea iluziei! Nouă, pasiunile ne par mult mai intense, mai vii decât spiritul şi având în vedere că trăim într-o epocă obsedată de prejudecata "viaţă" ni se par mult mai reale, mai efective decât inefabilitatea spiritului. Dar de ce intensitatea pasiunilor? Pentru că lumea noastră e lumea lor şi actualizarea

lor e imediată, fulgerătoare. Spiritul e însă în exil în această lume şi de aceea se lasă abia simţit. În plus inefabilitatea lui apare omului obişnuit ca fiind o virtualitate, când în realitate e inerentă, extensivă Prezenţei Divine în deplinătatea actualizării ei. Care e deci comportarea justă? Exact preceptul evanghelic: nu aruncaţi perlele înaintea porcilor! Vigilenţa trebuie să se exercite înainte de toate asupra mentalului.

★

Unirea tuturor puterilor sufleteşti, a tuturor senzaţiilor, chiar a celor mijlocite de corp în scânteia Eului arată că BYR în cel mai bun caz nu merge mai departe de domeniul micilor mistere. Această unificare se face printr-o puternică acţiune *coagula,* dar cum se produce, cum se efectuează alternanţele cu *solve?* În orice caz, destinderea nu poate fi o stare de visăraie, de alienaţiune, care nu e altceva decât o hemoragie al cărei termen firesc e dizolvarea în tenebrele inferioare. Destinderea adevărată e o supunere, o pasivitate voită faţă de Principiu care deci trebuie realizat cel puţin conceptual înainte de destindere. Ea trebuie să coincidă necondiţionat cu o stare de veghe şi asta exclude orice posibilitate de asemănare cu inerţia lui *tamas.* Abia după o asemenea destindere se poate realiza mai bine unificarea prin *coagula.* Alternările sunt la început deliberat, voite, apoi devin organice şi spontane.

★

A obţine instantaneitatea cu ajutorul simbolismului spaţial. De-a dreptul este foarte greu şi excepţional. Când am o activitate structurantă (viaţa de toate zilele, planuri de viitor, parcurgerea unei cariere etc.) sau chiar pe planul iniţiatic când elaborez mântuirea sau structurez un magnus opus (deci în special realizarea unor iniţieri cosmologice) în cazurile acestea realizez o spaţializare a timpului. Este o imobilizare a unor sisteme de coordonate. Din contra, prin dezintegrarea activităţii structurante obţin o temporalizare a spaţiului, circulatura quadrantului. Clipa obţinută astfel trebuie s-o purific de reziduurile ei şi asta se poate numai cu ajutorul unui

simbol spaţial, adică prin proiectarea acestei clipe pe o verticală care pleacă din inima şi creierul meu şi se termină în slava cerului. Repetiţia deasă a exerciţiului acesta care ca toate exerciţiile cu adevărat spirituale e simplu şi practicabil oriunde.

★

"S'unir à la Providence", cum spune Fabre d'Olivet, practic revine a se concentra pe Principiu (chiar non-suprem, Unitatea) şi a conforma restul fiinţei noastre acestei atitudini primordiale. Or, ceea ce e neconform Unităţii este Multiplicitatea. Deci a nu o permite. Dar Multiplicitatea e produsă de Unitate. Aşadar calea iniţiatică e contra naturii. Nu trebuie alergat după multiplicitate ca după o cireadă de vite împrăştiate spre a le băga una câte una în ocol. Putem proceda sintetic şi prin integraţiune. E de ajuns să ne concentrăm asupra ocolului unde e Unitatea şi toate vin de la sine şi fără sforţare în el. De ce? Pentru că între Unitate şi multiplicitate e un raport organic de Cauză la Efect. Centrarea spre cauză aduce în mod natural, organic, rezorbirea Cauzei în Efect, fără să mai fie nevoie ca să facem noi o sforţare aditivă. Tot din această cauză, centrarea pe Multiplicitate, produce "sfâşierea" Unităţii care rămâne totuşi misterios imuabilă.

★

Răsărirea oricărui astru deasupra mării o transformă din Apa Lethe în Amrita.

★

Mercurul evertuat de sulf devine mercur "animat" sau "dublu". Ce este în sensul imediat Sulful? O proiecţiune de voinţă într-un punct pe marea unde e suflul? În cazul acesta lucrează asupra --- numai prin acţiunea de prezenţă? Nu trebuie să-l întrebe, să-l cerceteze? S-ar părea că nu. Acţiunea de prezenţă este suficientă. Sulful nu trebuie să fie agresiv, exaltant, indiscret faţă de Mercur (ca pe planul exterior al nostru) ci imuabil, indistinct. Mercurul se organizează armonic printr-un pathos al Distanţei, prin prezenţa inaccesibilă a

Sulfului care e însăşi structura initimă, tainică a Erosului Cosmogonic. Ceea ce le este comun amândorura este atenţia. Absolut indispensabilă. E Elementul de unitate, substitutul Unităţii în această Hierogamie.

★

Uimirea care e unificativă în Principiu e dizolvantă în Natură. Analogia în sens invers. Corporificarea Spiritului, volatilizarea Corpului.

★

Prezenţa divină în staza ei cea mai pură ne apare nouă care nu o avem, ca lipsită de "intensitate" din cauza inefabilităţii ei. Şi în *Moksha* supremul e "indicibil" mai ales în *moksha vivit non vivit*. A se feri de exerciţiile de realizare să nu sacajăm, să nu pustiim parterul de roze cu o inchizitivitate indiscretă, cu o investigaţie indiscretă şi cantitativ măsurătoare a raţiunii noastre. Această indiscreţiune are exact efectul unui acid corosiv mai la locul lui în dizolvarea elementelor celor mai tamasice din fiinţa noastră. Voracitatea cantitativului, instinctul lui ascuns că numai din această inefabilitate trăieşte, că fără ea s-ar preface în pulbere atomică.

★

Purificarea printr-un element, adică printr-un simplu corp are ca scop reducerea fiinţei la starea ei de Materia Prima indiferenţiată, aptă să primească vibraţiunea unui *fiat lux*. Fiind simplu, elementul reduce la unitate complexul uman adică îl pune deocamdată virtual, dincolo de opoziţie şi de complementarisme. De aceea, a percepe şi aspectul subtil al elementului care purifică astfel şi psihicul. A-şi resimţi elementul vibratoriu al fiinţei resimţindu-l şi pe acela al elementului purificatoriu. Cele două vibraţiuni capătă prin coabitare aceeaşi lungime de undă care face să dispară în noi limitaţiunile de timp şi de spaţiu în primul rând. Am putea spune că ondulaţiunea astfel obţinută e orizontala proprie

Substanţei, a lui *Prakriti.* La ea se adaugă de sus în jos, coboară o vibraţiune verticală aceea a Universalului. Amândouă dau Vortexul sferic Universal.

★

Tamas e caracterizat prin acel moment când nu mai putem percepe în el vibraţiuni. Inerţia lui. Trecerea de la *tamas* la *rajas* e caracterizată, are ca simptom perceperea la suprafaţa lui a unor încreţituri vagi şi sumare incipient, dar accelerându-se şi devenind din ce în ce mai omogene. Cum obţinem această trecere? Prin simpla atenţie, prin concentrarea calmă, nelipsită de dramatism a lui *tamas.* După câtva timp încep să-l brăzdeze tresăriri ca la apa care începe să fiarbă. Cercetând şi probând în practică am constatat că imediat ce apare pe suprafaţa lui *tamas,* pe suprafaţa unei limitaţiuni (sau un complex de limitaţiuni, căci în realitate nu pot apărea altfel) o mişcare vibratorie, aproape în acelaşi timp se deschid crevase, crăpături, în ele care devin repede abisuri. Punct critic prin excelenţă căci pe cine-l prinde ameţeala, poate să cadă iremisibil în prăpastie dar pentru cine rezistă, prăpăstiile se fac în vârtejuri care te fac să treci dincolo căci aceste vârtejuri nu sunt decât faldurile, încreţiturile vălului care se ridică.

★

Perioadele de *tamas,* de inerţie, care succed perioadelor de înaripare n-au numaidecât o semnificaţie exclusiv negativă. Ar putea constitui alternanţe de zi-noapte, mişcare-odihnă. În momentele acelea de tamas s-ar putea produce o asimilare latentă, o digestie, o mistuire a intelecţiunilor cucerite mai înainte. E acelaşi lucru cu *sandhya,* din doctrinele cosmice hinduse, punctul acela negru prin care se face trecerea de la un ciclu la altul. Digestia e totdeauna tamasică, mai ales privită din afară. Înseamnă asta că nu are nimic pozitiv în ea? Nimeni nu o poate susţine. Cu cât o sarcină e mai înaintată, cu atât e mai tamasică. Dar necesarmente are un sfârşit. Tot aşa şi în noi, epocile de depresiune, de inerţie, de prostraţiune. E *niger*

nigrius nigri [3] în care se ascunde, se odihneşte Soarele Spiritual.

★

În simbolismul spaţial *Anamnesis, Dihkr,* pomenirea se face deasupra capului, pe verticală, "în ceruri". Coborârea ei asupra întregii fiinţe adică asupra întregii manifestări e ploaie de rouă care la sfârşitul lumii curge din arborele vieţii. Când? Atunci când îngerul jură că nu mai este timp. Se aplică aceasta şi la microcosm, recte la exerciţiile de *dhikr,* care se face pe verticala care trece prin noi? Desigur, pentru că proiecţiunea pe verticală este ieşirea din timp. "Înalţă-te mai presus de ceruri Dumnezeule şi peste tot pământul fie slava ta!" *Ascendit a terra în Coelum iterumque descendit in terram et recipit vim superiorum et inferiorum* [4]. Realizarea descendentă. *Vis ejus integra est si versa fuerit in terram!* Coborârea rouei din arborele vieţii se face datorită curentului descendent al lui *Kundalini.* Intelecţiunile ascendente se corporifică la coborâre.

★

Aspiraţia spre Universal sau coborârea acestuia spre noi apare ca un suflu, ca o briză sau ca o curgere omogenă pe care Ramanuja o compara cu scurgerea uleiului dintr-un vas în forma unui fir continuu, omogen, egal cu el însuşi. Când îl resimţim în noi trebuie să încetăm oricare altă activitate anxioasă, afară de aceea *suaviter magnum cum ingegno,* să-l facem cât mai subtil, mai inefabil, adică în fapt să-l debarasăm de activităţile parazitare din jurul lui, de toate aviditătile care-şi scot viaţa din el, de toate nălucile care caută corporificarea, viaţa în balsamul miraculos. Aici se cere mai mare putere de concentrare, aceea de misiune, căci suflul şi uleiul în ele însele n-au nevoie de alt ajutor pentru că ele sunt cauzale şi transcendente faţă de noi.

★

"*Gemüth*-ul" paracelsian. Presupune că-l găseşti numai dacă te scufunzi în tine. Or această scufundare este o tendinţă, o trecere de la periferie la centru, de la multiplicitate la unitate. Tendinţa, năzuinţa aceasta este însăşi *Gemüth*-ul sau cel puţin una din formele lui. Or, omul nu poate năzui decât spre ceva pe care l-a pierdut şi de care are o vagă aducere aminte, o presimţire, o asimţire, ca aceea a unor zori în noapte. În cazul acesta *Gemüth*-ul nu e acelaşi lucru cu *Anamnesis?* Cert că o "cufundare" e căutarea unui centru presimţit, presimţirea unui "ţărm". Acest centru este ceva preexistent căutării, existând ontologic, că noi o ştim sau nu, că o vrem sau nu. Aşa privit centrul e existenţial şi aspiraţia, dorul spre el ceva organic. Presimţirea lui care e *Gemüth*-ul e deci inerentă naturii omului şi deci nu ceva adăugat, suprastructură. E starea naturală a omului. *Gemüth*-ul apare imediat şi spontan de câte ori omul se pune în situaţia de a-l percepe, adică face să tacă în el zgomotele multiple şi dispersante şi îşi creează calmul necesar pentru a-i auzi ciripitul de pasăre măiastră. E o ştiinţă foarte grea, tocmai pentru că e simplă. Ştiinţa constă în a percepe, a permanentiza, a mări *Gemüth*-ul, înlăturând obstacolele, mărăcinişul din jurul lui, căci *Gemüth*-ul fiind divin nu poate fi mărit de om, el însuşi fiind la superlativ efectivitate. Act total. Omul nu are altceva de făcut decât să se omoare pe sine ca să facă din toată fiinţa lui o cavernă ca a lui Fingal, a ecourilor *Gemüth*-ului. Din punct de vedere al Unicităţii *Gemüth*-ul este "limita" comună a tuturor tendinţelor multiple din om, dar privite retrograd, adică tocmai presimţirea acestei Unicităţi. Poate fi numit *Anamnesis* parfumul însăşi al Unicităţii? Şi acest parfum nu e însuşi "*Gemüth*-ul"?

★

Aspiraţia întinde mâinile de jos. Graţia le întinde de sus venind înaintea lor. Locul unde se strânge e Muntele Domnului. De asemenea e întâlnirea unui + cu un -, a unei esenţe cu o substanţă. Piatra filosofală. În cazul unei aspiraţiuni individuale, creierul fiind pasiv reprezintă elementul substanţial. Elementul esenţial care se coboară e

focul ceresc, Muntele Lunii. A centra, a uni toate forţele fiinţei, mai întâi în inimă, apoi în cap. Apoi, a aştepta. În aspiraţia ascendentă, inima se ridică spre cap şi se uneşte cu el; în tendinţa descendentă, capul se coboară în inimă. Asta trebuie luat în sensul literal al cuvântului. Trăind într-o lume a dualităţii aceste mişcări se alternează, se succed, se repetă într-una, una după alta. Deci adevărata unire este un reziduu al lor, un habitus, un spaţiu simbolic, care e o incintă. Incantaţiunea alternată creează acest spaţiu iar spaţiul odată creat, devine un climat prielnic alternanţelor, devenind fiecare, unul pentru altul, cauzal, generator, prin împrumut de atribute.

De aceea nu trebuie insistat, căutat, dacă poarta superioară a aspiraţiei spre universal e în adevăr universală, căci au grijă ierarhiile angelice să o transforme ca atare. Totul e să ajungi la punctul unde dispare puterea de gravitaţie. Acolo în mod automat e supusă atractivităţii Cerului. În acest moment senzaţia aparentă e că aspiraţia s-a evaporat şi că rămâne aici numai mizerabila noastră carcasă, reziduurile, jumările psihicului. În realitate dacă pierdem senzaţia Eternităţii e din cauză că nu suntem încă centraţi pe ea. Acest sentiment nu se pierde, ci devine inefabil rămânând însă parte integrantă din fiinţa noastră totală. *Vas tuus este mensura ignis tuis.*[5] Nu putem ca indivizi să măsurăm întinderea şi înălţimea fiinţei noastre totale. De aceea senzaţia de amărăciune, de re-cădere, de tantalism care ne copleşeşte în această fază a Căii.

Senzaţia de înstrăinare nu poate avea loc decât în dualitate, acolo unde mai subzistă eu şi tu, exterior şi interior, jos şi sus, pământ şi cer. Toate acestea dispar, fireşte, în Universal.

Ceea ce e decisiv în *dhikr* e ca aspiraţia să atingă acel punct în Universal unde gravitaţia, Atractul invers al Naturii, dispare. În acel moment aspiraţia e luată în mâini de cei ce stau cu capul în jos.

★

Asimţirea unei curgeri omogene "ca o şuviţă de ulei turnată dintr-un recipient în alt recipient". Toate valurile, toate impulsurile divergente, unificate într-o curgere indistinctă, isotropă, egală cu ea, fără început şi fără sfârşit; e

aceea a elementului aer "plimbându-se deasupra apelor", e ultima etapă spre centru. Această asimţire e identică cu aceea a adierii inefabile de aer percepută de Ilie pe Horeb. E Okeanos, fluviul fără început şi fără de sfârşit.

Was ist die Urbesinnung? Es ist die Belebung der Vernunft von innen her, von Geiste. So wie das Feuer in den Äther zurück kehrt, wenn es nichts mehr zu verzehren hat, so geht die Vernunft in den Geist zurück, wenn sie die Welt und sich selbst verzehrt hat. Diese Verzehrung der Welt ist die Urbesinnung. Durch die Urbesinnung wird der Mensch zum geistigen Mensch.

Frithjof Schuon: *Leitgedanken zur Urbesinnung* (p. 101)

Die Fleischwerdung des Wortes wiederholt im Gedanken, der aus dem Geiste herabsteigt, den Rundgang durch die Armut der menschlichen Begrenzungen zu tun und sie zu erleuchten. (idem p.59)[6]

1. Lămurirea acestor reflexiuni s-ar putea opera astfel: mai întâi plecarea de la premiza fundamentală: a cunoaşte înseamnă a fi; a cunoaşte şi a fi e acelaşi lucru. Or, sterilitatea raţiunii, sau mai bine spus a ratiocinării stă în autonomizarea ei, în lucrarea ei pentru ea însăşi; de îndată ce e privită în realitatea ei, *adică reflex al Intelectului pur pe planul formal,* Raţiunea participă în măsura posibilităţilor Formalului, la caracteristicile Intelectului pur cu care e în legătură ontologică, adică, are puterea *de a identifica pe cel ce raţionează cu obiectul raţionat.* De aceea *"die Urbesinnung"*, "rectifică", arde lumea manifestată, dizolvându-se în acelaşi timp şi pe ea (căci şi raţiunea şi lumea manifestată formală, sunt pe acelaşi plan), şi amândouă se reintegrează la sfârşitul operaţiunii, în Cauzal, adică în Intelectul pur. Sau, din alt punct de vedere, Raţiunea fiind reflexul pe formal al Intelectului pur, aplicată pe domeniul formal, constituie o coborâre a Intelectului pur, îl provoacă, deci e încarnare (*eine Fleischwerdung*) a Spiritului în Formă.

2. În numărul special al lui *"Voile d'Isis"* din 1932, asupra Tradiţiei Chineze, este o gravură: Om privind o cascadă. Intenţia intelectuală a artistului e netă: omul priveşte de pe ţărm cataractele şi valurile apei, Devenirea, curgerea formelor, facerea şi desfacerea lumii, dar nu participă la această curgere; ca să sublinieze şi mai bine asta, gravorul ni-l arată rezemat de un copac şi apucându-l cu un braţ, cu alte cuvinte se refugiază sub Arborele Lumii, se situează pe axa verticală, în jurul căreia curge devenirea, singurul punct pe care ea nu-l atinge, şi care o regentează din imobilitatea lui: "staţiunea Imuabilă a Păcii", pe unde se face contactul direct cu alte stări de existenţă. A te situa pe axă, cel puţin simbolic-virtual, şi a privi curgerea formelor este şi a le asimila posibilităţile.

3. *"Rappelez-vous toujours que l'Oeuvre peut-être accomplie avec des matières prises telles quelles dans la nature, et que tout notre But réside dans le secret de notre Feu, qu'il appartient à Dieu seul de communiquer a celui qui lui à plaît Révélation Purissime. Note: Je ne saurais trop le redire, il ne s'agit pas d'une force inférieure, dont on peut s'emparer, comme on capte l'électricité par exemple, mais il est question du Feu Spirituel de la Vie qui anime tout le Royaume de l'Esprit.*

Les forces psycho-magnétiques, pas plus que la projection occulte de la Volonté, ne peuveut servir dans le Grand-Oeuvre, parce qu'il est d'un ordre supérieur à celui de la Nature. Or nous tenons toutes nos facultés naturelles et de l'hérédité et des astres, tandis qu'il faut acquérir une essence spirituelle qui descend de beaucoup plus haut.

Relativement à l'Esprit, la Nature peut-être considérée comme étant dans une sorte de léthargie, et il n'y a que le Feu de la Vie spirituelle qui peut sortir les choses de ce monde, de l'étrange torpeur en laquelle les tient la force hypnotique du Dragon".[7]

Evident lipsa de comună măsură dintre Graţia divină şi Creaţiune. Continuă starea de veghe şi de aspiraţie aşa cum arată Şri Aurobindo. Tot sufletul, tot trupul să fie o aspiraţie spre liberare, spre deşteptare, însă o aspiraţie lucidă, creată,

alimentată prin ritual, rugăciune, incantaţiune, meditaţie, contemplaţie. Deoarece e cazul ca *Verbum caro fit,* trebuie învăţată toată fiinţa să aspire şi să fie însetată.

4. - *Carte mică pentru rugăciune* a lui Calist Preafericitul şi Preasfinţitul Patriarh al Constantinopolului. XIV Capete.

Cap. I.

"De voieşti a te învăţa Adevărul, urmează în asemănare pre cântăreţul din alăută. Pentru că acesta, jos pleacă pre capul său şi auzul rezemându-l la cântare, mişcă arcuşul cu mâna. Şi îndată ce strunele după meşteşug se lovesc unele îndealtele, alăuta lasă afară versul său - cântarea adică - şi acel om alăutar saltă pentru dulceaţa aceea, răpit de mierea glasului ce iese."

Cap. VII.

"Mintea când se limpezeşte, ruptă de la cele din afară, iară pre simţuri le supune în fapta bună cea lucrătoare, rămâne fără clintire aşa precum Osia cerului cu steaua ei, rămâne fără clintire deasupra apei Cerului, şi ea vede atunci adâncimile inimii. Şi cârmuindu-se pre căile ei de stea, de acolo privirile ei ţintind, ca pre nişte funii de aur razele minţii ţinând, îşi trage dintru seninuri Înţelegerile ei cele dumnezeieşti şi stăpână preste toate simţurile trupului este".

Aspiraţia către Divin trebuie să aibă două tendinţe concomitente: una spre găsirea centrului fiinţei umane, în inimă, găsirea tot acolo a Sunetului Suprem, *Para-Şabda,* a Verbului; acest punct este exacta intersecţie a liniei orizontale cu linia verticală; şi o altă tendinţă de-a lungul acesteia, în sus. *"Mintea când se limpezeşte..."* e exact primul aforism din *Yoga-Sutra* a lui Patanjali şi cel mai fundamental. Dealtminteri toate simbolurile, osia, steaua, apele, aparţin Tradiţiei primordiale; "ruptă de la cele din afară ..." inversată şi interiorizată; "iară pre simţuri le supune în fapta bună cea lucrătoare ..."orice activitate ritualizată şi prin analogie orice fel de asceză; "rămâne fără clintire aşa precum Osia Cerului cu steaua ei, rămâne fără clintire deasupra apei cerului ..." *ipso facto* atunci, mintea se toarnă, se mulează pe axul vertical, deci *fără să caute aceasta,* prin simplul fapt al liniştirii ei; exact ce spune Patanjali în *Sutra* lui fundamentală: "Yoga este

reţinerea materiei mentale de a lua diferite forme"; starea de islam aduce coborârea directă a influenţei divine, şi o reflectă; "apa Cerului" natural complet nemişcată; organizaţia iniţiatică ce întrebuinţa asemenea termene întrebuinţa simboluri luate din *Psalmi?* Probabil atunci, că şi formule, *mantra,* litanii; "şi ea vede atunci adâncurile inimii", evident adâncimile inimii identice cu acele ale Apei cerului care le simbolizează. Pur *Raja-Yoga,* deoarece liniştirea apelor, a inimii, e obţinută prin centrarea asupra Axei cereşti şi asupra Stelei Polare, adică asupra principiului; *procedeu pur intelectual,* ceea ce e însăşi definiţia lui *Raja-Yoga.* Pur *Jnana-Yoga,* interesant de descoperit în creştinism; restul confirmă şi magnifică acelaşi lucru: "şi cârmuindu-se pre căile ei de stea" deci prin atitudini informale, metafizice, deoarece cerul stelelor simbolizează Informalul; "*de acolo* privirile ei ţintind, ca pre nişte funii de aur razele minţii ţinând ... " *de acolo,* confirmă procedeul metafizic, razele de aur indică şi ele acelaşi lucru în raport cu argintul lunar, formal; "îşi trage dintru seninuri Înţelegerile ei cele dumnezeieşti..." contemplaţie intelectuală, cunoaşterea directă prin Intuiţia metafizică, fără mijlocirea niciunui suport, Cunoaştere care e identificare; " şi atunci stăpână preste toate simţurile este ...".

Repet *Raja-Yoga.* Ce se întâmplă cu Apele? Liniştite reflectă şi absorb Cunoaşterea Intelectuală şi prin vibraţiile pe care ea le suscită în ele, imprimă o mişcare ondulatorie - spiraloidă, ce duce la resorbirea apelor în Divinitate, adică liberarea în viaţă, *jivan-mukti.*

5. Şarpele muşcă de călcâi pe Fecioară, în partea cea mai materială a ei, iar aceasta îi zdrobeşte capul. Ce voluptate pentru şarpe! " *C'est, disent les Kabalistes, la vierge de la mer, dont le dragon infernal vient lécher les pieds humides avec ses langues de feu qui s'endorment de volupté* " (Eliphas Lévi. D. et R. de la Haute-Magie, vol I. p. 140)[8]. Totuşi voluptatea e mai stringentă, mai ascuţită în primul simbol. Vrăjmăşia între şarpe şi femeie, după cum spune *Geneza, e aspectul de opoziţie, exterior, al unui complementarism interior.* Fixarea Mercurului? Posibil, deoarece fecioara pasivă în ceea ce priveşte principiul, e activă faţă de manifestare, simbolizată prin şarpe.

Dar Dumnezeu a făcut lumea prin Fecioară! Partea din călcâi muşcată, acolo unde şi-a înfipt Şarpele dinţii, constituie *barzachul,* care în virtutea dublului său aspect, e dur, zdrobitor, faţă de ce are sub dânsul (îi zdrobeşte capul). De asemenea călcâiul lui Achile, rămas vulnerabil, indică realmente călcâiul un *barzach,* în corpul omenesc, cum dealtminteri o arată şi simbolismul acestuia; face trecere dintre Natură şi Om, stăpânul ei, purificând-o.

De ce voluptate? Pentru că e caracteristică oricărei asceze violente; în definitiv, *voluptatea e o dovadă de calificare fizică,* de încarnare, de efectuare a lucrului iniţiatic.

Zdrobirea aceasta, mortificarea aceasta, când e făcută cu un scop iniţiatic, e voluptoasă, pentru că se amestecă cu asimţirea beatitudinii. Voluptatea spasmului sexual e înrudită cu ea; şi aici e o rupere, şi, prin ea, o fericire nouă *de altă dimensiune.* S-ar putea spune: voluptatea nu intervine decât acolo unde este un *barzach* între două dimensiuni diferite.

Orice rupe carnea şi o face astfel să actualizeze în ea altceva decât ea, e voluptate. Carnea e sfâşiată, mortificată, ca să se încarneze în ea altceva decât ea, ce n-ar putea pătrunde în masivitatea ei dură. Şi în momentul când se produce conjuncţia între acel ceva şi carnea zdrobită, redusă la materia primă, se produce voluptatea. Deci încarnare fără voluptate nu se poate. Mortificarea cărnii de altminteri, îi produce o descompunere, o putrefacţiune, care îi debilitează, îi amorţeşte ce are în ea definitoriu şi-i creează astfel o pasivitate receptivă pentru acel altceva ce urmează să se încarneze în ea.

Voluptatea, dozaj de plăcere şi durere inexprimabil, este aspectul inefabilului în carne. Simbol al Indistincţiunii ca şi surâsul, principiul râsului şi al plânsului. Contemplarea divinului produce mirarea; mirarea în aspectele ei cele mai carnale, poate fi vehiculată de voluptate.

E firesc ca Infinitul, inefabil, indistinct, să fie resimţit în trup, ca teribil, destructiv, adică voluptuos, amestec complex, indistinct, topitură de contrarii. Pentru că, repet, amestecul de contrarii, pe pământ, cum e voluptatea, are analog în cer, Indistincţiunea, care mai întâi, transformă contrariile în contemplare, apoi în indistincţiune.

6. - Procedeul tantric de a se concentra asupra pasiunii sau a influenţei vitale care năpădeşte, apoi identificarea cu ea şi asimilarea ei, devenită acum element pozitiv, cere o energie: 1) mult mai mare şi mai intensă decât vitalismul în chestiune; 2) energie continuă şi mereu predominantă, altfel la eclipsarea ei pasiunile intră ca un muşuroi prin spărtură; 3) o conştiinţă intelectuală excepţională care să perceapă în pasiune expresia unei forţe divine. Aceste condiţiuni sunt foarte greu şi foarte rar îndeplinite, aşa că acel ce s-ar deda la felul acesta de exerciţii, fără să le aibă perfecte, riscă, în loc să asimileze, să raporteze pasiunea Divinului, să-l coboare pe acesta în pasiune, adică să-l profaneze. De aceea până la completa liberare a voinţei, sunt preferabile căile de *jnana-yoga* şi *bhakti-yoga.*

7. - Naivitatea, prostia, suficienţa, îngâmfarea de a subestima meditaţia discursivă! pentru o aşa-zisă contemplare directă care în majoritatea cazurilor e autosugestie. Schuon are total dreptate. Meditaţia discursivă arde obiectul ei şi după ce nu mai are nimic de mistuit, se consumă pe ea şi atunci, de abia atunci, intuiţia directă.

Meditaţia poate începe cu constatarea a ceea ce în mine în mod distinct de Divin, crede că este. Apoi demonstraţia pură şi simplă a absurdităţii lucrului, a superficialităţii lui faţă de fiinţa mea profundă, totul prin aplicarea *Şahadei.* Dacă lucrul ce mă distrează e susceptibil să capete un caracter pozitiv, atunci raportat la divinitate tot prin *Şahada.*

Practicarea meditaţiei în anumite împrejurări şi la anumite momente exercită facultatea de a o aplica la toate momentele vieţii. Am observat că dacă e bine dirijată, topeşte *absolut orice,* chiar elementele cele mai grosiere, chiar sexul şi foamea. Produce o exaltare, o beţie ce se pozitivează foarte uşor, adică poate fi coextinsă Iubirii sau Credinţei şi înzestrată cu calitatea *satwa.*

Există un risc de *furvoaiare,** când i se dă acestei exaltaţiuni un aliment de natură imaginativă sau contingentă, curse ale puterilor de iluzie; în realitate această beţie uşoară, această exaltare *trebuie să-şi fie propriul ei obiect.*

* Din franceză: înşelare

8. - Satana, în forma lui cea mai primejdioasă linge, nu atacă brutal şi frontal. Această lingere o simţi în toate micile comodităţi, pe care ţi le îngădui, în toate lipsurile de ţinută faţă de tine însuţi. Lingerea aceasta dizolvă tot ce e voinţă, bărbăţie, soliditate, piatră în om. Numai spiritul nu poate fi atins. Dar dacă laşi spiritul să doarmă, dacă nu îl exersezi, poate să cadă într-o amorţire ce poate fi numărată în eoni. E instructiv să compari dizolvarea produsă de spirit şi cea produsă de bala satanică. Exercită perspicacitatea şi discriminarea.

Măgarul e absurd şi familiar; gâdilă (urechile!). Familiaritata, gâdileala, sunt semne diabolice mai sinistre, mai terifiante, decât tot arsenalul sabatic. Trage în mlaştină fără să ştii. Iată ce găsesc în Dante :

Com'ei parlava, e Sordello a se il trasse,
dicendo: " Vedi la'l nostro avversaro ";
e drizzo il dito, perche' n la guardasse.
Da quella parte onde non ha riparo
la picciola vallea, era una biscia,
forse qual diede ad Eva il cibo amaro.
Tra l'erba e i fior venia la mala striscia,
volgendo ad ora ad or la testa, e'l dosso
leccando, come bestia che si liscia.
(Purg. VIII. 94-102).

Cele două terţine următoare arată ce putere alungă şarpele.

Io non vidi, e pero dicer non posso,
come mosser li astor celestiali ;
ma vidi bene e l'uno e l'altro mosso,
Sentendo fender l'acre ale verdi ali,
fuggi'l serpente, e li angeli dier volta,
suso ale poste rivolando iguali.

Atât îngerii cât şi comparaţia lor cu şoimii arată că e vorba de esenţe intelectuale. Sborul lor spre şarpe, instantaneu, indică o operaţie intelectuală imediată, o replică rapidă. De ce operaţie poate fi vorba? Îngerii, înainte de toate, sunt *purtători* ai unui mesaj divin, şi în cazul de faţă, mesajul acesta nu poate fi decât, şi se reduce la *Şahada.* Dealtminteri Dante spune că cei doi Îngeri

Ambo vegnon del grembo di Maria. (v. 37)

ceea ce arată că sunt purtătorii de intelecţiuni, *singurele* contra cărora Şarpele nu poate face nimic şi care îl pun imediat pe fugă.

.....a guardia della valle
per lo serpente che verra vie via. (v. 38-39)[9]

9. - Diferenţa de scriere a Marelui Nume, rondă şi grafică, e aceea dintre Paradisul pământesc şi Ierusalimul ceresc.

10. - Până acum aspectul cel mai evident al recitării *şahadei,* e acel strict etimologic: mărturie. Mărturie cu toată fiinţa a Identităţii. Natural că în acelaşi timp resimţi şi aspectul incantatoriu, adică armonizarea diferitelor elemente ce constituie fiinţa, cel puţin acele elemente care sunt accesibile percepţiei mele actuale. Probabil şi sper că celelalte elemente pe care nu le simt încă, adică cele mai înalte, resimt şi ele aceeaşi armonizare. Aplicarea speculativă însă a *şahadei,* e mult mai anevoioasă, nu în mecanismul ei, în adevărul ei care e evident, ci în dizolvarea unei lenevii, unei amorţeli, unei toropeli a psihicului şi a fizicului, care nu se dau evidenţei şi adevărului. Cum să dizolvi această letargie? Rugăciunea, buna intenţie, tenacitatea, dar mai ales, tot metoda speculativă care încet va coroda toate duritătile. În privinţa aceasta, sunt texte de Schuon fundamentale în *"Intégration des éléments psychiques"*:

"Il n'y a que la Connaissance qui mène à la Connaissance. Un moyen, quel qu'il soit, ne mène à la Connaissance qu'en tant qu'il en est une modalité. On ne peut saisir la Connaissance par le dehors car ce dehors n'existe pas"

Prima propoziţie e o aplicare a *şahadei.* Cât despre "mijloace" totul e să le vezi esenţialitatea, urma divină din ele. Natural, mijlocul e formal; capacitatea intelectuală consistă să perceapă în el, Prototipul lui, atributul lui, atributul divin respectiv. Acum, acest atribut trebuie asimţit sau e suficient să ştiu că există, speculativ, în Posibilitatea absolută ca să fie înlăturată primejdia de *şirk* ? Dacă raportarea se poate face intuitiv, fără proces discursiv, e cu atât mai efectivă. Dar şi

raportarea discursivă ajunge, probă sacralizarea exotericâ a diferitelor acte ale vieţii. Raţiunea discursivă duce la Intuiţia Intelectuală şi logic şi ontologic.

"La compréhension théorique ou connaissance rationelle, est la participation fondamentale de l'individu à la Verité". Tocmai pentru motivele spuse mai sus.

"L'Homme doit participer à l'Idée par toutes les modalités de son intelligence, c'est à dire par tous les éléments constitutifs de son individualité".[10] Asta înseamnă că toate elementele naturii sunt în ultimă esenţă, intelectuale, pentru că inteligibile. De aceea pot fi reduse în cele din urmă, de la multiplicitate la unitate. Multiplicitatea e rezultatul "atractului invers al Naturii", principiul de diviziune, de individuaţiune, Satana. Sinteza lumii manifestate nu se poate manifesta decât printr-un act intelectual. Prin urmare, divizibilitatea, transformarea complementarelor în opoziţii, în antagonisme, e un proces exact invers celui Intelectual, e antiintelectualismul satanic.

11. - Angoasa de pildă, poate fi raportată Divinului punând-o în complementarism cu dilatarea, adică cu cele două mari forţe care condiţionează tot Cosmosul: coagula, solve, involuţie, evoluţie, aspir, respir, Cain şi Abel, Timp şi Spaţiu. Or, indefinita multiplicitate a întregii manifestări se reduce la aceste două tendinţe, care şi una şi alta sunt direct raportabile Divinului, cu alte cuvinte toată multiplicitatea în indefinita sa desfăşurare se poate reduce la Unitate prin Cunoaştere. Lăsate în voia lor, solve şi coagula atomizează toată manifestarea.

12. - Meditarea Marelui Nume, în elementele sale literale: cei doi *Lam* şi *Alif* sunt verticale faţă de manifestare şi faţă de *dakyr.* Trebuie ţinut seama că Marele Nume e extrema limită de Incarnare a Principiului, deci nu e numai un simbol, cum ar fi punctul, zero, vidul, tăcerea, negrul, ci e vorba de o coborâre. De aceea şi puterea lui de acţiune, absortiv sau destructiv, faţă de invocator, după cum acesta i se prezintă, efect pe care nici unul din simbolurile de mai sus nu-l are aşa imediat. De aceea meditarea lui se face numai cu permisiunea Şeicului, ceea ce nu e cazul cu simbolurile de mai sus.

Cei doi *Lam* sunt "litere de majestate", ceea ce dă Marelui Nume, un aspect de rigoare, *şivait*. E curios că ele se găsesc şi în Numele de Majestate *Galal*.

H-ul final, pe lângă sensul suprem de punct ce se stinge, este Duhul (*ar-ruh)*), în sensul de *barzach*. Şi forma lui simbolizează "circumferinţa primă" (*ed-dairah-el-awwaliyah).*

13. - Dacă raportăm fiecare element la calitatea lui sensibilă, constatăm că eterul e vehiculat de Sunet. În starea umană, Eterul e central, reprezentând în planul său Principiul.

Incantatorul deci e adevăratul "abstractor de chintesenţă", şi când a "abstras" din posibilităţile lui fizice şi psihice toată "cantitatea" de eter susceptibilă, realizează centrul lui (Paradisul) din cauza centralităţii Eterului.

Cu cât mai mult acel care recită percepe şi realizează aspectul subtil al sunetului (*hyraniagarbha şabda*), cu atât operaţiunea e mai completă. "L'Abstracteur de Quintessence" s-o extragă cu subtilitatea şi discriminarea cu care culege albina nectarul din flori. Poate aici îşi găseşte aplicarea cea mai frumoasă, adagiul hermetic: *Separabis subtile a spisso suaviter magno cum ingenio* . De aceea, *dhikr* tăcut e superior celui cu voce tare. Totuşi lucrul greu, prima arătură o face *dhikr* tare, şi asta deocamdată e lucrul cel mai important, pentru că ceea ce importă e Incarnaţiunea Verbului.

Cu alţi termeni, întâi trebuie extrasă chintesenţa din fizic, apoi din psihic; exerciţiile celelalte pot corobora această exaltare, această separaţie a Eterului de celelalte elemente.

14. - Hermetismul e o ştiinţă cosmologică dată de Allah omului, ca să-i permită să regăsească propriul său centru şi centrul stării de fire în care se află, amândouă "queste"-le coincizând şi fiind amândouă simbolizate de găsirea inimii. Hermetistul îşi regăseşte edenul, perfecţiunea planului său şi ca atare e apt să fie întrebuinţat de Marele Arhitect, de rectorul Universului, ca să colaboreze la readucerea vârstei primordiale, pe care în el a şi găsit-o. Nicăieri, identitatea dintre cele două căutări nu e mai vizibilă ca în legenda Graalului.

Eroul (căci trebuie să fie erou) îşi găseşte Inima lui, şi găsind-o, află şi Inima Lumii. Din momentul acela participă la

toate tainele Polului. Şi atunci poate fi "misionat" de Pol, ca să lucreze în măsura posibilităţilor sale, la reintegrarea lumii în epoca primordială. Probabil că misionaţii de felul acesta sunt în continuă mişcare (rătăcitori), şi misiunea lor constă esenţialmente într-o "rectificare" a tot ce e "strâmb" în lume. Bunii cavaleri! Allah să le dea Pacea Sa!

15. - *Risalat al Ahadiyah. "Il faut le connaître de cette façon, non par la science, l'intelligence, l'imagination, la sagacité, les sens, la vision extérieure, la vision intérieure, la compréhension ou le raisonnement".* Desigur numai atunci când sunt privite ca *mijloace* de ajuns la Allah; dar cum nimic nu există în afară de Allah, modurile acestea sunt ale lui şi atunci duc la Cunoaştere. *"Personne ne peut le voir, sauf Lui-même. Personne ne le connaît sauf Lui-même. Il Se voit par Lui-même. Autre-que-Lui ne peut le voir. Autre que-Lui ne peut le saisir. Son impénétrable voile est Sa propre Unicité d'une façon inexplicable".*[11]

Şi extrema analiză (principiul de diviziune) şi Sinteza sunt posibilităţi ale Lui. Omul e centrat pe diviziune prin căderea lui. Totuşi şi această diviziune împinsă până la ultimele ei posibilităţi, e una din posibilităţile lui Allah, şi deci *prin El* unificată, deşi se manifestă până la capăt, până la sleire. De aceea *"Son impénétrable voile est Sa propre Unicité. Il est voilé par Son Unicité d'une façon inexplicable".* Sau altfel: orice posibilitate trebuie să se manifeste ca ea însăşi până la epuizarea ei. Divizibilitatea, analiza, Principium Individuationis, e o posibilitate, şi ca să fie ea însăşi, trebuie ca în *tendinţa* ei, în impulsurile ei, în ce are definitoriu, să *ignoreze* Unicitatea pentru ca Multiplicitatea să fie dusă până la epuizare. Totuşi nimic nefiind în afară de Allah, şi principiul de atomizare e pătruns de Unicitate, pe care trebuie s-o ignoreze ca să fie el. De aceea încă odată "este voalat de Unicitatea Sa într-un fel inexplicabil", decât divin. Divizibilitatea autonomizantă, care la prima vedere pare posibilitatea cea mai anti-divină, ilustrează cel mai pregnant, cel mai insistent, ATOTPosibilitatea, Absoluta AtotPosibilitate; prin ea, e antiunitară; ştiu totuşi că *LA ILAH I LA ALLAH*, şi că deci şi ea aparţine Posibilităţii Totale. Masivitatea contrastului, brutalitatea lui mă poate zdrobi;

absurditatea lucrului mă poate nimici, sau din contra îmi demonstrează *fizic, carnal* Absolutul şi deci meditarea ei *în ea însăşi şi ca Posibilitate* duce la o trăire efectivă a Posibilităţii Totale. Pietrele de moară devin aripi.

Pot spune: Nu este alt Principiu decât Soba, - sau: nu este alt principiu decât Condeiul sau: nu este alt Principiu decât Masa? Pentru că sunt limitate, condiţionate, numite, Principiul nu poate fi decât nelimitat, necondiţionat, nenumit, avându-şi raţiunea suficientă în El-însuşi. Posibilitatea de manifestare ca să fie ea însăşi, adică să se manifeste, trebuie să dea Nume, condiţii, limite. Allah e infinit, tocmai pentru că posibilitatea de diviziune, care numai ea, acum, îmi este perceptibilă, e finită; iar fatala Infinitate a Posibilităţii Absolute şi nu mai puţin fatala înglobare în ea a posibilităţii acesteia speciale, finită, produce o deflagraţie în lumea strâmtă a concepţiei noastre, o deflagraţie care meditată duce la asimţirea Infinitului.

Ţesut în divizibilitate, manifestându-se *"min amri'llahi"* acolo, omul nu prinde Unicitatea decât printr-o inversare a tendinţei căreia îi datorează existenţa sa, aici, în lume. Trebuie deci, nu numai să asimtă Unitatea, Unicitatea principial, ci s-o simtă necesară în multiplicitate, şi logic şi ontologic. De aceea "Existenţa Sa e propriul Său Văl; e voalat de Unicitatea Sa într-un fel inexplicabil" pentru vorbele noastre şi pentru analiza noastră, exponente ale Multiplicităţii, *Numele* multiplicităţii.

Datorită raportului de analogie inversă, manifestarea cea mai diferenţiată, cea mai caracterizată, cea mai condiţionată poate să dea intuiţia cea mai dură, cea mai stringentă, deci cea mai încarnată a Absolutului, cu condiţia să ştii că nu este alt Absolut decât Absolutul. De ce? Pentru că Absolutul are toate posibilităţile în El, şi cele mai opuse, cele mai puţin asemănătoare cu posibilitatea finită în care trăim noi. Contrastul acesta inimaginabil, nesimţibil (dar conceptibil), produce un vacuum în raţiunea noastră de toate zilele, un hiatus, o năvală de absurd, care e numai aspectul înspre lumea noastră formală şi raţionabilă a concepţiei Infinitului.

Aspectul acesta dublu, permiţându-ne să ne exprimăm aşa, al Absolutului, absurditate spre lumea noastră şi

Beatitudine spre cer se datoreşte dublului aspect al *Barzach*-ului. *"Quand on découvre l'énigme d'un seul atome, on peut voir le mystère de toute la création, tant intérieure qu'extérieure".*[12] Sau când vezi ce este în realitate atomul, adică Allah deoarece *LA I LA ALLAH.* Trebuie pentru aceasta o poziţie intelectuală, o putere metafizică supremă ca aceea a Şeicului Akbar şi iată de ce: o înţelegere mai mică, mai şovăitoare a punctului de vedere suprem metafizic din *Risalat al-Ahadiyah,* duce direct la panteism, şi este în adevăr nedumerirea de la prima lectură, căci luând totul după exprimarea imediată a textului, reiese că omul, creatura, lumea sunt Allah pentru că Şeicul nu vorbeşte de principiul fundamental metafizic, ireversibilitatea raportului dintre Principiu şi Manifestare; ar părea că e posibilă o comună măsură între ele, deoarece pentru el şi Manifestatul şi Nemanifestatul sunt deopotrivă Allah. E o lipsă de pătrundere şi o judecată superficială. Tocmai pentru că Allah e privit ca Suprem, ca Absolut, formularea lui Mohyiddin apare superficial panteistă. Iată cum: Allah fiind Absolutul, Absoluta Totalitate, cuprinde posibilităţile de Nemanifestare şi posibilităţile de Manifestare, dar ca să fie în adevăr Absolut, trebuie să cuprindă Posibilităţile de Manifestare şi nemanifestate şi *manifestate.* Numai printr-o minimizare a poziţiei mohyidinene, printr-o provincializare a ceea ce are ea absolut transcendent, total, adică concepând pe Allah mai puţin decât este (şi asta atrage ca un corolar, autonomizarea manifestării) apare primejdia de panteism şi de *şirk.* Dar din punctul de vedere mohyiddinian pur, adică al Absolutului, şi situat în Zenitul Său, "orice lucru laudă pe Domnul", şi esenţialitatea sa e evidentă în orice atom, prin formularea numai a principiului de Identitate: Infinitul nefiind divizibil, nici măcar potenţial şi cuprinzând în totală indistincţiune şi manifestatul (pentru că altfel nu ar fi Infinit), orice lucru manifestat e Infinitul, e Absolutul; nu o parte din El, ceea ce ar fi o absurditate, pentru că Infinitul nu are părţi, ci tot Infinitul; însă pentru înţelegerea acestui lucru, o repet, perspectiva trebuie să fie a Zenitului Absolutului, altfel primejdia de *şirk* e teribilă. E o ameninţare de prăbuşire, o ameţeală de fiece clipă, pe care nu o poţi evita decât fiind într-una cu privirea aţintită pe Steaua Polară. Dealtminteri

primejdia aceasta a prăbuşirii în fiece clipă, poate fi pozitivată, servind la dizolvarea perspectivei individuale. E o "trăire primejdioasă" cum e orice trăire metafizică. Dealtminteri, reapar cele două aspecte ale *Barzach*-ului: Identitate în Sus, distrugere în jos, spre Creaţie.

Infinitul e Infinit. Nu are centru şi periferie.

Infinitul e indivizibil.

Infinitul cuprinde tot, deci şi Manifestarea, Creatura.

Creatura nu simbolizează Infinitul, pentru că simbolul e inferior lucrului simbolizat; or, nu poate să fie în Infinit Superior şi Inferior, un mai mic şi un mai mare grad de infinitate deci :

Infinitul fiind indistinct şi indivizibil, cuprinzând şi Creatura deoarece cuprinde Totul, nefiind pe de altă parte gradaţiuni în Infinit, *Creatura este Infinitul.* Dar ce primejdie!

"Il comprend que "Celui qui sait" est Lui, et "Ce qui est su" est encore Lui. "Celui qui voit " est Lui; "Ce qui est vu" est encore Lui . "Celui qui arrive" est Lui; "Ce à quoi on arrive " dans l'Union est encore Lui. Aucun autre que Lui ne peut se joindre à Lui. Aucun autre que Lui ne se sépare de Lui. Quiconque peut comprendre cela est tout à fait exempt de la grande idolatrie".

Toate "distanţele" acestea între Cunoscător şi Cunoscut sunt pure dimensiuni intelectuale, prototipurile dimensiunilor din domeniul Dualităţii de care aici nu poate fi vorba.

"Car ton Union est ta séparation et ta séparation est ton Union".[13] Uniunea mea e că eu nu exist ci Allah singur este; separaţiunea mea este că eu, Creatură sunt Allah, însă trebuie să fiu creatură în Posibilitatea Infinită, în care dealtminteri nu este distincţiune. De aceea Unirea mea este separaţiunea mea, pentru că sunt identic absolut cu Allah; nu există deci o cale a unirii; în acest caz creatura nu devine Allah, nu evoluează spre Allah, ci rămâne oarecum veşnic creatură (posibilitatea divină creatură), adică tocmai ce constituie unirea mea e şi separaţiunea mea. Posibilitatea Infinită trebuie să aibă toate posibilităţile şi nici una din ele să nu fie alta decât ea însăşi; de aceea creatura e veşnic creatură. De aceea un sufit e totdeauna sufit. "Rien n'est devenu qui n'ait pas existé *auparavant".*

"S'il dit: "Je suis Allah", écoute-le attentivement, car ce n'est pas lui, mais Allah Lui-même qui (par sa bouche) prononce: " Je suis Allah ". Mais tu n'est pas arrivé au même degré de développement que lui. Si tel était, tu comprendrais sa parole et tu verrais ce qu'il voit ".[14] Repet: numai perspectiva Zenitului Infinitului convine aici. Orice alta duce la o idolatrie monstruoasă.

16. - Cuadratura cercului se găseşte demonstrată şi realizată în orice biserică cu dom. Problema sub aspectul ei cel mai abstract, cel mai principial e următoarea: dat fiind un cerc, cum poate fi realizat într-o clădire? Aceasta e problema pe care o are s-o rezolve Arhitectul tradiţional, Masonul lui *Arch Masonry.*

Cercul în arhitectură se traduce prin cupolă, dar asta nu e deajuns; cupola trebuie să se realizeze, să fie susţinută pentru ca să poată adăposti oameni şi mistere, ca bolta cerului. Pentru ca bolta să-şi îndeplinească acest oficiu trebuie să fie susţinută de patru arcuri de zidărie după cum se vede în toate Bisericile. Or, reduse la cea mai simplă expresie a lor, cum şi trebuie când o problemă se pune cauzal, schematizate şi *proiectate pe un plan orizontal,* cupola şi cele patru arcuri ce-o susţin se arată astfel: ⧈ ceea ce e cuadratura cercului realizată arhitectural.

Problema e traducerea unor posibilităţi în efectivitate, adică procesul însuşi al Manifestării universale; pusă arhitectural, cupola simbolizează firesc lumea cerească, cauzală. Pentru ca ea *să se manifeste* cupola trebuie *necesarmente* să se traducă în pătrat, altfel rămâne o virtualitate; ceea ce e frapant e caracterul *necesar* al acestui proces, al intervenţiei pătratului în aşa fel încât cupola să devină o realitate în lumea noastră. În aceeaşi ordine de idei, Ierusalimul Ceresc dezvoltă toţi germenii conţinuţi în Paradisul Pământesc; Paradisul Pământesc e sferic şi Ierusalimul Ceresc cubic.

După cum o spune Guénon, acest proces de manifestare de la Paradisul Pământesc până la Ierusalimul Ceresc, e realizarea cuadraturii cercului. Problema pe care am pus-o noi traduce în mod arhitectural aceeaşi chestiune. Biserica e ciclul întreg, realizat, perfect, la capătul dezvoltării sale. Cupola,

care e principiul Bisericii (pe cupolă se găseşte Piatra Unghiului) e Paradisul Pământesc cuprinzând toate posibilităţile operei arhitecturale. Corpul propriu-zis al acesteia, care prin schematizare se reduce la cub, deci la pătrat e tocmai dezvoltarea acestor posibilităţi cuprinse în cupolă (sferă, cerc). Prin urmare Biserica e ciclul întreg, şi inclusiv, arhitectural cuadratura cercului. Acum, de ce opera arhitecturală începe cu nava (cubul, pătratul) şi se termină cu cupola (sfera, cercul) şi la urmă de tot cu Piatra Unghiului? Pentru că realizarea iniţiatică e inversul ordinii de manifestare.

17. - *Şekhina*, sinteza *Sefiroturilor*, e ansamblul planului profetic. Revelaţia, Inspiraţia vine din lumea spirituală şi ca să pătrundă în lumea noastră, trebuie numaidecât să urmeze Axa verticală care uneşte toate lumile prin centrul lor. De aceea se spune că în Centrele spirituale regular constituite, *Şekhina* este corporificată şi în acelaşi timp arată legătura ei cu *Pardesul* şi cu misterul Jubileului. *Idâ, Pingala, Suşumna* din Tradiţia hindusă sunt identice cu cele trei braţe ale Arborelui Sefirotic; or, toate trei se găsesc în axa verticală de-a lungul căreia se manifesta *Şekhina* Inspiraţilor şi Profeţilor. De aceea *Şekhina* e sinteza *Sefiroturilor,* deoarece în axa verticală se găsesc şi Clemenţa şi Rigoarea şi unirea lor.

Pasiv feminină faţă de Divinitate de pe tronul, ei *Şekhina* este activ-masculină faţă de Creaţiune şi e atunci *Metatron.* Această economie o găsim şi în lumea noastră: orice Centru Spiritual, orice Tabernacol, e Tronul *Şekhinei,* şi acei care deservesc acest Tron sunt din Fraternitatea lui *Metatron,* "Sacerdotes secundum ordinem Melchissedek".

De aceea un sacerdoţiu feminin e o monstruozitate, o absurditate şi nu se poate concepe un Centru Spiritual compus din femei. (Athosul, Tronul Sfintei Fecioare, unde toţi Preoţii, şi cei după rânduiala lui Aaron şi cei după rânduiala lui Melchissedek îi slujesc, şi unde nu e primită nici o femeie). Prezenţa Divinităţii, feminină, slujită de bărbaţi, reproduce întocmai rânduiala transcendentă a *Şekhinei, Metatron* faţă de Manifestare.

Mântuitorul, Mesia se găseşte permanent în locul de coincidenţă al Axei verticale, dar manifestă atunci când un ciclu, o lume a epuizat toate posibilităţile ei şi a reintegrat

starea ei primordială; atunci "punctul" mesianic se "spaţializează", capătă "amploarea" şi revarsă slava *Şekhinei* asupra acestei întregi lumi.

O lume, un ciclu, pleacă de la un *initium* care e firesc potenţial pentru că nu şi-a manifestat încă posibilităţile; când începe să şi le manifeste, punctul se "implementează" din perspectiva manifestării ca atare (şi aşa trebuie să fie pentru ca manifestarea să fie complet ea). După ce le-a manifestat, ciclul "reintegrează" toate posibilităţile lui şi se găseşte într-o situaţie analogic la fel cu începutul lui. De aceea la începutul şi la sfârşitul ciclului "Dumnezeu umblă printre oameni", iar *Şekhina* lui e răspândită pretutindeni; în asemenea momente punctul se spaţializează şi manifestarea se despaţializează.

18. - Marele Nume: caracterul falic al celor doi *Iam;* în momentul acela limba devine turgescentă, se înalţă în sus şi loveşte în palatul gurii, care e atunci un "conţinător", o *yoni.* E Şarpele Înţelepciunii, Logosul, Vişnu ridicându-se în sus, şi ar dizolva toată lumea, dacă gura nu l-ar limita, şi nu i-ar suferi tot "şocul". În momentul când limba loveşte cerul gurii, varsă din ea sămânţa divină, nectarul, *al hamar,* care este al doilea *a:* acest al doilea *a* umple cerul şi pământul (partea inferioară şi palatul gurii, sferă perfectă); e o pură vibraţie care susţine toată lumea, e *Thelesma,* care ucide şi creează, e *"Totius fortitudinis fortitudo fortis quia vincet omnem rem subtile, omnemque solidam penetrabit",* în sfârşit *a*-ul încărcat cu toate forţele falusului şi ale yoniului, rezultanta lor. Dar această forţă cosmică îşi găseşte o finalitate în *ha (a* e o literă care nu poate isprăvi, nu se pierde ca *ha)* şi totul se reintegrează în Vidul Suprem. Caracterul cosmic al celui al doilea *a* face să nu fie indicat în scrierea Marelui Nume.

19. - S-ar putea spune că cele trei *midothuri* supreme din *Ain Soph,* corespund lui *Sat-Chit-Ananda,* sau lui Brahma-Vişnu-Rudra, sau lui Cunoaştere, Cunoscător, Cunoscut din tradiţia islamică. S-ar putea tot aşa de exact spune că corespund cu Treimea creştină? Nu cred, deoarece în Creştinism este perspectiva paternităţii divine, care e absolut unică şi nu se găseşte în nici o altă Tradiţie. De aceea îmi sunt suspecte toate încercările fie din partea creştinilor, fie din

aceea a necreştinilor de a face asimilări forţate, pe baze strict numerice, fără a ţine seamă de perspective, condiţie totuşi fundamentală.

20. - Cum poate fi asimilată luxura* unui atribut divin? Să spui că e dragostea, sau forţa creatoare e prea sumar şi vag. Mai întâi luxura nu e forţa creatoare. Tehnica mi s-ar părea, e următoarea: una, intelectuală - Atotposibilitatea ar fi ştirbită, s-ar prăbuşi dacă luxura nu ar fi printre posibilităţile ei. Absurditatea lucrului, împinge ca să spun aşa, *cu de-a sila* luxura printre posibilităţi forţând repugnanţa psihică. A doua: luxura nu e forţa de procreaţie ci *serumul* în care se îmbăiază ea, mediul ei de cultură, umidul radical, ceea ce lipeşte pe un bărbat de o femeie. Ar fi însă primejdios a te centra pe conceptul acesta numai pentru că te-ar centra pe lumea intermediară sau chiar mai jos. De aceea trebuie terminat procesul speculativ şi transpusă luxura în domeniul principial şi acolo luxura, răscumpărată, este forţa care lipeşte pe *as sakynat-Allah,* vehiculul beatitudinii, care uneşte Principiul cu Posibilitatea absolută.

21. - Primul verset din Surata Masei (5): "O, credincioşilor! fiţi credincioşi angajamentelor voastre. Vă este permis să vă hrăniţi (cu carnea) animalelor din turmele voastre; dar nu mâncaţi lucruri în privinţa cărora vi s-a făcut (oprire), nici vânat care nu vă este permis să-l omorâţi la vânătoare, în timp ce sunteţi îmbrăcaţi cu haina pelerinajului; Dumnezeu hotărăşte cum îi place".

"O, Credincioşilor! Toţi cei chemaţi, fiţi credincioşi angajamentelor voastre". Fiţi credincioşi alecţiunii şi mărturiilor pe care le-aţi făcut când aţi fost chemaţi credincioşi, în ultim resort, recunoaşterii Unităţii. Islamul realizând efectiv islamul, poate ca şi Profetul, - - - -, să devie suportul, Tronul Divinităţii; adică o coboară direct în lumea noastră, o rectifică readucând-o în starea edenică, poate chiar s-o resoarbă. "Vă este permis să vă hrăniţi (cu carnea) animalelor din turmele voastre"; cultivaţi şi întrebuinţaţi calităţile psihice din voi, acelea pe care le-aţi domesticit, care

* din franceză: abandon plăcerilor cărnii

sunt din turmă şi au un păstor, voinţa, inteligenţa voastră; "dar nu mâncaţi lucruri în privinţa cărora vi s-a făcut (oprire)", adică psihismele negative care nu se integrează în turmă, care n-au păstor; "nici vânat pe care nu vă este permis să-l omorâţi la vânătoare în timp ce sunteţi îmbrăcaţi cu haina pelerinajului"; în timpul riturilor, al meditaţiilor, al *dhikr*-ului, nu vă lăsaţi luaţi de instincte sălbatice, fugare; ar însemna asta, deoarece vânatul e permis în afară de pelerinaj, că în afara riturilor o pozitivare a acelor instincte e posibilă? Atunci riturile trebuie înţelese în sens restrâns, deoarece totul poate fi ritualizat.

"Dumnezeu hotărăşte cum îi place". Aceasta motivează totul şi arată absoluta transcendenţă divină.

22. - Psalmul 83.

1. "Cât sunt de dorite locaşurile tale Doamne al puterilor!" Funcţiunea de cerere, de laudă, de plângere, de nădejde a Psalmilor, îi face să aibă un simbolism sentimental şi cosmologic. Unirea cu Dumnezeu apare ca un refugiu în Cetatea Sa, cu alte cuvinte acestă unire este deocamdată în faza preliminară a reintegrării în centrul lumii noastre, Ierusalimul Ceresc. Această identificare cu centrul mai are în Psalmi, şi o legătură cu misterul mesianic şi cu făgăduinţa făcută de IHVH lui Israel. Ierusalimul e locul de manifestare al Şekhinei. Toate forţele individului aspiră spre "locaşul Domnului Puterilor", aspiraţie ce are loc, natural, sub specie interioritatis. "Domnul Puterilor", "Domnul Calităţilor", în special acelea pe care le are în promisiunea şi în unirea lui cu Israel, acelea care funcţionează pentru efectuarea acestei promisiuni, sau, care funcţionează pentru a da Individului toate mijloacele să-şi reintegreze centrul.

2. "Sufletul meu suspină şi tânjeşte după Curţile Domnului. Inima mea şi carnea mea se istovesc de dorul Dumnezeului celui viu".

Alianţa Domnului cu Israel e o Hierogamie. Alianţa Domnului cu iniţiatul e o Hierogamie. Versetul descrie starea naturală şi adecvată a celui ce a pornit spre găsirea Curţilor Domnului. Departe de a se plânge de asta, Psalmistul constată că este bine acordat.

3. "Pasărea şi-a găsit sieşi casă şi rândunica cuib pentru puii săi".

4. "La altarele tale, Doamne al puterilor, Împăratul meu şi Dumnezeul meu".

Firesc, deoarece păsările simbolizează stările angelice, stările spirituale, informale, esenţe cauzale faţă de noi, care în mod natural se găsesc la "Altarul Domnului", în Centrul Lumii, şi nu mai au nevoie de nici o căutare.

5. "Ferice de cei ce locuiesc în casa Ta, căci necontenit Te pot lăuda!"

Chiar în exilul nostru în periferia planului în care ne aflăm, fiecare act, fiecare gest trebuie să fie o laudă (şi este, inevitabil, de vrem sau nu). Cu atât mai mult în Centrul lumii, orice act e în mod spontan laudă necontenită, simbol imediat şi transparent al unei posibilităţi divine,

6. "Ferice de omul pe care îl ajuţi Tu şi cei ce cunosc cărările Tale".

Se transpune imediat pentru acel care e pe cărarea iniţiatică.

7. "Căci când străbat ei calea pustie, o prefac în loc plin de izvoare şi ploaia o acoperă de binecuvântare"

Sunt canale ale harului divin.

8. "Şi trecând din putere în putere, se înfăţişează la Dumnezeu în Sion".

9. "Doamne Dumnezeul puterilor, ascultă rugăciunea mea! Pleacă-ţi urechea, Dumnezeul lui Iacov!"

10. "Dumnezeule, apărătorul nostru, pleacă-te, şi caută la faţa unsului tău!"

O enunţare discursivă a unei idei o actualizează într-o anumită măsură; chiar e primul grad *obligator* pentru o realizare completă. Tot aşa şi implorarea aceasta faţă de divinitate, deconcertantă la prima vedere, are rostul să efectueze, să actualizeze atât în Macrocosm, cât şi în Microcosm, posibilităţile de har şi de putere ale Divinităţii.

11. "Căci mai bine o zi în curţile Tale, decât mii între străini; vreau mai bine lepădat la pragul casei lui Dumnezeu decât să locuiesc în locaşurile păcătoşilor".

Pentru că ziua lui Dumnezeu e chintesenţială (a 7-a).

12. "Căci soare şi scut e Dumnezeu. Domnul dă har şi mărire şi pe cei ce umblă în neprihănire nu-i lipseşte de nici un bine".

Aspecte de clemenţă şi de rigoare.

13. "Doamne, Dumnezeul puterilor, ferice de omul ce nădăjduieşte în Tine!"

23. - *Rubayiatul* lui Omar Khayam

Modul în care scepticismul acestor quatrene poate servi unei realizări iniţiatice. Cel mai evident prin dizolvarea cu ajutorul lui a lumii acesteia, Marea Iluzie. Nu s-ar putea însă găsi ceva mai adânc?

E de observat mai întâi că scepticismul lui Omar Khayam nu se exersează numai asupra acestei lumi ci şi asupra celeilalte, ceea ce ca dizolvant şi-ar depăşi desigur mandatul. Dintr-o perspectivă pozitivă, simbolismul vinului, al dragostei, al plăcerii sunt evidente. Dar eficacitatea cea mai masivă a scepticismului ca suport de realizare iniţiatică poate consta în următoarele:

Totul trece, totul e zadarnic; bucură-te de momentul de faţă. E singurul care e real. Gândirea aceasta e leit-motivul tuturor quatrenelor. Or, dizolvarea aceasta radicală, totală, a timpului, promovează, evidenţiază *clipa,* care în ultim resort este eternul prezent. Toate iluziile ce compun lumea fenomenală, Omar Khayam *le numeşte,* şi numindu-le, le dizolvă; ceea ce rămâne, nu-l numeşte dar se impune prin vidul pe care l-a făcut în jurul lui. Clipa, Vinul, Iubirea, Eternitatea, Cunoaşterea, Caritatea cosmică.

24. *"Doamne deschide buzele mele pentru ca gura mea să vestească lauda Ta!"* (Ps.50).

"Lăudaţi pe Domnul că este bun, că în veac este mila Lui!" (Ps.105)

Primul verset este trecut în Zohar ca având o putere irezistibilă pentru a dechide porţile Cerului; iar despre al doilea, Baal-Şem spune că, rostit cu *Kawanah* indicată, aduce un har neasemuit.

"Doamne deschide buzele mele". Actualizează centrul fiinţei mele, fă ca toată conştiinţa mea să fie centrată pe el, deci dă-mi realizarea centrului stării în care mă aflu sau chiar

al Fiinţei Totale; or, acest centru este identic cu Logosul; deci pe drept: "deschide buzele mele" are acest sens de actualizare a fiinţei; "pentru ca gura mea" este acest centru-verb, sub aspectul lui rostitor, exprimător; or când Verbul exprimă, actualizează, creează ceea ce exprimă; "să vestească"; vestirea aceasta în dimensiunile Verbului, devine o mărturie, o *Şahadă;* "lauda Ta"; or toate laudele există în toate fiinţele; e suficient numai ca elementul satwic să predomine în ele prin laude, rugăciune, meditaţie; e o "multiplicare" a lui *satwa* prin convertirea gunelor inferioare în cele superioare.

Or, toate aceste laude pe care le-am putea numi "cosmice" în ultimă accepţie se reduc la una: *la i-lah i la allah,* afirmarea Identităţii; şi mai sintetic, la pronunţarea Marelui Nume, căruia, în definitiv orice litanie, orice psalmodie nu-i este decât un mod. De aceea acest verset "deschide orice porţi", şi constituie o preparaţie bună pentru "ismul-l-Mufrad".

"Lăudaţi pe Domnul" e acelaşi lucru ce l-am spus mai sus: lauda cea mai mare a Domnului e pronunţarea Marelui Nume, "că este bun"; este bun pentru că "nimeni nu e bun decât Domnul", şi aceasta pentru că nimic nu are în el însuşi raţiunea lui suficientă şi nu este "bun", nu este suficientă decât suprema Pozitivitate, suprema Realitate, adică Principiul în care este "bunătatea" supremă ca sumumul de pozitivitate, de esenţialitate; şi nu e bun decât ceea ce participă mai mult sau mai puţin la această bunătate; în fond faţă de Principiu nimic nu poate fi bun, chiar prin participare, tocmai pe baza transcendenţei absolute a lui Allah, faţă de care nimic nu are existenţă. Deci, afirmarea că "Domnul e bun", echivalează metafizic cu formularea Identităţii Supreme; "căci în veac este mila Lui"; în veac poate fi înţeles în două sensuri: "veac" adică în Eternitate, în Principiu, şi pe de altă parte "veac" e ciclul manifestării, circuitul productiv şi resorbtiv al creaţiunii. Iată care e consecinţa: "mila" Domnului este "slava Lui", adică *"Şekhina";* şi în mod firesc, din cauza Infinităţii Sale, *"Şekhina"* Domnului e absolut pretutindeni, şi în Principiu ca Posibilitate Totală şi în toate lumile care sunt vivificate şi "pozitivate" prin ea.

Deci versetul afirmă caracterul absolut al Principiului, omniprezent şi în El şi în Manifestare. Iniţiatic şi microcosmic e o aluzie la realizarea sub dublul ei aspect ascendent şi descendent. Rugăciunea apoi pentru ca *Şekhina* să fie liberată din exilul Ei.

25. *La i llah i la allah*

La - negarea oricărei realităţi a lumii manifestate, nu ca realitate relativă şi manifestând o posibilitate de manifestare principială; ci ca realitate existând în ea însăşi, avându-şi propria sa raţiune suficientă, aşa cum aparent se arată ochilor din lumea aceasta; deci *La I Lah,* nici o divinitate, nici un caracter divin principial în ea; orice primejdie de panteism este de la început eliminată din islam; musulmanul, când deschide pentru prima oară gura ca musulman, cu primul sunet pe care-l scoate ca musulman, îndepărtează panteismul, comuna măsură a Principiului cu Manifestarea, identificarea lor substanţială, care a anihilat întreaga gândire occidentală modernă.

I La - negată în sine, manifestarea subzistă ca posibilitate principială; dar în copula *I La* avem nu numai indicaţia unui adevăr metafizic ci şi a unui proces de resorbţie ontologic; în esoterismul islamic *I La* este *"barzach"*-ul Şahadei, cu o forţă afirmativă în prima parte a Şahadei care e negativă; negativă într-a doua parte a Şahadei care e pozitivă. Or, *barzach*-ul fiind punctul de contact între două stări, articulaţia lor ontologică, e un punct matematic, deci o poartă strâmtă prin care trebuie să alunece cămila manifestării şi nu o poate face decât reducându-se şi pe ea la un punct matematic. Cum poate manifestarea să se reducă la un singur punct? Subzistând numai din ea esenţialitatea ei, centrul ei cauzal. Acest centru este inerent oricărui lucru, fiindcă nici unul nu-şi poate avea raţiunea lui suficientă, şi nu există decât printr-un terminus al Principiului, în el.

Prima parte a Şahadei dizolvă manifestarea dar nu o distruge pentru că rămâne punctul ei central, care-i cuprinde în el toate posibilităţile; acest punct nu-i decât posibilitatea de manifestare nemanifestată încă; acest punct matematic, *şi numai el,* poate trece prin punctul matematic care e *barzach*-ul; de aici reiese: concepţia de Islam, Supunere, nu are nimic de-a face cu vreo preocupare morală; islamul perfect e reducerea aceea la un singur punct de care vorbeam; reducerea aceasta, această dizolvare se poate obţine prin

diferite discipline, dar e interesant de observat că principala e disciplina intelectuală, căci *Şahada* e speculativă. Importanţa, necesitatea indispensabilă a pregătirii teoretice e afirmată până şi în Islamul exoteric.

Dar aceasta nu e încă suficient pentru afirmarea absolutei Transcendenţe divine; chiar punctul principial şi nemanifestat la care s-a redus manifestarea trecând prin "barzach", e neexistent faţă de Adevărul Absolut şi Total. Atunci intervine o a doua negaţie în partea superioară a "barzach"-ului *I La,* care neagă manifestarea redusă chiar la indistincţiune, faţă de Allah.

Allah
Lailah

Astfel, o altă traducere speculativă a Şahadei este: Principiul condiţionează manifestarea, dar nu e condiţionat de ea, adică transcendenţa absolută a lui Allah.

26. - Pronunţarea cosmică a Marelui Nume: Primul *Alif* e indiferenţierea iniţială. *Lam* este literă de majestate (se găseşte dublat şi în Numele Galil); dublat, e amploarea absolută. Se poate da lui *Lam* sensul unei axe, dar nu axa primordială care e *Alif,* ci o axă "secundă", ieşită din substanţa divină; şi curbura inferioară a literii o indică; ar putea fi Şarpele Kundalini, falusul dresat (acest din urmă simbol divin se găseşte şi în tradiţia hindusă şi în Kabală). Acest falus susţine întregul cosmos, şi dresarea lui poate fi simbolizată de dresarea limbii cu vârful în cerul gurii cum o fac *ichwanii* din *tarika naqşbendiyah;* şi limba se naşte dintr-un "umed radical".

Odată dresat, acest falus creează "cerurile şi pământul", "apele superioare şi inferioare", simbolizate de părţile superioare şi inferioare ale gurii (şi e caracteristic că la noi prima e numită "cerul gurii", ceea ce arată legitimitatea simbolului indicat). Propagarea aceasta a lui *Lam* indefinită, ar fi sterilă dacă nu ar întâlni o pasivitate, un conţinând, o dimensiune care să-i recepţioneze forţele indistincte ale lui *Alif* şi să le repatrieze. Această dimensiune, o constituie cerul şi pământul, apele superioare şi inferioare ieşite ca o spermă *(logoi spermatikoi)* din vârful lui *Alif* dresat, este simbolul dublu al gurii cu aspectul ei de sferoid deschis. Cerurile şi

pământul constituie dimensiunea unde se vor propaga toate posibilităţile cuprinse în principiu. Prin aceasta înţelegem că din *Alif* nu iese numai ce se poate numi Creaţiunea ci şi posibilităţile în indistincţiune, cu alte cuvinte, gura, sferoidul şi Posibilitatea totală deci şi Omul Universal în sensul cel mai înalt al cuvântului. Dar manifestarea nu se produce de-a dreptul în distincţiune, ci dintr-o substanţă din care ies toate modalizările, toate adaptările, ea (substanţa) continuând a rămâne egală cu ea însăşi şi neschimbată, deşi e la baza şi e cauza adaptărilor *(et sicut omnes res fuerunt ab uno meditatione unius, sic omnes res natae fuerunt ab hac una re adaptatione; Pater ejus est Sol Mater ejus est Luna . . .Pater omni Thelesmis totius mundi est hic).*[15] Or, această forţă dual ă *(Pater ejus est Sol Mater ejus est Luna),* care creează şi distruge lumile, le produce şi le resoarbe, rămânând egală şi identică cu ea însăşi, este al doilea *Alif* din Marele Nume, litera care în Allah, *inhiwa iumitu* şi care iese ca o spermă din *Lam* dresat- - -; e roua din Arborele Vieţii care va învia morţii, *amrita* izvorâtă din tracţiunea în sens contrar a Şarpelui cosmic de către Asura şi Deva. Sub acest aspect, această forţă se situează pe un plan superior celui vizat direct de *Tabula Smaragdina;* orice ştiinţă tradiţională e susceptibilă însă de transpoziţie, care legitimează analogia pe care am făcut-o. Acum: manifestarea poate apare sau în extrema ei distinctivitate, deci ca manifestată, sau intermediar, sub forma ei substanţială, adică în mod vibratoriu, ceea ce ne readuce la Vortex-ul Sferic Universal.

Deşi mai puţin sublimă, deoarece intermediară, decât celelalte litere din Nume, decât *Alif, Lam* şi *Ho* final, (şi nici nu face propriu-zis parte din Nume şi e supraadăugat celui de-al treilea *Lam),* la pronunţare accentul cade în mod obişnuit pe *Aliful* al doilea prelungindu-se până la extincţiunea vocii, din cauza posibilităţilor lui ordonatoare, de moarte şi de viaţă, de egalizare a aspiraţiilor, de umplere a golurilor, de şlefuire; e litera ce face din Creaţie o oglindă desăvârşită pentru *Al haq,* e deci instrumentul de islam prin excelenţă. Trebuie deci, în pronunţarea ei carnală să i se dea maximum-ul de tenuitate, forţă, vibraţie şi subtilitate.

Cât despre *Ha* - inefabil aproape chiar în pronunţare, nu se poate vorbi despre el; e dimensiunea şi instrumentul tuturor extincţiunilor.

27. - În alternanţa zilei şi a nopţii, *barzachul* este constituit de cele două puncte critice ale amurgului şi zorilor. Bine înţeles, acest *barzach* este susceptibil să simbolizeze alte *barzach*-uri, şi chiar pe cel mai înalt dintre ele, tronul, *al arsh.* Între lumina zilei şi întunericul nopţii se situează un punct inefabil, de o tenuitate perceptibilă chiar unui profan, care este crepusculul. Or, tonalitatea acestui moment este o nuanţă verde a cerului în regiunea Apusului. De aceea şi sfinţenia acestei culori, care este şi a Polului şi a Profetului. Profetul în sensul cel mai înalt este identic cu tronul, cu *barzachul* suprem, "alawal Waal achichir", şi deci cu "masa păzită" pe care calamul divin scrie Coranul primordial. Deci culoarea acestei mese este verdele. Din aceste consideraţii vine numele "Tabula Smaragdina"?

28. - Cum fiecare făptură laudă pe Domnul, prin însuşi faptul existenţei sale, prin elementul ce o pozitivează, adică întrucât manifestă o posibilitate principială, lauda activă nu-i decât străduinţa de a face să predomine în orice e de domeniul manifestării *satwa-guna;* lucru posibil după cum o afirmă şi Tradiţia hindusă, *gunele* convertindu-se una în alta deoarece au puncte de contact şi de trecere între ele (ordinul lui Brahma care a făcut ca *tamas* să ia culoarea lui *rajas* şi acesta, culoarea lui *satwa).* Aceasta e răscumpărarea în sensul cel mai înalt al cuvântului, şi răscumpărarea deci e laudă, nu numai ca eu să laud pe Domnul, nu numai ca să văd orice lucru sub aspectul lui laudativ, dar a face (şi aici e unul din misterele realizării descendente), ca orice creatură, obiectiv şi în sine, să laude pe Domnul. E ştergerea păcatului originar, e rectificarea hermetică.

De aici şi importanţa covârşitoare a Psalmilor, şi legătura lor imediată cu misterul mesianic. *"Toată suflarea să laude pe Domnul!"*

În misiunea lui Christ, această răscumpărare care este convertirea *gunelor* una în alta într-un sens sau în altul, e vizibilă pretutindeni. Astfel convertirea apei mai întâi în vin şi

apoi a vinului în Sângele Logosului e o convertire a *gunelor* în sensul ascendent; în vindecarea îndrăcitului de la Gadara, dracii sunt alungaţi din om în porci, animale impure, şi aceştia în lac, element indistinct, ambianţa neindividualizată încă, rezerva Mayei, convertirea e descendentă; e de remarcat că totuşi rezultatul e identic şi într-un caz şi în altul; apa se converteşte treptat în euharistie şi devine *satwa* pur, laudă totală; în îndrăcit, impurităţile sunt îndepărtate, rămânând în el tot lauda.

Exemplele acestea ar arăta care e metoda în realizarea iniţiatică. Ceea ce e de două ori pozitiv, şi prin existenţa sa şi prin simbolismul său, trebuie "răpit" şi transpus cu totul în stările superioare; ceea ce e pozitiv numai prin existenţa sa trebuie alungat din mixtura pe care o face cu elementele de două ori pozitive.

Acum tendinţa *satwa*, lauda, în sensul ei cel mai înalt nu-i decât afirmarea principiului de Identitate, căci nu se poate în mod logic să i se prevadă un terminus decât acolo unde e suprema pozitivitate, supremul conformism, decât acolo unde conformismul nu mai suferă o altă tovărăşie decât el, deoarece a "devorat" tot ce nu mai este el (şi cu cât *satwa* se ridică cu atât mistuie celelalte elemente care mai sunt cu el), deoarece natura sa intimă e nondualitatea, adică în Fiinţa pură, care e deci suprema Pozitivitate, suprema Afirmare, suprema Laudă. Lauda, *satwa,* nu se poate termina, decât când se omoară pe ea însăşi, când a devorat tot ce nu mai era ea, şi când, terminând, se devorează pe ea însăşi.

E şi procesul în sens invers de resorbţie a manifestării, care face să predomine treptat elementele chintesenţiale dintr-un lucru dat prin topirea în ele a elementelor produse şi mai departe, cauzele secunde în alte cauze secunde imediat superioare şi final, în cauza primă, adică exact invers ordinea producerii. Aceasta este *satwa,* aceasta este lauda. Fiecare lucru manifestat este o literă divină care pe un plan superior se alătură unui Nume divin şi la sfârşit Marelui Nume. Se poate vedea deci cum Lauda (şi orice laudă se reduce în ultimă analiză la *Şahada* şi la Marele Nume), nu e decât cauza teurgică a resorbirii manifestării în Principiul ei şi se identifică cu ea.

29. - În planul nostru de existenţă, ale cărui condiţii principale sunt timpul şi spaţiul, sleirea devenirii nu poate interveni decât atunci când Timpul se spaţializează, adică în momentul în care se creează ceea ce s-ar putea numi "a patra dimensiune".

Deoarece orice este un simbol, timpul şi spaţiul simbolizează Eternitatea şi Atotprezenţa în Principiu, adică tocmai "caracterul" absolut şi totalitar al Principiului, al imposibilităţii Altei-existenţe-decât-El.

În manifestare, această spaţializare a timpului are loc în fiece clipă deoarece combinaţia inextricabilă a acestor două condiţiuni are ca rezultat planul nostru de existenţă. Scrisul, de pildă, nu face altceva decât să spaţializeze o gândire care e nespaţială ci temporală, fapt care îi asigură definitoriu perpetuitatea atât cât e posibilă în planul nostru, adică numai un substitut al Eternităţii care e un fel de Perpetuitate. Transpunând operaţia pe planul principial, în care spaţiul devine Omniprezenţă şi Timpul Eternitate, constatăm că dacă în planul nostru cele două condiţii sunt inextricabil amestecate, în planul principial aproape se confundă de fapt, adică în realitatea iniţiatică, însă conceptual sunt distinctive; atunci, tot pentru conceptualizare, se poate spune că Ominiprezenţa permanentizează Eternitatea; se înţelege astfel de ce în tradiţia hindusă nu Şiva acordă beatitudinea ci Vişnu, primul fiind Domnul Eternităţii şi al doilea Domnul Omniprezenţei.

Se poate vedea aplicarea acestor două principii în Masoneria Operativă, în chiar lucrul unui zidar profan. Ca reprezentant al Marelui Arhitect Al Universului (M. A. A. U), lucrul lui e rezultatul unei judicioase distribuiri şi combinaţii a Timpului şi a Spaţiului. Cărămizile sunt terminusul unei deveniri ciclice care de la sferoid duce la cub. Odată definitivate, Zidarul le integrează într-un Lucru şi el definitiv, într-o serie, logică şi ierarhică, formând straturi succesive de stări de fire. Sunt legate între ele de tencuială care e substanţa indistinctă divină, *uluhyiah*.

Scopul e ridicarea unei clădiri, care, ca orice clădire simbolizează Ierusalimul Ceresc, aspect şi rezultat cubic al Paradisului Pământesc sferic. Or, Ierusalimul Ceresc e rezultatul Spaţializării Timpului, exact ca şi un edificiu de var

şi de cărămidă, de unde identitatea esenţială între Adevăratul Zidar şi Marele Arhitect al Universului, şi care, ca rezultat, are realizarea Omului Universal de către Zidar.

30. - O fiinţă e rezultatul unei interferenţe de posibilităţi variate; un nod pe care îl desface meditaţia; un *barzach* de angoasă şi dilatare; aviditate cu flux şi reflux.

Meditaţia, sau contemplaţia, chiar autentice, sunt făcute înainte de detaşare de nodul vital, ele nu servesc decât ca nişte condimente ale vitalului; arunci ulei peste foc. Atracţiunea, iniţial fermecătoare şi insidioasă a vitalului.

Veghe, veghe, meditaţie şi iar veghe continuă, nu este alt mijloc de a ruga fascinaţia şi strânsoarea dragonului cosmic.

Personalizarea Divinităţii, caracteristică religiilor, e o uşurare pentru toţi aderenţii ei, dar o serioasă piedică, un văl gros, pentru conceptualizarea Absolutului.

Iarăşi o cursă: pentru Allah nu e totul să te centrezi pe manifestare. Pentru aşa ceva a fost alungat Adam din Paradis; în realitate perceperea Unicităţii nu survine decât după conştiinţa Unităţii. Cum poţi vedea că o spirală e generată de un punct central, dacă te situezi pe unul din elementele ei? Numai considerarea centrului aduce şi explicarea spiralei.

Adam a ales dualitatea, mâncând din arborele binelui şi al răului; proiectat în afară de unitate, pe cunoaşterea distinctivă, accesul centrului unic îi este împiedicat de Îngerul Tetramorf, însumând în el cele patru puncte cardinale prin care se diferenţiază, din unitate spre multiplicitate, cele patru fluvii ale Paradisului.

31. - Tehnic şi iniţiatic, e mai bine să reduci multiplicitatea la unitatea substanţială decât la cea esenţială. Această unitate substanţială, redusă la un punct, este dedublarea punctului primordial, în vederea manifestării.

32. - *"Dieu, considérez que nous ne nous entendons pas nous-même et que nous ne savons pas ce que nous voulons, et que nous nous éloignons infiniment de ce que nous désirons"*. **(St. Thérèse d'Avila)**[16]

33. - A se ţine seama mult de diviziunea scolastică a sufletului: sufletul concupiscibil şi sufletul irascibil; al doilea e excitat de cel dintâi. Sufletul concupiscibil e rădăcina sufletului irascibil. Cum se transformă concupiscenţa brută în concupiscenţă pentru Dumnezeu? Cum se canalizează forţele fundamentale, radicale ale fiinţei spre Universal, când trecerea de la Individual la Universal se face printr-un *barzach* care e un punct geometric şi care nu tolerează trecerea prin el decât a ceea ce a murit în prealabil? A se referi şi la Rădăcina Tenebroasă a lui Böhme. Dorinţa-Radix, care nu devine Dorinţă spre Bine decât după ce s-a suprapus pe ea Imaginea Principiului reflectată în Sophia, şi care la rândul ei se reflectă pe Maëlstromul Dorinţei-Radix.

De ce Dorinţa nu e identică cu Voinţa? Prima e un simplu material, a doua e Imagine sau Conceptualizare. Aceasta poate fi realizată şi prin ritmica Verbului. Atunci: conceptualizarea poate fi realizată prin *Yantra* sau prin *Mantra*. Odată fixată, Dorinţa amorfă, obscură, lancinantă, se structurează, se canalizează, se formează, ca pilitura de fier în câmpul magnetic.

Un alt mod al conceptualizării (i.e. contemplaţia intelectuală) este şi procesul meditativ, care arde tot ce meditează şi se consumă şi pe el însuşi.

Conceptualizare (contemplaţie intelectuală).

Meditaţie *Mantra Yantra*

Modurile ei.

În momentul procesului de conceptualizare, trebuie să fim atenţi la procesul de resorbţie a grosierului în ce e mai subtil, să-l ajutăm chiar? Hotărât, nu. Mai întâi, pentru că ar fi o iluzie, această resorbţie efectuându-se *esenţial* şi nu *substanţial;* or, ca indivizi cum suntem, nu putem avea sub controlul simţurilor şi al mentalului nostru decât *substanţa noastră*. De aceea resorbţia are o aparenţă de trecere la limită, de cristalizare a unei soluţii suprasaturate.

Acum: resorbţia se face real? Sau masa *tamasică,* grosieră a fiinţei noastre, nu subzistă concomitent, paralel cu conceptualizările noastre, neştirbită, neconsumabilă? Negreşit nu, şi iată de ce: Universalul este identic cu conceptualizarea lui; între el şi individual este lipsă de comună măsură; or, comuna măsură este condiţiunea esenţială a unui paralelism, a unei concomitenţe. Dacă această comună măsură lipseşte, nu se pot întâmpla decât două lucruri: sau termenul inferior se resoarbe, sensibil sau nu, în cel superior, sau superiorul aparent dispare, se ocultează, rămânând o virtualitate permanentă dar neperceptibilă, ceea ce efectiv se întâmplă cu imensa majoritate a oamenilor.

Am spus mai sus, *sensibil sau nu,* pentru că este şi o modalitate de resorbţie sensibilă: cataclismul.

34. - Angoasa aparţine tot sufletului concupiscibil, ale cărui dorinţe nu s-au împlinit. Fabre d'Olivet le asimilează, le atribuie (angoasa şi apetenţa) literei *Vaw,* pe care o numeşte una din cele mai misterioase ale alfabetului ebraic. Ce reprezintă însă această literă în eterna actualitate a Principiului? *(IHVH).* Cu alte cuvinte: concupiscibilul transpus în Principiu, la ce Nume Divin se raportează? Cărui atribut i se însuşeşte?

35. - Toate conceptualizările noastre au tendinţa să ia dimensiuni spaţiale din cauză că trec prin cutia de rezonanţă a corpului nostru. Dar dimensiunile spaţiale sunt reflexul pe planul formal al dimensiunilor conceptuale; prin urmare, sunt legitime.

36. - Munţii sunt realizarea descendentă a Tăcerii.

37. - Abaterea, angoasa, tristeţea, slăbiciunea, pot fi pozitivate prin reflectarea că manifestarea se produce vibratoriu, prin urmare, prin alternarea unor plinuri cu unele viduri, care se condiţionează, se produc, şi se urmează unele pe altele. Fiinţa mea aparţinând manifestării, fiind deci o vibraţiune, e fatal ca plinurile şi vidurile, pozitivul şi negativul, dilatarea şi angoasa, bucuria şi tristeţea să alterneze. Totul e ca şi unele şi altele să spună: *Al HAMDU ALLAH.* Nu te poţi sustrage efectiv tristeţii decât centrându-te neîncetat asupra Principiului Transcendent, în care vibraţia, fie ea chiar aceea iniţială a lui "Fiat Lux" dispare. Dar atunci dispare şi bucuria.

Chiar dacă nu putem conceptualiza încă Principiul, faptul de a şti că succesiunea vibratorie a plinurilor şi vidurilor e

ineluctabilă, e structurală manifestării, echivalează cu o realizare teoretică, deci virtuală, a Principiului.

38. - *Mantram*-ul dă, iniţiază o mişcare vibratorie izotropă, ca şi aceea a eterului; sunetul e expresia sensibilă a eterului.Or, numai faptul că un sunet nu poate fi emis dacă nu e întovărăşit de suflu, este suficient ca să demonstreze că aerul (*vayu*) şi nu focul e produs mai întâi din Eter.

Vibraţiunea aerului nu mai e izotropă, ci capătă diferite modalităţi, care fac ca *mantramul* să se adapteze, să pătrundă în toate modalităţile psihice şi fizice ale aceluia care recită *mantramul.*

39. - Care este analogia dintre dimensiunile intelectuale şi cele spaţiale, şi mai ales între cunoaşterea lor respectivă? Ne-o spune Apostolul Pavel, când vorbeşte de Înălţimea, Adâncimea, Lungimea şi Lărgimea dragostei lui Hristos.

Dimensiunile intelectuale se cunosc prin conceptualizare, deoarece ele sunt posibile şi în informal, şi atunci avem toate posibilităţile de Amploare şi Exaltaţiune ale Spiritualului, dar asta e posibil numai în stadiul când Principiul "tinde" spre manifestare şi-i creează dimensiunile, ca şi viermele de mătase pupei lui.

Actul direct al contemplării face din creaţiunea şi cunoaşterea ei un tot simultan. În dimensiunile spaţiale spaţiul e realizat de cele cinci simţuri şi de organele de cunoaştere şi acţiune (*Jnanendrya* şi *Karmendrya*).

40. - *De Profundis.*

Du fond de l'abyme, Jésus clame vers son Père, et cette clameur éveille, dans les entrailles les plus intimes des gouffres - infiniment au dessous de ce qui peut être conçu par les Anges, indiciblement plus bas que tous les pressentiments et tous les mystères de la Mort - le très étouffé, le très lointain, le très pâle gémissement de la Colombe du Paraclet qui représente en écho le terrible De Profundis.

Et tous les bêlements de l'Agneau vibrent ainsi dans la fosse épouvantable sans qu'il soit possible de supposer une seule plainte exhalée par le Fils de l'Homme qui ne retentisse pas identiquement dans les impossibles exils où s'accroupit le Consolateur (**Léon Bloy** - ***Le salut par les Juifs).***[17]

41. - Selige Sehnsucht[18]

42. - *Zimzum,* retragerea Divinităţii pentru a putea face loc Manifestării. Mai întâi, nu poate fi o retragere în spaţiu, ci o retragere *prealabilă* creării spaţiului, făcută anume pentru ca spaţiul să se poată produce; bineînţeles, nu numai spaţiul ci Manifestarea totală şi integrală.

Acest *zimzum* nu e decât actualizarea primului *La* din *şahada;* manifestarea însăşi e o dublă negaţiune; mai întâi *Allah* producând Manifestarea, îşi manifestă Posibilitatea Lui Infinită, dar producând o limitaţiune, se limitează oarecum pe el însuşi, se neagă într-un fel şi asta e *zimzum;* dar chiar această negaţiune e una din posibilităţile Lui. În acelaşi timp, manifestând o limitaţiune, o neagă şi pe ea, ca neavând raţiunea ei suficientă în ea însăşi.

Negaţiunea Divinităţii de către ea însăşi prin producerea unor limitaţiuni, pentru posibilitatea producerii acestor limitaţiuni, se rataşează la Sacrificiul perpetuu al Mielului; negaţiunea Manifestării în ea însăşi, structurală, definitorie, la Teoria Sacrificiului Creaţiunii în vederea Preintegrării: două negaţiuni care, împreună, dau Marea Realitate, Supremul Pozitiv. Cum toate acestea sunt simultane, e un *Solve* al Divinităţii (sacrificiu, *zimzum*) şi un *Coagula* al Manifestării, şi un *Solve* al Manifestării (sacrificiu) şi un *Coagula* al Divinităţii, deci un perfect ✡

Negaţiunea deci e o posibilitate şi ca toate posibilităţile are o dezvoltare, o traiectorie, de la virtual la potenţial şi de la potenţial la efectiv.

Ca posibilitate de ne-manifestare are un aspect suprem pozitiv, coextensiv Ne-Fiinţei; manifestându-se, prin legea analogiei inverse, produce extrema limitaţiune; de asemenea, ca toate posibilităţile, manifestându-se devine un simbol; or, prima caracteristică necesară a unui simbol, pentru ca să poată fi atare, trebuie să fie întâi desăvârşit el însuşi, o realitate în domeniul lui definitoriu, adică perfect în ce are el limitativ, negativ. Deci posibilitatea de negaţiune, pentru a se manifesta,

recte pentru a deveni *simbol,* trebuie să fie în ea însăşi perfect o negaţiune, perfect limitaţiunea produsă; şi în virtutea inerţiei, inerentă traiectoriei de la nemanifestat la manifestat, negaţiunea trebuie să se manifeste total, deci să devină *neant;* dar neantul nu e o posibilitate de manifestare, ci o posibilitate de afirmare. De aici, consecinţa că pentru ca posibilitatea de negaţiune să poată merge până la extremul ei, trebuie ca, de la un punct, să nu mai aibă *être;* de aici diavolul.

Suprema indeterminare principială e rădăcina negaţiunii în manifestare (a limitaţiunii), şi reflexul ei, în virtutea analogiei în sens invers, este principiul a cărui manifestare umană este Satan.

De aceea Demiurgul este identificat cu Satan căci fără tendinţa acestuia, Manifestarea nu ar fi posibilă, ruptura echilibrului celor trei *guna,* fiind iniţiată de tendinţa *tamasică.*

43. - Simbolismul cerşetorului este poate cel mai înalt dintre toate simbolurile sensibile: el se prezintă înaintea noastră ca *Anonimul,* adică Cel fără Nume, deci deasupra Numelui; or, această designaţie (care nu este una) nu poate conveni decât Supremului Brahma, lui Brahma nirguna, şi numai lui. Cerşetorul nu e numai Fără Nume, dar ca Sărac, reprezentarea umană şi funcţională a lui *Faqr,* deci *Faqir*-ul, Acel lipsit complet de orice atribute, de orice caracteristici, de orice definiţii, în virtutea sărăciei lui. Deci nu numai ca Anonim ci şi ca Sărac este simbolul Principiului Suprem şi numai al Lui.

Pe de altă parte, în virtutea analogiei în sens invers, când cerşetorul întinde mâna şi Dumnezeu o întinde în acelaşi timp, dar pe când cerşetorul spune "dă-mi!", Dumnezeu spune "ţine!".

44. - Nu suntem decât nişte bieţi pioni care se străduiesc
Să distreze pe marele Jucător de Şah din cer,
Atât timp cât ne mişcă pe tabla de şah a zilelor,
Mai înainte de a ne arunca în cutia morţilor.

45. - Ce e mai grosier, mai opac, mai limitativ în fiinţa noastră, simbolizează, este aspectul Inefabilului pe planul nostru de existenţă.

46. - A separa în *dhikr* partea inefabilă a lui de partea formală cum se deosebeşte lumina de căldură în flacără. Vasăzică: a separa partea cât mai subtilă a verbului împreună cu ce e prezent real (Eucharistia) în el, de partea pur formală, exprimată a lui, dar nu brutal, cu un cuţit, ci "*separabis terram ab igne, subtile a spisso, suaviter magno cum ingenio*".

Concentrarea cât mai calmă, subtilă, lucidă şi supusă în acelaşi timp, e necesară pentru asta; din toate practicile iniţiatice nimic mai greu decât ea. Dacă dorinţa, aviditatea nu sunt complet domolite, stăpânite, retroversate, reduse la pură virtualitate, atunci animează *kliphot*-urile, toate cojile noastre exterioare, toate opacităţile; la rândul lui, sufletul concupiscibil prin nereuşită, deşteaptă sufletul irascibil: devenim tot de plumb.

Întâi o operaţie pur intelectuală conform tehnicii *adwaita,* de separaţiune, apoi începerea *dhikrului* şi separaţiunea de care am vorbit mai sus.

Latet Sol in Sidere, / Oriens in Vespere,
Artifex in Opere, / Per Gratiam.

Soarele ce se ascunde în Stea e acelaşi cu Soarele de Miezul Nopţii, de care vorbesc misterele antice. E un soare care nu mai apune, pentru că e deasupra oricărei mişcări, a oricărei revoluţii. Prin analogie inversă, nu poate fi văzut în lumea noastră decât în întuneric. Altfel, dealtminteri, lumea nu l-ar suporta. Acest soare ascuns în stea, e acela pe care-l văd Magii de la Răsărit. "In divinis" se ascunde în stea, în lumea noastră se ascunde în peştera de la Bethleem. Amândouă se situează pe aceeaşi verticală.

Simbolismul stelar e superior acelui solar, când sunt concertante, dar într-un sens, se poate spune că trecerea de la Stea la Soare e o trecere de la Potenţă la Act. Astfel, ceea ce e în vârful axei verticale a Crucii, intersectând ramura orizontală, produce ceva, în felul lui superior tuturor celorlalte puncte ale Crucii, de n-ar fi decât din cauza centralităţii lui. Christ încarnat e superior Christului divin, pentru că descinderea lui în lume, nu este limitativă, cum e cazul unei căderi, din cauza caracterului ei sacrificial.

Soarele răsare la Apus, pentru că aşa îl văd Magii care vin de la Răsărit. Tot analogie în sens invers.

E Artifex în Opere pentru că din punctul central unde s-a situat, imprimă un Fiat, o vibraţiune în Haos care-l transformă în Cosmos.

Acesta e valabil pentru toate lumile în care se manifestă, nu numai la începutul Creaţiunei. Magii "i-au văzut Steaua", adică natura cerească; cealaltă, pământească era ascunsă în staulul de la Bethleem. Pe lângă pântecele Fecioarei, staulul

este un pântece macrocosmic, în care Boul şi Măgarul, prin suflurile lor ţes suflurile vitale din copilul Iisus, reţeaua sa de vine şi de nervi.

Latenţa indică o virtualitate numai? Faţă de *Avatarana,* da, o trecere de la potenţă la act. Dar e legitimă şi o altă perspectivă, în care "latet" indică Marile Mistere, *Asrar rabbanyia.* E cumva simbolismul faptului, că cei Trei Magi nu găsesc calea pe orizontala umană, decât urmărind calea divină pe Cer. Deci, şi în lumea noastră, în Micile Mistere, ţinta nu e ajunsă decât tot numai prin imuabila fixare pe Pol, cum o arată dealtminteri orice navigaţie bazată pe busolă. *"In Polo est cor Mercurii qui verus est Ignis, in quo requies est Domini sui, navigans par mare hoc magnum",*[19] se poate aplica şi căutării pruncului Iisus de către Regii Magi.

Polul Ceresc are o proiecţie şi pe pământ în Polul pământesc. Probabil că există o întreagă ştiinţă a coordonatelor polare şi solare proiectată în combinaţia pământească.

La phrase de F. Schuon "le soleil est unique dans notre sistème solaire, mais il ne l'est pas dans l'espace; nous pouvons voir les autres soleils, puisqu'ils se situent dans l'espace comme le notre, mais nous ne les voyons pas en tant que soleil", e perfect valabilă în domeniul Micilor Mistere; dar când trecem în Marile Mistere, totul se schimbă, şi necesarmente şi stelele devin sori, sau sunt şi stele şi sori concomitent în viziunea noastră.

*

"Dans la Pierre Philosophale sont indisolublement unis les éléments antagonistes".[20]

Unite printr-un centru, un principiu comun; or, a-l găsi de-a dreptul în mijlocul elementelor antagoniste care-l ascund, e lucru aproape imposibil şi tot vârtejul ameţitor al multiplicităţii ascunde drumul. *Atunci trebuie să trecem pe deasupra,* ca Făt-Frumos pe Calul Năzdrăvan, pe deasupra pădurii cu lighioni, pentru a ajunge la *Tinereţe fără Bătrâneţe şi Viaţă fără de Moarte.* Şi trecem pe deasupra când fixăm cerul şi revenim deci la cele ce le-am spus mai sus. De acolo descoperim cu ochiul vulturului, peştera unde se ascunde acel

punct sensibil care reuneşte toate contrariile în el. *Fatha* spune: "condu-ne pe calea cea dreaptă" chiar când e vorba de o particularizare orizontală a căii, dar se adresează Celui de Sus. Şi El, de-acolo, ne-o arată şi pe ea şi ţelul ei.

Inima noastră e ascunsă într-o trombă, într-un ciclon de pasiuni, care constituie inima pasională; nimeni nu poate ajunge la ea, fiindcă e sfâşiat de Paznicii exteriori pe când pe deasupra ne putem coborî de sus, în ea, fără ca Dragonii de gardă să-şi dea seama de fapt şi de prezenţa noastră. Mai teribili decât Paznicii de natură pur pasională, sunt paznicii imaginativi cerebrali, care constituie un cerc excentric faţă de primii. Trebuie să impunem tăcere ultimilor, iar ceilalţi trebuie anulaţi printr-o manevră de învăluire care le adoarme inteligenţa.

În perspectiva aceasta, animalele din staulul divin reprezintă pasiunile pozitive prin faptul că naşterea, coborârea Avatarului s-a făcut pe sus, adică pe o cale pe care ei nu au a o păzi; dar vai de acela care ar fi vrut să intre pe uşa staulului şi nu prin acoperământul lui.

Fixarea privirii noastre pe stea, ne deschide accesul inimii noastre prin corpul ei, cale grea, deoarece cere calificare metafizică, dar care nu zădăreşte monştrii care stau de pază, nu deasupra ci în jurul inimii noastre. Înăuntrul ei, stă de veghe perechea primordială, Maria şi Iosif, care-şi recunosc descendenţa şi în germenul de aur din centrul cavernei, dar şi în peregrinul care a intrat în ea condus de Stea. Sunt cei care fac onorurile casei.

Orice cunoaştere a lui Dumnezeu, în vederea unei acţiuni este o actualizare a altitudinii ei. Introduce Unitatea în Multiplicitate.

*

"Le Grand Oeuvre, c'est la conquête du point central ou réside la force équilibrante. Partout d'ailleurs, les réactions de la force équilibrée concernent la vie universelle par le mouvement perpétuel de la naissance de la vie et de la mort".[21]

A depăşi naşterea şi viaţa, alternanţa lor, înseamnă a găsi punctul echilibrant central în jurul căruia se învârtejesc; dar nu

prin mijlocul vârtejului, care ne-ar sfâşia într-o clipă în bucăţi, ci pe deasupra lui.

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua luminează
Şi adeverează.

Altfel spus, se poate afirma că făcând să răsară din noi "steaua noastră", ne facem percepuţi de acei din ierarhiile îngereşti. E un început de actualizare.

Ea luminează, nu numai pe noi, ci şi pe acei, care însărcinaţi să ne conducă, nu ne-au perceput încă şi nu ne pot percepe până când steaua va ieşi din "miniera" ei.

Ea e "piatra" aruncată de lucrători în drum şi pe care nimeni nu o poate distinge până când nu e pusă în vârful unghiului, adică deasupra noastră, "in summo inteletto" şi călăuzeşte ca un far pe acei ce vor să vie spre noi, şi pe noi înşine.

*

Gestul Mântuitorului, când frânge pâinea la Cina cea de Taină, e prototipul tuturor obiceiurilor Creştinătăţii. Braţele fac un unghi ascuţit şi în vârful unghiului e pâinea pe care Mântuitorul o ţine şi o frânge cu amândouă mâinile. Deci piatra de unghi, piatra unghiulară e o pâine. Astfel, şi în acest moment, răspunde Mântuitorul la sfidarea Diavolului de a preface piatra în pâine. Această piatră era piatra unghiului azvârlită de lucrători pentru că nu ştiau ce să facă cu ea. Ridicată, răscumpărată de Domnul, e pusă din nou la locul ei, şi transformată în pâine şi fracţionată. Interesant faptul că prin piatra unghiulară, orice biserică oficiază o eucharistie perpetuă. Tot aşa interesant, e locul pozitiv pe care îl are diavolul în economia acestei lumi. El răscoleşte inerţia, solicită atenţia, pe altceva decât vrea el, în sfârşit e cel ce vrea răul dar final, ocazionează binele. Această răscumpărare, această răscumpărare a pietrei, nu e acelaşi lucru cu răsăritul Stelei deasupra cavernei? Şi Biserica e o cavernă, în sensul pozitiv al cuvântului, adică un loc ascuns unde se oficiază mistere.

Când Eckhartshausen spune că Natura e o carte în care trebuie să citim, asta înseamnă că literele acestei cărţi sunt

urmele lăsate de intelecţiuni în sânul Naturii, căci Natura, ea însăşi, e ininteligibilă.

*

Ca să putem citi cartea, trebuie deja, ca în prealabil să fi exersat în noi facultatea de a separa subtilul de grosier, focul de pământ, *suaviter magno cum ingenio,* căci numai aceasta e lectura în ambianţă. Această separaţiune se face de la sine, printr-un proces natural al Firii, de aceea tăcerea, atenţia, potolirea zbuciumului şi a pasiunilor sunt condiţiuni indispensabile pentru a putea percepe această detaşare, această exaltare a superiorului din lanţurile inferiorului.

Din momentul în care atenţiunea noastră, purificată de pasiuni, se fixează pe un lucru, o efervescenţă se produce în acel lucru care tinde spre descompunerea lui; irealitatea aparenţelor acestei lumi, demonstrată chiar empiric; dar această efervescenţă nu e numai destructivă, ea cauzează eliberarea elementelor pozitive din lucruri, esenţialitatea lor; şi dacă atenţiunea e bine exersată, perceperea tendinţelor *satwa* şi *rajas* din ele, *tamas* rămânând ca un reziduu la fund. Forma lucrului rămâne, pentru că forma e dinspre partea calităţii şi prin aspectul ei schematic reproduce direct Prototipurile transcendente care se manifestă în lumea noastră.

Vorbeam de perceperea esenţei acestei lumi; e vorba de o esenţă specială, *prakritiană,* deoarece permite asimţirea lucrării celor trei *guna,* şi nu dinspre partea lui *Puruşa;* dar e cazul să mai facem acest *distinguo,* din moment ce Alchimiştii aplicau numele de *Quinta Essentia,* la ceva care e net din domeniul lui *Prakriti?*

În fond ar fi aproape o contradicţie să cauţi într-o natură manifestată ceva pur esenţial care nu e din domeniul manifestării.

În Natură Dumnezeu manifestă cauzele sale secunde, care aparţin de *Natura naturata,* şi nu de *Natura naturans.* Perceperea *gunelor* nu e deci o contradicţie, deoarece, acestea există şi în *Natura naturata.* Probă, că Hinduşii asimilează cele trei *gune* cu *Trimurti* a lor, Brahma, Vişnu, Şiva, într-o anumită perspectivă.

Tendinţa de unificare este iubire, dar iubirea nu-şi manifestă toată gloria sa decât acolo unde se percepe analogia, asemănarea dintre cele două lucruri. Această asemănare, această tendinţă de a percepe analogia dintre noi şi lucrul iubit, e combustibilul care hrăneşte iubirea.

Despărţirea elementului intelectual din captivitatea noţiunii, e acelaşi fenomen alchimic de care am vorbit à *propos* de *Separatio.* Se produce prin trecerea de la raţionament la concentrare pur informală.

*

Obolul dat lui Charon este o monedă; moneda la rândul ei simbolizează Unicitatea, deci continuitatea stărilor de fire. Este trecut în barca lui Charon acela care posedă un minimum de continuitate între starea lui din viaţă şi starea postumă: fie că a avut presimţiri de Eternitate, sau numai de Perpetuitate, fie că mai simplu, i s-au făcut riturile mortuare care-i asigură consistenţa uneori şi după moarte. În orice caz trebuie să existe actualizarea unui element comun celor două stări care se succed, chiar dacă acest element aparţine unui plan cauzal secund. Această continuitate se produce fie prin intersecţia *pittri*-lor, Moşilor acelui om, cu condiţia ca aceştia să fi trecut în Perpetuitate. De aici vedem importanţa rugăciunilor pentru morţi, care, contribuind la mântuirea lor, la promovarea lor din tribulaţiune, ne ajută ca reacţiune concordantă şi în viaţa aceasta şi în cealaltă.

Când pe un mal al Styxului e mortul şi pe celălalt Moşii lui, când cele două capete ale traiectoriei sunt bine şi incontestabil actualizate, ce poate face altceva Charon, decât să treacă pe mort prin Poarta strâmtă?

*

Imaginaţia chiar când e formală topeşte conţinutul, armătura noţională a lucrurilor, prin urmare, imaginaţia e de partea sintezei şi nu a analizei, de partea calităţii şi nu a cantităţii.

E adevărat că atunci când e răvăşită şi nedisciplinată, riscă să ducă înspre părţile subconştiente; e relativ uşor de a-i da o coloratură pozitivă; ca atare va putea duce spre părţile *subtile* inferioare ale fiinţei noastre.

Cu puţin exerciţiu, putem asimţi când Imaginaţia e pozitivă sau negativă. În primul caz, degajează un parfum special, o muzică neexprimată care ne indică direcţiunea bună luată de om.

*

Reţinerea respiraţiei poate simboliza şi actualiza mai multe lucruri; retenţia reprezintă în ciclul unui aspir şi al unui respir *sandhya* dintre două Manvantare, punctul acela negru, în timp şi în spaţiu, care în el însuşi e non-manifestat. Prin urmare reţinerea respiraţiei pune pe practicant *existenţial* în Nemanifestare; dacă la asta se mai suprapune şi o intuiţie intelectuală a Supremului, efectul va fi cu atât mai mare.

Retenţiunea produce oprirea răspândirii suflului vital, al *Pranei* în multiplicitate; lipsită de *Prana,* multiplicitatea moare. Acest rezultat e obţinut parţial dar cu mai multă continuitate de afinarea, de subţierea suflului, ceea ce-i accentuează latura subtilă. Când această afânare devine şi a doua natură, rezultatul e o subtilizare continuă şi inconştientă a întregului organism psiho-fizic.

*

Un baci bătrân îi povestea lui B.G., acesta fiind copil, că în tinereţea lui păstorea pe Ceahlău. Călugării de la Durău îi spuneau să nu depăşească o anumită înălţime, începând de la care domneau alţi pustnici, sub ascultarea Bourului Alb. Călugării, pustnicii, erau în serviciul Bourului Alb şi nu acesta în serviciul lor, cum greşit crede Sadoveanu.

Problema se pune astfel: omul ocupă locul central în starea de fire în care se află. E posibil deci ca o înaltă, supremă funcţiune spirituală să se manifeste, măcar aparent, printr-un animal, periferic în susnumita stare? Nu e o contraindicaţie?

Starea noastră de fire e o stare prin natura ei, intermediară. Are deasupra şi dedesubt stări superioare şi inferioare. Pe de altă parte, continuitatea ţesutului cosmic, face ca aceste stări inferioare şi superioare să-şi lase urmele în starea noastră. De aici ştiinţa semnăturilor şi a simbolurilor. Orice, în planul nostru de fire, simbolizează, sau ghiara Infernului sau urma Paradisului. De aceea, un animal sau orice alt lucru reprezintă ceva, fie de Sus, fie din Jos, pe care acela care are l'*inteletti sani,* ştie să le descifreze, prin asimţire, prin intelecţiune, reducându-le la schemele originale.

Dar nu numai geometrizarea lucrurilor le arată originea, ci şi asimţământul pe care ni-l inspiră, şi care este valabil tocmai prin situaţia noastră centrală. La noi esenţialitatea e riguros invizibilă iar substanţialitatea vizibilă.

Fiind centrali, şi Spiritul în noi e central deci inaccesibil. Cu cât o fiinţă e mai periferică, cu atât esenţialitatea ei emerjează la suprafaţă, devine sensibilă, plătind însă tributul stării noastre de fire, prin aceea că esenţialitatea devine fixă, fiinţa care o suportă neputând evolua nici involua, în sus sau în jos. Prezenţa spirituală, *Hudur*-ul e în *aparenţa* acestei fiinţe.

Acum, întrebarea se pune: de ce e nevoie de asta? Mai întâi, lucrul fiind o posibilitate trebuie să se manifeste, fiind conform *Dharmei,* ca orice să fie legat prin continuitate cu restul cosmosului şi prin analogie în sens invers. Orice lucru se reprezintă prin instituţie divină. Totul e să ai ochii destul de ascuţiţi ca să vezi asta.

În cazul nostru se adaugă ceva în plus, căci e vorba nu numai de un simbolism natural, ci şi de instituirea unor funcţiuni cosmice precare. Când deci, o fiinţă periferică poate fi suportul unei funcţiuni spirituale care regentează fiinţe centrale, cum sunt oamenii? Când şi cum e posibil asta?

Răspunsul e numai unul: în momentele de mare armonie cosmică, în timpurile când omul era complet *dharma* în planul lui de fire. Firele ţesutului cosmic erau bune conducătoare de putere spirituală şi o prezenţă spirituală manifestată într-un animal sacru se transmitea imediat şefilor ierarhiei iniţiatice şi, prin aceştia, întregii umanităţi pe care aceştia o regentau, umanitate totală, sau umanitate restrânsă.

Departe de a fi o lipsă, o imperfecţiune, manifestarea prezenţelor şi funcţiunilor spirituale prin animale şi prin

lucruri e semnul unei plenitudini, a unui gen uman ierarhic şi catolic, a unui plan orizontal admirabil ierarhizat în amploarea şi în continuitatea lui. Când umanitatea respectivă devine *adharma, hudur*-ul, prezenţa spirituală, e necesarmente perceptibilă încă pentru acel calificat, dar funcţiunea se ocultează, se mistuieşte în codrii nepătrunşi, în categorii de materii inaccesibile omului obişnuit.

Ce legătură are animalul cu speţa în care se manifestă? Ce legătură are Bourul Alb cu bourii din Moldova medievală? Raportul e acela de *Forma* şi *Materia*. Animalul sacru e polul esenţial şi speţa e polul substanţial. Dealtminteri, e ştiut că speţa e angelică. Mai concis, animalul sacru e geniul speciei.

Spuneam că nu animalul sacru intermediază între oameni şi Şeful Ierarhiei iniţiatice, ci acesta între oameni şi animalul sacru, care este periferic; este aici ceva enigmatic. Răspunsul e în faptul că ţesutul cosmic nu se continuă în linie dreaptă, ci din cauza analogiei în sens invers prin ricoşeu, printr-un *Solve* şi un *Coagula,* care face că liniile care propagă forţele spirituale iau aspectul şerpilor din caduceul lui Hermes. O influenţă cerească care în Cer, e drept, deasupra capetelor noastre, nu coboară vertical pe noi, decât într-un fel de a vorbi schematic şi sumar. În punctul lor iniţial sunt *Coagula*. Pentru a coborî se umflă prin *Solve* până la limitele lumii în care trebuie să se manifeste, adică în fiinţa cât se poate mai periferică, pe limita extremă a circumferinţei stării de fire; apoi se adună dintr-odată în centrul strict şi inaccesibil al acestei circumferinţe. Allah e Primul şi Ultimul, Interiorul şi Exteriorul.

Dumnezeu e asimţibil numai la extrema dilatare şi la extrema contractare a lucrurilor şi a lumilor. Liniile de forţă ale unui plan de fire sunt mascate de aparenţe, de iluzia de autonomie a fiinţelor din el, care mai au conştiinţa cordonului ombilical care le leagă cu schema lor, dar fiinţele se pierd, se topesc, în circumferinţă şi în centru, numai acolo. Dealtminteri, tot ce am spus e confirmat de continuitatea helicoidală a planului de existenţă. Un punct din centrul elicei nu poate ajunge la punctul imediat inferior decât după ce parcurge un drum elipsoidal, care-l duce din centrul lui, la extremitatea elicei, apoi coborând un pas infinitezimal, ajunge la punctul ce se află exact sub punctul sub care se afla iniţial.

*

Dispersiune. Pretextul: vizita lui Fl. În realitate ocazie, prinsă cu aviditate, de a nu mă concentra. Asta pentru că mai aştept ceva de la lumea din afară, ştiind totuşi că nu mi-l va da. Un miracol ieftin, fenomenal. Multiplicitatea, exteriorul îmi dau o senzaţie iluzorie de împlinire, de răspuns, pe care nuda concentrare metafizică n-o poate oferi.

Fug de falimentele mele. Nu fac tot ce-aş putea, cu gândul ascuns, că poate şantajez pe Dumnezeu ca să intervină cu o minune. Dar chiar cele mai vulgare apetituri, sunt în fond tot substitute de intelecţiuni. Toţi căutăm Absolutul în fond. Dacă umblăm după vanul zgomot al lumii, este ca să acoperim tăcerea din noi.

Câtă vreme Absolutul nu devine cerul şi rămâne o virtualitate pentru noi, partea noastră umană va fi irezistibil atrasă spre lumea din jur, care ne pare efectivă, greşit de-altminteri.

În realitate, nici după iluzie nu umblăm cu patimă. Ceea ce căutăm e o uitare. Nu căutăm în lume o satisfacţie, ci Neantul ei. Căutăm Moartea, Inerţia, Somnul. Asta nu ni le dă Dumnezeu care este veghea şi cere veghea.

*

Scris lui Radu despre episodul relatat de Plutarch, în legătură cu Antoniu şi August.

*

Presimţit aspectele polare ale lui Eros. E o pregătire a restaurării Androginului? Făcute cu timiditate, cu aprehensiune, fără predanie, cu teama de gravă transgresiune îşi pierd probabil toată eficacitatea, dacă o au, căci lucrez pe cont propriu. *"În mine, plânge jalea Androginului amputat"*. Eros e singurul foc pe care-l pot declanşa imediat. Niciodată şi nici măcar pe departe nu am resimţit o înflăcărare asemănătoare pe planul spiritual. Pe planul psihic? Poate, deliberat nu. E sincer? Chiar dacă la început e deliberat, prin

faptul că ulterior se încinge, îndreptăţeşte procedeul şi autentifică sentimentul. Ce importă dacă e o catabază sau nu când rezultatul e aici?

*

Discuţie cu Fl. la Corneşti. A nu lupta cu un element negativ din noi prin contrariul lui pozitiv căci victoria e incertă şi nici nu ştii dacă e adevărată victorie pentru că nici negativul dar nici pozitivul nu au, nici unul, completă dreptate. Cea mai bună cale e să te centrezi pe Suprem, simbolic localizat *in Coelis,* deasupra capului nostru. Atunci toate limitaţiunile păcatului se topesc, şi uleiul din el tescuit, stors, se ridică prin tendinţă naturală în sus.

Incontestabil, rămâne ceva depresiv, dar orice lasă un reziduu nu indică existenţa a ceva care s-a eliberat din el şi s-a ridicat la suprafaţă? În momentul când ne-am fixat pe Suprem, nu trebuie dat nici o atenţie svârcolirilor patimelor, deoarece simplul act de prezenţă a Supremului, evertuează în pasiune liniile de forţă, labirintul vibratorial, de-a lungul cărora grosierul se transformă în subtil, acesta în ceva mai subtil şi finalmente în posibilităţi informale.

Prin urmare nu trebuie să ne îngrijim cum se face această redempţionare deoarece se face; nu trebuie să privim cu coada ochiului cum şi dacă se exaltează materia pasională, pentru că asta revine Spiritului care îşi ştie căile.

O imprimare, în fiinţa noastră, a unei tendinţe *satwa,* se face necesarmente pe socoteala şi în dauna tendinţelor *rajas* şi *tamas,* căci posibilitatea noastră vibraţională e limitată ca şi întreaga noastră fiinţă. În fond sunt identice. O mărire a indicelui vibraţional *satwic* devorează potenţialul de vibraţii al celorlalte două *gune.*

Ce e însă reziduul acela de inquietudine, de ceva rămas nesatisfăcut, oricât de bună ar fi argumentaţia? Este Eros. Aspirând spre *Poros* nu-l atinge niciodată căci e fiul şi al *Peniei.* Niciodată la ţintă, dar niciodată total la pământ, angoasa lui, inquietudinea lui e reziduul de care vorbeam şi acest reziduu e tocmai ce îl face să-şi reînnoiască puterile, ca lui Anteu contactul cu pământul. *Cineres ne vilipendes!*

O serie de sublimaţiuni succesive ale cenuşii reziduale, până, de e posibil, la resorbirea, la dizolvarea ei totală. Ca simplu termen mental. Stil ideal al alegoriei. Depresiunea nu e deloc semn al falimentului operaţiei, căci nu putem noi măsura, cu facultăţile noastre individuale ce s-a însumat şi ce nu s-a însumat din fiinţa noastră în Universal.

*

Gradus ad Parnassum. Ţinta e un loc în afară de timp şi de spaţiu. Ies pe poartă, mângâi Teiul care e mai bătrân decât mine; se creează, din locul unde mă aflu şi acela în care mă duc o diferenţă calitativă, care e o integraţiune, o trecere la limită.

Pe linia dreaptă a trotoarului din stânga, e o curgere imobilă pe tălpile de cauciuc. Casa David, casa lui tata-mare, cu tot tezaurul lor de amintiri, care în trecut devin substitute de eternitate, interferenţe de pe planuri subtile, alte tărâmuri. Depărtarea în timp e o realitate obiectivă, ca şi momentul în care mă aflu acum. Se creează între cei doi poli o limită comună, un termen ambivalent, amintirile, sau mai bine zis, latenţele ce constituie *Urbilduri* virtuale, eficace, creatoare, chiar când nu eşti conştient de ele.

Spitalul, Poliţia, Gimnaziul şi în fund Biserica Nemţească, Biserica Sfântul Ilie, pe un promontoriu, făcută şi mai metafizică prin verticalitatea ireproşabilă a brazilor. Apoi grădina, casa bătrână, în care intru, cu 120 de ani de vechime. Ce pot să-i mai pretind în plus lui S? Simplismul, nătângia lui sunt delicii, un murmur care nu violează tăcerea casei.

De ce amintirile cele mai obişnuite n-ar putea deveni suporturi de *Anamnesis?* E de ajuns să fie decantate, filtrate, imobilizate pentru ca să devină mesagii transcendente. Succesiunea temporală în trecut devine spaţializată şi e aşa de puţin iluzorie, că rămâne reală chiar atunci când suportul exterior ce le vehiculează e distrus. De ce n-ar avea o realitate tot aşa de obiectivă şi în mine, unde le percep aspectul lor subtil? Dar pe planul subtil ele continuă să subziste şi în afară de mine. Totul e mesagiu.

Calitatea extatică a trecutului.

Casa David, a tatii-mari, şcoala primară, poliţia, gimnaziul, biserica nemţească sunt terminusuri materializate ale unor idei permanente din Ierusalimul Ceresc. Dacă ar fi nişte balasturi, nişte servituţi, cum s-ar putea întovărăşi cu această capacitate intelectuală, cu o posibilitate de a asimţi în orice clipă, momentul, waqn. Prin urmare, gustul, senzaţia trecutului e realmente un succedaneu, un substitut legitim al Imuabilului.

Ceea ce e esenţial e că această asimţire să nu degenereze în visăraie, în irosire, în narcoză. E cert că degradarea e posibilă.

Revenind la ceea ce spuneam la început. Am dreptul să instituí prin promisiune divină orice ţintă a oricărei plimbări a mele, ca pol esenţial al unui pol substanţial constituit de punctul de plecare, punctul de bază. Casa mea e un pol substanţial când mă duc la S., E sau Gh., ale căror case sunt punctul de Integraţiune. Dar când plec de acolo, aceste ţinte devin la rândul lor baza substanţială şi casa punctul de Integraţiune.

Deoarece orişice punct simbolizează Punctul, şi cum Punctul se polarizează în Pol Esenţial şi în Pol Substanţial, însemnează că punctele din manifestare, sunt perfect convertibile în Esenţă şi Substanţă, în Cantitate şi Calitate, cu posibilitatea de a le inversa, şi asta nu printr-o alegorizare arbitrară a noastră, ci prin posibilităţile lor.

*

Când capacitatea intelectuală este reală, psihicul e aşa fel făcut că nu-şi capătă elemente cantitative decât când e evertuat de intelect. Neadumbrat, neinformat de spiritual e inert şi de calitate vulgară. La un sentimental, la care psihicul e quasi-autonom, psihicul are complexităţi şi rafinamente, independent de informaţia lui.

*

Natural, într-un itinerar spiritual, psihicul îşi pierde atractivitatea, deoarece totdeauna apare ca o opacitate, o brumă care învăluie lumina cea neasfinţită.

Ce senzaţie atroce! Despărţit de ţara de dincolo de negură de către funingenea psihică, totuşi lumina asimţită este suficient de tare ca să polarizeze reacţiunile lumii intermediare, să le sărăcească, şi să le facă neinteresante. Ce să mai vorbim de viaţa cărnii. Exilat din lumină, ratat în viaţa de aici.

Suntem îndreptăţiţi să utilizăm virtualitatea unei asimţiri spirituale (adică nerealizarea ei efectivă) ca un simbol al Inefabilului? Îmi aduc aminte de fraza lui Klages: *"Der Kosmogonische Eros ist ein Eros des Fernes"*.[22] Repet: senzaţia de depărtare poate simboliza Indicibilul, Necuprinsul? Da, dar lipseşte plenitudinea, permanenţa şi asta e suficient să ne estropieze.

Ispita teribilă de a căuta plenitudinea, acolo unde există numai ca iluzie, *in partibus* ale cărnii şi ale sufletului. Şi rezultatul nu se face aşteptat. Epuizarea, senzaţia de stoarcere, dezgustul şi natural, înainte de toate nesatisfacţia, tristeţea căderii în *tamas* şi neîncrederea în Providenţa care permite asta. Este probabil că ceea ce credeam a fi o calificare metafizică, este mai mult o veleitate imaginativă, o compensaţie imaginară pentru rataşarea mea psihică şi fizică. Veleităţile de putere ale unui neputincios. Exilat, din toate planurile.

Chiar acest jurnal, nu-l ţin deloc ca un *catharsis* pe calea Metafizică, ca o lămurire, ca o nevoie de clarificare, ci cu o vagă apetenţă literară, şi asta e suficient pentru a-l preface în literatură de a treia ordine.

*

Stimată duduie Silvia,

Aş putea să-ţi răspund cu propriile matale fraze; puţine scrisori mi-au făcut atâta plăcere ca aceea primită de la mata. Vreau să fac câteva observaţii generale, cerându-ţi să-mi spui ce crezi despre ele, căci am speranţa că schimbul de scrisori va continua.

Mai întâi neîncrederea pe care spui că o ai faţă de propria matale inteligenţă, e un semn sigur de inteligenţă; o inteligenţă feminină, care are alte meandre, alte demersuri, decât cea masculină, riguroasă şi geometrică.

Nu renunţa niciodată la inteligenţă. Steaua Polară e intelectuală şi numai intelectuală. Numai aşa vei putea să-ţi duci navigaţiunea la bun capăt. Adaugă că asta nu e renunţare la sensibilitate, din contră, Intelectul îi adaugă o dimensiune, ce constituie pentru sensibilitate o cutie de rezonanţă prodigioasă. Numai când elementul intelectual intervine în personalitatea noastră, apar liniile de forţă pe care le formează magnetul pe coala de hârtie unde e întinsă pilitura de fier.

M-a interesat ceea ce spui despre timp, ritm şi muzică. Uneori e o intuiţie remarcabilă a celor ce se şopteau în Misterele antice. Eros Kosmogonos (Erosul Creator al lumilor) era în acelaşi timp Eros Protogonos (Eros Întâiul născut). Şi ştii cum crea lumile? Ca Eros Proteurythmos (Eros, Ritmul, Euritmia primordială). Şi când era intuit ca atare devenea Eros Filtron (de unde cuvântul filtru (elixir), în special filtrul de dragoste) care deşteaptă în cel care-l însumează, şi chiar în tot cosmosul, o intensă nostalgie de reîntoarcere la Principiu, la Obârşii. Iată ce se şoptea în şcolile esoterice din vechea Heladă. Se şoptea, nu se discuta, căci lucrul era inefabil şi o insistare prea mare îl făcea să-şi piardă parfumul. Îl asimţi şi mata ca Inefabil, dragă prietenă?

De aceea, acceptă numai melodia lui Eros Proteurytmos, pentru că e aceeaşi cu melodia lui Eros Filtron, adică numai dacă e o melodie care suscită o nostalgie a integrării în Principiu. Căci există şi melodii ale Abisului.

Nu te încrede în timp care fură şi duce, nu la integrare, ci la destrămare. Îmi scrii: "Ritmul intră în noi şi ne concretizează trecerea timpului". Inexact. Adevăratul ritm, adevăratul Eros Proteurytmos, *suprimă* timpul, şi ne pune în faţa Eternităţii. Bineînţeles, este şi un ritm al Abisului şi-ţi trebuie o privire de Linx, o continuă veghe ca să le deosebeşti. Îţi citez o frază din Shakespeare, de o extraordinară frumuseţe metafizică şi poetică. E din Henric al IV, 1a Parte, actul 5, scena 4:

"But thougt's the slave of life, and
life's time's fool,
And time that takes survey of all the world,
Must have a stop".

(Dar gândul este sclavul vieţii, şi viaţa e bufonul timpului,
Şi Timpul care supraveghează întreaga lume, trebuie să se oprească.)

Care e învăţătura? Gândul nu trebuie să mai fie sclav al vieţii. Cum? Imobilizându-l, oprindu-i vârtejul. Rezultatul: viaţa nu va mai fi bufonul, decăderea Timpului. La rândul lui, timpul nemaiavând din ce se alimenta, se va opri. Şi atunci e Eternitatea, şi lumea trecătoare dispare.

*

Angoasa e concupiscenţă nesăţioasă, care se înfurie că nu primeşte de sus satisfacţiile ei; concupiscenţa care singură îmi dă iluzia de plenitudine prin intensitatea ei pe care o transvazează în obiectul dorit. Cu toate sforţările, nu pot să mă dispensez de ea. O asimţire a Supremului, admiţând chiar că nu e o nălucire, mi se pare mai puţin plină decât patima.

*

E permis să luăm virtualitatea, ca simbol al Inefabilului? Ar fi să faci dintr-o lipsă o plenitudine. Este o aplicare a analogiei inverse?

Dacă trecerea dintr-un ciclu în altul se face în *sandhya,* adică printr-un punct nespaţial şi netemporal, apoi şi pentru microcosmosul uman, trecerea în altă viaţă se face tot în *sandhya* care nu este altceva decât barca lui Charon. Obolul lui Charon e un element de continuitate între cele două cicluri, ceva care le este comun, căci riturile de înmormântare sunt necesarmente şi rituri adjuvante de naştere în noua stare de existenţă a individului mort pentru lumea noastră.

*

Eros, fiu al Peniei, tinde spre tatăl său Poros, plenitudinea, dar se opreşte în drum la toate iluziile, la toate aparenţele de plenitudine, ca şi cum s-ar teme să-i scape ceva din bogăţia lumii. Nu are certitudinea că privind lumea se găseşte Suprema Plenitudine. Renunţarea i se pare o amputare. Şi are oarecum dreptate, căci e admirabil Eros în lumea aceasta! E adevărat că Eros Pneumatikos e superior lui Eros Psichikos şi lui Eros Sarkikos, dar aceste două ultime sunt efective pentru

omul din această lume, pe când primul e numai o asimţire, şi în condiţiile de viaţă ale lumii noastre e cu totul improbabil ca omul să poată trece de la asimţire la efectivitate, afară de intervenţii excepţionale de sus, care nu se întâmplă. De aici incertitudinea, uneori luând forma directă de necredinţă şi pe care argumentarea intelectuală nu le reduce.

Chiar o simplă concentrare mentală fără asimţire, dezbrăcată însă de toate parazitismele psihice, e mai pură decât o asimţire încâlcită în elemente animice.

*

Citit din povestirile lui Pu Sung-Ling. Supranaturalul e atât de îmbrăcat în viaţa cotidiană, încât şi editorii comunişti ai cărţii, ca să explice şi oarecum să scuze faptul - îl interpretează ca o substituire la realităţile lumii noastre, o critică indirectă a societăţii umane, care, chipurile, în vremea aceea de "tiranie" era imposibilă direct. Astfel descrierea Infernului nu e altceva decât o reprezentare de-abia deghizată a situaţiei de fapt a societăţii chineze din sec. XVII.

Cititorul modern nu poate să-şi închipuie adevărul care este acesta: interferenţele lumii grosiere cu planul subtil şi chiar spiritual erau aşa de curente încât constituiau trama în ţesutul vieţii cotidiene.

Ceea ce derutează cititorul de astăzi este că întâlnirile cu supranormalul nu se întovărăşesc cu exaltări, cu delir psihic, cu nici o transă. Aceasta arată simplitatea, puritatea taoistă a sufletului chinez din acea vreme şi că, interferenţele de care vorbeam fiind aşa normale, nu necesitau exaltare anormală a psihicului. Atunci, se pune foarte firesc întrebarea: basmele care datează dintr-o epocă şi mai pură şi mai veche decât povestirile lui Pu-Sung-Ling, nu exprimă *normalul* epocii lor?

Prin urmare, nu trebuie să învinuieşti pe autorul chinez că nu reprezintă anormal lucruri şi evenimente care în vremea lui erau normale.

*

Visăraia e borboros şi deci nimic mai opus, mai duşman murmurului, după expresia lui R. Nu adversităţile, duritătile lumii exterioare, tocesc în noi facultăţile de exaltare, de evertuare, de entuziasm, în sensul misterelor - ci visul, acela care ar părea la prima vedere cel mai indicat să le producă. Mlaştina în care te cufunzi, fără speranţă de reîntoarcere, care toceşte în noi asentimentele, intenţiile, este visul. Onirismul este o hemoragie a tuturor elementelor subtile din fiinţa noastră. Această rouă a Sf. Duh de care vorbesc misticii, acest ulei supraesenţial, este înăclăit, poluat şi asasinat în apele impure ale imaginaţiunii. Dar cum să te sustragi, unde să găseşti puterea supraumană, de a te smulge gâdilării, excitărilor psihicului inferior care ne dă satisfacţii nesolicitate şi mercenare?

Atotputernicia visului e făcută din comoditatea lui, de aceeaşi clasă ca şi comoditatea prostituatei.

*

Asimilarea Peştelui cu litera *nun* mă face să mă întreb asupra unui aspect simbolic al lui Hristos, anume acela de Pescuitor. Hristos e Pescuitor de suflete. Strângând mai de-aproape chestiunea, Peştele e sufletul, dar caracterul lui de Arcă, îl face să fie chintesenţa sufletului, chivotul care-i păstrează rădăcinile, chivot care se află în centrul inimii noastre.

Remarcabil e faptul că are forma *Luzului*. Verbul îl pescuieşte, îl scoate din adâncuri, îl aduce la suprafaţa Apelor, apoi îl ridică deasupra lor, sfârşind la divinul lui Pescuitor. Invocaţiunea, *dhikr,* Anamnesis evertuează rădăcina centrală din fiinţa noastră şi promovând-o, adică ridicând-o în "slava Cerului", atrage şi restul după ea, căci plantele trebuie necesarmente să-şi urmeze rădăcina. Oricât ar fi de mare, de reală puterea noastră de discriminare şi de scrutare, niciodată n-am putea să ajungem până la piatra ocultă prin excelenţă, sub care se ascunde Peştele. Dar prezenţa unui Magnet, care prin definiţie trebuie să fie în afară de fiinţa noastră, îl face să iasă din ascunzişul lui, atras de o irezistibilă momeală.

Peştele se ridică în contra apelor pentru a-şi depune icrele. Aşa şi peştele divin din fiinţa noastră se ridică din Apele

inferioare spre Apele Superioare pentru a-şi depune lapţii în Calea Laptelui.

Firul undiţei e axa verticală care pleacă din centrul fiinţei noastre spre Ceruri "proiecţiune în intemporal", după cum o numeşte Guénon. După cum pescarul nu trage brusc aţa în sus când peştele se prinde de momeală, tot aşa şi *Luzul* după ce s-a agăţat de ancora divină, nu trebuie smuls brusc, căci se rupe aţa şi reacţionează terific apele care nu vor să dea drumul captivului lor. Ci trebuie ridicat încet, *"suaviter, magno cum ingenio"*, lăsat să se coboare, iar ridicat şi încet, încet adus la mal. De aceea, nu trebuie să ne descurajăm când exaltarea, râvna noastră spre Sublim, *Satwa* din noi, se afezează* pe noi înşine, pe suprafaţa apelor inferioare.

După puţin timp îşi reia zborul, dacă cunoaştem şi ştim că acolo, Sus, e o Stea Polară imuabilă, în jurul căreia toate se învârtesc, şi spre care toate în mod necesar converg. Atâta vreme cât traiectoria verticală a Reintegrării străbate lumi manifestate, fie ele chiar informale, această ascensiune trebuie să urmeze legea fundamentală a Cosmosului, care e Dualitatea, pendulare, în sus şi în jos, la dreapta şi la stânga.

*

Dacă succesiunea apare ca simultaneitate în Principiu, însemnează că lucrurile condiţionate de timp şi spaţiu se găsesc în planul cauzal în rădăcinile lor. Asta într-o perspectivă ascendentă. Dar la un grad ulterior, chiar în manifestarea temporală, chiar manifestate, lucrurile sub ochiul lui Şiva apar tot simultane.

Ce trebuie să fie în ochii unui Desăvârşit! În acelaşi timp mai reale decât ne apar nouă şi totodată iluzorii. *"Montre-moi les vérités intelligibles des choses"*.[23]

Perceperea lucrurilor ca intelecţiuni. Atunci apare fundalul lor de Unicitate. Şi de-abia când sunt intelecţiuni capătă un caracter orgiastic, bahic, căci dispare coaja lor de inerţie, de împietrire şi apare focul cosmic ce le susţine, fie el foc ascendent, expansiv, sau descendent.

---

* Din franceză: se prăbuşeşte

*

Perspectiva şi originalitatea, *proprium*-ul Tradiţiei musulmane îi interzice să recunoască divinitatea lui Iisus. Dacă o făcea, Islamul ar fi făcut dublu *emploi* cu Creştinismul. Asta nu împiedică Koranul să recunoască această divinitate, în implicaţiunile lui ascunse. O recunoaşte explicit în *gafr,* în calculul numeric al cuvintelor şi formulelor arabe întrebuinţate în Koran.

Astfel, formula *Ana Allah,* împerechind Numele divin cu pronumele individual Eu admite implicit posibilitatea de încarnare a lui Dumnezeu; dacă ar fi incompatibilitate între Eu şi Allah, Dumnezeu n-ar fi pronunţat *in divinis* aceste cuvinte, coborându-le ierarhic în planurile de existenţă, până în limbajul nostru omenesc.

Dar Ana Allah are valoarea 118 (52+66), care e valoarea lui Masy'a, Mesia. Prin urmare Mesia e Dumnezeu.

Altă formulă koranică Al Masy'a Aissa (Mesia Iisus) are valoarea 299 (149+150); aceeaşi valoare ca Rahman, primul şi cel mai important din Numele divine. După exegeza ilustrei formule koranice, Ar Rahman stă pe Tron, acesta din urmă e identificat cu Profetul. Prin urmare şi Al Masy'a Aissa cuvintele având aceeaşi valoare, nu se identifică cu Tronul, ci sunt Ceea ce se găseşte pe tron; încă o dovadă că Koranul recunoaşte divinitatea lui Christ.

Iisus e desemnat în Koran, ca fiind Verbul Adevărului. Valoarea numerică a formulei e 275. Formula curentă Domnul Iisus, are şi ea valoarea 275. Prin urmare, Domnul Iisus e acelaşi cu Verbul Adevărului, Nume care nu poate fi decât acela al lui Dumnezeu, şi niciodată al unei alte făpturi, în mod explicit; or, după *gafr,* Domnul Iisus şi Verbul Adevărului sunt explicit identice.

Printr-un mister inexplicabil, chiar fiinţa umană a lui Iisus este divină, şi nu e numai suportul, tronul divinităţii ca la Profeţi. Tot 275 e şi valoarea lui Idris, acela care a fost luat cu trup în Cer, identificat cu Metatron, şi pare-se, după Muhiddin, Polul Ceresc.

Ceea ce corespunde doctrinei Tronului din Islam, în Creştinism, este doctrina Fecioarei Maria. Iarăşi, şi aici, lumini decisive în arabă. Prin *gafr* Muhammad are numărul 92,

Miriam are valoarea 290, adică 92 inversat, multiplicat cu 10, adică Maria e aspectul esoteric al Profetului, prin urmare un aspect exaltant, de unde multiplicarea cu 10 care e numărul Perfecţiunii şi al întregii creaturi (1+2+3+4=10); de aici, Maria, Regina Universului, a Îngerilor şi a oamenilor. Şi când te gândeşti că aceste operaţiuni de *gafr* sunt cele mai sumare, cele mai elementare!

Ce trebuie să fie în operaţiunile mai complicate, mai înalte care sunt faţă de ele, ceea ce este algebra şi trigonometria, faţă de cele patru operaţiuni elementare.

*

Eidolon e partea inferioară a sufletului, evertuată de atractul invers al naturii, de elementele concupiscibile din noi. Atunci, centrul de greutate al fiinţei noastre fiind deplasat *in inferis,* partea superioară a sufletului nostru intră în adormire.

Infernul fiind neantul, sau o tendinţă spre neant, nu are altă consistenţă decât o sete nesăţioasă, inextingibilă de a exista; şi năluca de existenţă şi-o suge din suflet care-i transvazează roua de lumină, haina vitală a Sfântului Duh. E prototipul acţiunii vampirice.

Imediat ce tindem spre Integraţiune, dând fiinţei noastre o vibraţiune *satwică, eidolon*-ul dispare, redevine Non-entitatea care a fost în realitate. De aici explicaţia Infernului. oamenii care au trăit viaţa centraţi pe *eidolon,* după moarte sunt legaţi de neantul care e în dosul lui. Toată frumuseţea, toată seducţiunea pe care o are *eidolon*-ul în timpul vieţii, vine printr-o uzurpare, printr-un furt de substanţă cerească.

Postum, cordonul ombilical care lega sufletul inferior de sufletul superior, prin continuitate, se risipeşte, se rupe şi atunci apare Neantul, şi glasul seducător se schimbă în lătratul câinilor Infernului.

Cea mai simplă şi directă cale spre Integraţiune, e deplasarea conştiinţei noastre pe centrele superioare ale fiinţei. N-ar fi şi alt mijloc, anume, să iei concupiscenţele îmbrăcate cu haina de seducţiune pe care au furat-o, şi să le integrezi în tine, raportându-le la Prototipul divin fără de care nu pot să aibă nici o fiinţă?

Cum spune Kabbala, eliberăm *Şekhina* din captivitatea *Kliphoturilor.* Aş vrea s-o ştiu, şi nu este nimeni care să mă lămurească, putem să considerăm curbatura, oboseala, gustul de cenuşă din fiinţa noastră, după o asemenea operaţiune (sau încercare a ei) ca un semn că operaţiunea a ratat? Nu numai decât. Acest element rezidual e în toate operele incontestabil reuşite din lumea noastră, de la alimentaţie până la pulberea şi pietrişul unei opere de sculptură şi, mai simplu, oboseala ce urmează oricare act creator.

Partea pozitivă a operaţiunii, integrarea elementelor instinctuale şi psihice în Spiritual, nu ne este perceptibilă, pe bunul motiv că centrul de gravitate al fiinţei noastre se află pe planurile formale şi nu pe cele universale. Prin urmare, a şti dacă am recuperat roua de lumină, uleiul supraesenţial, *Şekhina* din captivitatea "cojilor", e posibil numai în momentul trecerii la limită, la integraţiunea finală.

*

După Numenios, Demiurgul aşezat la cârma lumii, conduce Vasul cosmic spre limanul lui, cu privirea aţintită spre modelul şi conducătorul lui de Sus, Dumnezeu, ca şi pilotul vasului care-şi fixează, noaptea, privirea spre Stele.

Ceea ce e important e revenirea a N-a oară că nu trebuie să ne ocupăm de modul cum decurge operaţiunea pe planul nostru individual, că o preocupare de acest fel aduce oprirea operaţiunii şi detracarea organismului psihic şi fizic; că trebuie să ne ţinem ochii ţintiţi "alle Stelle" căci numai aşa se poate coborî influxul spiritual în fiinţa noastră şi să transforme haosul pasiunilor, al instinctelor şi al senzaţiilor în Cosmos organic, deschis sus şi ducând printr-un suflu ascendent toată mişuna, viermăritul inferior la punctul de sus, unde poate avea loc metamorfoza.

Cunoaşterea ţintei face inutilă pe aceea a itinerariului intermediar, mai ales că însăşi cunoaşterea finalităţii noastre face ca obstacolele din calea noastră să fie evertuate, să fie exaltate în aripi de foc. În lumea noastră un obstacol trebuie atacat prin faţă; în lumea spirituală, prin spate. Simpla conştiinţă a ţelului pe care ni-l maschează obstacolul, atrage

dizolvarea lui prin dos, pentru că însuşi acest obstacol face parte din *eidolon,* şi are aceeaşi soartă ca el.

În momentele de depresiune, mă gândesc că la orice poartă se află un Înger, şi că acest Înger, soldat, e credincios consemnului său: nu te lasă să treci decât dacă spui Parola; or, parola n-o afli decât tocmai când ai trecut poarta; situaţie fără ieşire.

Dar parola e tocmai asimţirea a ceea ce e dincolo de poartă şi atunci când se produce, suntem cu partea esenţială din fiinţa noastră dincolo de ea; Îngerul trebuie să te lase să treci, căci nu e în dreptul lui, în misiunea lui să taie rădăcinile plantelor ca Îngerii căzuţi. În momentul asimţirii, rădăcina mea e dincolo de poartă şi toată fiinţa mea tinde în mod existenţial să se reunească cu ea; dar în măsura în care concupiscenţele rămân, Îngerii revoltaţi, puterile Întunericului, pot să taie cu sabia cordonul ombilical şi să-mi ducă fiinţa mea inferioară, individualitatea, în tenebrele exterioare, de dincoace de Zid. Din moment ce sunt condiţionat de spaţiu, trebuie să-i utilizez simbolismul dimensiunilor lui, şi atunci să asimt finalitatea mea dincolo de zid, adică fie la orizont, fie deasupra capului.

Când asimţirea s-a strecurat, s-a închegat bine, e normal să se coboare de la sine în interior, în inimă.

*

Mitul titanic al orfismului spune că trăznetul doboară şi usucă într-o sete care arde şi mistuie pe acei ce-au devorat pe zeu - sete al cărui echivalent e vulturul care sfâşie ficatul lui Prometeu.

Ceea ce dă înţelegerea acestui admirabil mit este următorul fapt esenţial: crima Titanilor nu e aceea de a fi devorat pe Dionysos, ci aceea de a nu-i fi asimţit, degustat esenţa lui cerească; probă, Euharistia. E un alt mod de a indica tăierea rădăcinii plantelor în sensul negativ pe care-l dă Kabbala, căci este şi un aspect pozitiv al tăierii rădăcinii, când acestea au sensul *asuric*, după cum se vede în tăierea spicului de la rădăcina lui, ca la misterele de la Eleusis. Este o separaţiune pozitivă, în sensul alchimic al cuvântului, fără violenţă, cu toată prezenţa secerii, suavitatea, de care vorbeşte *Tabula de*

Smarald, fiind indicată de tăcerea virtuală obligatorie în care se făcea operaţiunea.

Setea produsă de mâncarea Zeului este calmată de apa din lacul Mnemosyné. De câte ori simţim în noi elementul titanic, prometeic sterilizându-ne şi mistuindu-ne, e de ajuns să privim *in excelsis* pentru ca flacăra devorantă să devină căldură organică, vie, tămăduitoare. Totul depinde de noi. Evertuarea gunei *satwa,* printr-un *kun*, produce o mişcare vibratorie care transmite şi dă un impuls ascendent întregii noastre fiinţe.

Se vede deci imediat echivalenţa mitului titanilor sfâşiind pe Dionysos, a furtului focului de către Prometeu, cu transgresiunea lui Adam în Paradis. Căci şi Adam a tăiat rădăcina plantelor în felul lui, când a mâncat din fructul Arborelui Cunoştinţei Binelui şi Răului, fără ca în prealabil să fi cules şi mâncat fructul Arborelui Vieţii, principial, cauzal faţă de primul.

De aici aspectul de maledicţiune al păcatului originar. Omul şi toată creatura nu pot subzista o singură clipă fără alimentul divin, izvorul vieţii, dar alimentul îl consumă numai într-atât cât îi este necesar, adică numai în aspectul lui dual, tăiat de principialitatea lui, care e domeniul Unităţii.

Atunci acest foc, acest fruct dual îl menţine în viaţă dar îl şi arde, îl mistuie, chiar de când e în trup; post-mortem, e de-a dreptul Infernul. Natural, e preferabil să avem continuu, în tot ce facem conştiinţa principiului ceresc a acţiunii noastre, dar având în vedere locul primordial pe care-l joacă intelectul în noi, o intenţie, o sacralizare incipientă a acţinuii noastre este suficientă pentru a-i topi în ea veninul, elementul *asuric.* Bineînţeles, e obligatoriu pentru noi ca să avem cât mai intens conştiinţa *hudurului* în tot ce facem. Şi ce-i această conştiinţă decât Apa Mnemosynei?

Lauda e unul din mijloacele cele mai eficace pentru a imprima o vibraţie ascendentă vortexului nostru sferic microcosmic. Această continuitate vibratorie a Vortexului e simbolizată în Orfism de *catholikos ophis,* şarpele ce unduieşte prin toate lucrurile, le creează şi le distruge, principiul de coagulare şi de disoluţie. Acest şarpe îşi recuperează toată virulenţa când i se adaugă dimensiunea intelectuală, cu alte cuvinte când elementului umid i se suprapune un foc spiritual. Atunci cei doi şerpi ai Caduceului se întrunesc şi fac unul, şi

întreaga Manifestare devine o similitudine. Cum? Acelaşi lucru, privind spre Cer.

*

Exemplu de problemă devenită insolubilă din cauza termenilor defectuoşi întrebuinţaţi, aceea a Liberului Arbitru şi a Predestinaţiunii.

Mai întâi, problema nu poate fi rezolvată decât *in divinis* ca orice problemă adevărat metafizică. Or, în Dumnezeu nu poate exista nici Liber Arbitru, nici Predestinaţiune, pentru că amândouă termenele nu se pot situa decât în timp, şi în Dumnezeu condiţia temporală dispare ca şi celelalte condiţiuni. Liberul Arbitru desemnează facultatea de a alege ceva exclusiv de altceva. În Principiu toate posibilităţile sunt eterne şi nici Dumnezeu, nici principiile fiinţelor nu pot deci şi n-au ce să aleagă.

Cât despre cuvântul Pre-destinaţiune, nici nu mai trebuie insistat: existenţa prepoziţiei *pre* e inconceptibilă fără existenţa timpului, a cărei succesiune o implică, atunci când e pusă. Căzând *pre,* rămâne Destinaţiune, termen care se resoarbe în Principiul de Identitate, *a* este *a,* deci nu este *b.* Destinaţiunea, în metafizică este quiditatea fiecărei posibilităţi, presupusă de Quiditatea principială.

În lume şi în fiinţa noastră, Liberul Arbitru este esenţialitatea noastră, neafectată de nimic, iar Predestinaţiunea este constituită din modificările ei ieşite riguros din natura ei şi care nu pot fi altele decât cele care sunt în virtutea aceluiaşi Principiu de Identitate.

S-ar putea spune că Liberul Arbitru, în individ, ţine de partea *Formei* iar Predestinaţiunea de partea *Materiei,* Esenţă şi Substanţă.

Recuperăm în noi, cel puţin virtual, Liberul Arbitru, sau mai simplu Libertatea, când proiectăm o axă verticală în intemporal; dispărând condiţiunile limitative de timp şi spaţiu, Liberul Arbitru devine Act.

*

Orice lucru, orice loc din lumea noastră, care ocupă o situaţie pasivă - deci necentrală, actualizează o influenţă specifică ei. Să alegem cu grijă locurile unde stăm, medităm, năzuim. Se mai pune o problemă curioasă. Locurile, în mijlocul naturii mai ales, îşi dezvăluie mai pregnant esenţialitatea lor de departe decât de aproape, şi din ele, deloc. Înseamnă asta că putem medita, însuma esenţialitatea lor mult mai bine de departe decât de aproape?

Îmi aduc aminte de admirabila frază a lui Chesterton: *"The heigths are made to look at, not look from"*. "Înălţimile sunt făcute ca să fie privite, nu să priveşti de pe ele". Deci anumite înălţimi erau în vechime interzise omului, pentru că, nepercepându-le, *de pe ele, forma,* prezenţa omului era profanatorie prin incomprehensiune. Îmi închipui că un mare solitar putea să stea cu impunitate într-un loc, interzis cu pedeapsa cu moartea omului obişnuit. Dar pelerinajul? Acolo, intervin elemente noi. Prin instituţie divină, un pelerinaj devenea un pol calitativ absolut, termenul ultim al unei traiectorii al cărui punct de plecare era constituit de polul cantitativ al Pelerinului, baza lui de operaţiuni. Dar pe o culme de deal, pe un orizont al cărui creştet se pierde în cer, pelerinajul meu trebuie să fie Duh. Determin astfel o axă, substitut legitim al Axei Supreme Pământ - Cer, în care acesta devine sensibil. După cum Iniţiatul atinge Cerul şi se identifică lui fără să se mişte în timp, de la locul său, tot aşa capătul calitativ al Axei orizontale i se însumează prin simplă contemplaţie, prin itinerar spiritual.

*

"Le Ciel, c'est un frémissement, une haleine, une touche imperceptible au fond de votre coeur".[24] Dar oriunde se află un *barzach,* adică în realitate în toată fiinţa noastră, se află şi o pulsaţie, o sistolă şi o diastolă, prin care se face, se produce continuitatea vie a ţesutului cosmic, a vortexului sferic şi macrocosmic şi în specificaţia lui microcosmică - cu alte cuvinte, în orice punct din fiinţa noastră, şi în exterior, se află o inimă, şi dacă în inima aceea percepem prin concentrare, prin atenţie, *"un frémissement, une haleine, une touche imperceptible",* am perceput şi Cerul din ea; încă un argument

care demonstrează legitimitatea concentrării asupra oricărui punct din Natură şi din noi; nu trebuie să avem superstiţia centrelor consacrate din noi, ca Inima de exemplu, fiindcă orice loc pe care-l contemplu cum trebuie devine Inima veritabilă. De aceea Agartha e pretutindeni şi nicăieri, Piatra unghiului dispreţuită de toţi, Materia Primă, lucrul cel mai obişnuit, cel mai vizibil din lume.

O infirmitate, o stare negativă, recunoscute ca atare, înseamnă că sunt privite dintr-un punct care este contrariul lor, adică plenitudine, forţă, pozitivitate. Privite astfel se evertuează *barzachul,* pulsaţia cordială prin care se produce transvazarea negativului în pozitiv, a minusului în plus. Adică prin bascularea centrului nostru de greutate. De data asta, noi suntem locul de pelerinaj şi exteriorul e pelerinul ce se îndreaptă spre Kaaba noastră lăuntrică.

În definitiv, e un schimb de bune procedee, un transfer de atribute între Interior şi exterior, o pendulare a centrului de gravitate, căci până la atingerea desăvârşitei Sfericităţi, adică până la cel puţin Perfecţiunea Umană, avem două centre în noi, ca fiinţe elipsoidale ce suntem, centrul interior şi centrul exterior. Nu e o absurditate, pentru că exteriorul e numai aparent exterior, în realitate e interior.

Dacă nu percepem misterul din jurul nostru e că socotim identice două puncte care în realitate sunt deosebite; numai când le descoperim specificul, deosebirea, atunci de-abia se identifică. Specificul, în partea lui fundamentală, nu e greu de descoperit. Un punct e esenţa şi celălalt calitatea. Când am descoperit asta am descoperit totul.

Timpul şi spaţiul dispar, căci, pentru ca două puncte de pe o linie spaţială sau dintr-o succesiune temporală să se identifice, trebuie să "devoreze" spaţiul dintre ele. Simbolismul lui Şiva, al lui *Kalamuka,* al Păzitorilor Pragului.

Revenind la Pelerinaje, în ele ne sunt necesarmente accesibile calitativ simţurile noastre ca o linie de orizont. E o superioritate sau o inferioritate? E incontestabil că Mekka sau Ierusalimul sunt la prima vedere superioare liniei de orizont pe care o percep oriunde în natură, dar aici intervine o deosebire esenţială: Ierusalimul şi Mekka sunt accesibile şi linia de orizont inaccesibilă. Prin urmare, comparaţiunea nu se poate face. Linia de orizont, *forma,* unui munte sau a unui

deal, nu e accesibilă decât contemplaţiei şi unei mari forţe spirituale.

De aceea în vremurile primordiale, nu existau Benares, Mekka, Ierusalim şi întreagă Natură era un templu, care dispensa pe omul forţelor primordiale de orice pelerinaj. Centrul era pretutindeni.

Toate astea, pentru că nu vreau să renunţ la concupiscenţă. Timpul spiritual nu e destul de puternic ca să exalteze umidul din mine. Atunci se produce o înăclăială, de la care până la borboros nu mai este mult. Totuşi, singura scăpare este nu lupta contra acestei promiscuităţi, pe care simt că n-aş putea-o duce până la capăt, ci privirea spre stele. Ειδολον-ul, deci şi borborosul, dispar atunci de la sine.

*

De ce Zeus se uneşte cu fiica lui, Kore, sub forma unui şarpe?

Mai întâi, pentru că Principiul esenţial nu se poate uni cu Principiul substanţial decât simulându-i proprietăţile. Kore e umidul radical şi Şarpele îl simbolizează. Apoi, coborârea Principiului, *Avatarana* nu se poate face decât de-a lungul unui Ax care e în realitate o spirală. Verticalitatea e numai o direcţie, o tendinţă pe când spirala e modul ei existenţial.

Iniţiaţii la misterele lui Sabazios făceau să lunece un şarpe pe sub cutele veşmintelor lor. Cutele veşmintelor sunt spirele Vortexului Sferic Universal şi Şarpele îndrumarea unei tendinţe prin ele, fie coborându-se ca să capteze întreaga Manifestare, fie urcându-se, ca s-o exalteze spre scopul resorbirii. Un lucru e clar: nu e nevoie, e chiar contraindicat, să urmărim labirintul spirelor; ar fi să începi o întreprindere fără ieşire şi spirele devin atunci ondulaţiunile borborosului. Dar dacă creăm în noi o stază ascendentă, dacă determinăm o tendinţă, spre un scop pe care îl asimţim şi care este *Anamnesis*-ul finalităţii noastre, atunci calea prin labirintul spirelor se evertuează de la sine şi toate porţile spre înălţimi se deschid de la sine.

Zagreus, "Marele Vânător", vânător al pasiunilor din noi.

Natura devine o Carte pentru noi, când încercăm să fim Natură, când ne-am redus la Unitate. Atunci prin endosmoză, unitatea apare şi în Natură, misiunea ei dispare şi rămân numai liniile ei, schema ei de forţă. Natura devine o carte de hieroglife, pentru că se geometrizează. De aici, şi primejdia unei identificări confuze, amorţitoare cu Natura, ca în romantism. Duce *in inferis*.

Poziţia asta de lipsă de comună măsură între contemplator şi natură e indicată şi de hermetişti ca, de exemplu, *"lies in dem Buch der Natur lies mit den Auge deiner Seele; dieses Auge ist Beobachtung"*. Această "Atenţie" nu poate fi decât unitară deci antinaturală, sau mai exact spus preter-naturală, ante-naturală.

"Das Auge deiner Seele muss heiter sein. Dieser Heiterkast erlanget du durch die Ruhe der Leidenschaften". Or, natura, în dinamismul ei, e lucrul cel mai neliniştit din lume. Atenţia noastră o obligă şi pe ea să fie atentă şi să dezvăluie ce e în dosul ei. Iar dosul ei este Dumnezeu: *"Wo Gott mittelbar wirkt, ist die Kraft dieser mittelbaren Wirkung Natur"*. Or, procesul cunoaşterii noastre, este exact inversul celui indicat în rândurile de mai sus.

Natura este solul Multiplicităţii şi organul ei. Dar năvala ei este în acelaşi timp şi o intensă năzuinţă spre Unitate, spre liberaţiune "prin Fiii lui Dumnezeu". Şi "Fiul lui Dumnezeu" este acela care contemplă în Unitate şi pe Dumnezeu şi Natura.

"Das grosse Gesetz dieser Bestimmung ist Liebe",[25]

pentru că prin Iubire, Pelerinul, Pelerinajul şi Ţinta Pelerinajului devin una prin identificare. În punct, începutul, mijlocul şi sfârşitul devin una. Tendinţa asta a Naturii spre Pluralitate, şi spre Unitate pare antinomică; în realitate, cum o spuneam ieri, fiecare punct de pe Vălul Naturii, al Mayei, este un *barzach* cu pulsaţie proprie, una spre exterior, expansivă, multiplicantă, şi cealaltă, alternantă, constrictivă, unitivă, resorbantă.

Fiecare punct din ţesutul cosmic e un *barzach* şi fiecare este neconsonant, la un pas infinitezimal unul de altul; prin urmare nu e "spaţiu" decât pentru ele; totuşi, fiecare din aceste puncte are un câmp de forţe, în mod tot aşa de necesar; câmp de forţe în care se manifestă sistola şi diastola lui. Prin urmare acest

câmp, unde se produc expansiunea şi resorbirea *barzachului,* este în altă lume, în alt plan decât acela în care se află punctele. Acest plan secund e acel al Iluziei, acel al Mayei. De aceea, în manifestările *barzachului* trebuie să vedem tendinţele, direcţiile de forţă şi nu ceea ce iese din ele, căci aceste producţii sunt fatalmente reziduale, pietrificări ale unor forţe spirituale.

Nu trebuie să considerăm ziua şi noaptea, sistola şi diastola, pozitivul şi negativul, plusul şi minusul, masculinul şi femininul, ci "limita" lor, punctul echidistant dintre ele care este în acelaşi timp şi produsul lor. De aici, monoideismul, *japa,* unitatea atenţiei, tăcerea mentalului obţinută cu orice preţ. Cine stăpâneşte, cine s-a identificat efectiv cu acest punct este stăpânul Vieţii şi al Morţii, *"Vitae mortis locus"*.

Vălul Mayei este o iluzie numai în măsura irigării lui; punctele vitale sunt realizate din irigări şi acestea sunt aspectul pozitiv al Mayei; ele sunt intelecţiunile divine care, coborându-se pe Apele primordiale formează cauzele secunde ale întregului Cosmos. Atenţia le identifică, le evertuează, fără să ştie cine sunt şi ce sunt întocmai ca un revelator, placa fotografică. Exact procesul invers al creaţiunii. Dumnezeu creează fără să ştie şi fără să iasă din imobilitatea lui, din contemplaţia lui. Contemplă şi lumea se face, se învoaltă şi se reîntoarce în Principiul ei.

*

"... le monde est un système de choses invisibles manifestées visiblement",[26] precizând că această manifestare e existenţială, nu alegorică, o prelungire prin inversiune, vitală. Dealtminteri, acesta este secretul prezenţei reale, explicarea ei. Godard ar fi trebuit să fie consecvent cu el însuşi şi să admită realismul oricărui mit şi al oricărui rit. Când bate pe un gong ca să împiedice Dragonul să nu mănânce Luna, sunetul gongului consacrat, lovitura de ciocan, intenţia celui care bate şi abilitatea lui să împlinească gestul, se transmit de-a lungul nervilor întregului cosmos, până pe planul şi în punctul unde realmente Dragonul este pe punctul de a devora Luna, adică forţele titanice să absoarbă Graţia, şi prin amplificare să-l

alunge. Ritul e tot atât de riguros, tot aşa de precis, ca şi declanşarea fluidului electric prin apăsarea unui buton.

"Eschile appelle les Erynnies les déesses sans foyer". [27] Influenţele rătăcitoare? Cu o trăsătură de preciziune în plus, anume că Eryniile trebuie să fie fără punct fix pentru a fi atrase imediat de către crimă. Le trebuie disponibilitatea.

*

Unii teologi adaugă la păcatul de orgoliu al demonilor acela de invidie. Îngerii rebeli s-au revoltat contra noţiunii Incarnaţiunii Verbului, ca fiind atentatorie la superioritatea lor asupra fiinţelor nu pur spirituale. Coranul ar părea să le dea dreptate. Doctrina locului central a unui plan de fire pare să scape spiritelor pure; le e incomprehensibilă superioritatea funcţională şi de iniţiativă a Omului. De aceea, aprehensiunea pe care o am faţă de stările postume oricare ar fi ele, pentru că nu ştiu sigur dacă acolo voi mai ocupa un loc central. De aceea, prefer înainte de orice, o perpetuitate a vieţii pe pământ în stare de tinereţe, forţă şi sănătate, până la integraţiunea finală, acolo unde nu mai risc tribulaţiuni.

*

Spuneam zilele trecute că a opune multiplicităţii, agitaţiei, o privire calmă, o concentrare aţintită, reduce tumultul exterior la materia lui primă. Iată ce scrie Novalis, cu o remarcabilă intuiţie: *"Auf alles was der Mensch vornimmt muss er seine ungeteilte Aufmerksamkeit oder sein Ich richten, und wenn er dieses getan hat, so enstehen bald Gedanken, oder eine neue Art von Wahrnehmungen, die nichts als zarte Bewegungen eines färbenden, oder klappenden Stifts, oder wunderliche Zusammenziehungen und Figurationen einer elastischen Flüssigkeit zu sein scheinen auf eine wunderbare Wiese in ihm".* Pentru că atenţia e de aceeaşi substanţă ca şi sub-stanţa lucrurilor.

De aici, prin consecinţă inversă, toată multiplicitatea, lumea manifestată, e creaţiunea mentalului cosmic sau personal. Miracolul concentrării constă în reducerea la Unitate

a lui şi a ambianţei. Instrument în acelaşi timp de pulverizare şi de sinteză. Că nu e vorba numai de opunere mecanică a gândului, de o inhibiţiune, de o amorţire a percepţiunii, deci fără valoare obiectivă, o arăta urmarea frazei;

"Sie verbreiten sich von dem Punkte, wo er den Eindruck verstach nach allen Seiten mit bebendigen Beweglichkeit, und nehemn sein Ich mit fort..." [28]

Prin urmare nu e oprirea senzaţiilor ci descoperirea unei suprasenzaţii, care le stă celorlalte la bază şi care le alimentează. Novalis percepe acestă suprasenzaţie ca o apă ceea ce e ambiguu; sau merge până la apă ca element, sau până la intuirea lui *Prakriti* şi a Apelor Primordiale, evertuate însă de concentrarea noastră, deoarece le percepe în ondulaţia lor indefinită. Probabil că e aşa deoarece atenţia noastră joacă rolul lui *Puruşa* care actualizează potenţialităţile lui *Prakriti.*

*

Funcţiunea intermediară a lui *rajas* e să sensibilizeze, să dinamizeze *gunele,* superioară sau inferioară. De aici, necesitatea pasiunii pentru zeul care se manifestă. Pătimirea lui transformă *tamas* într-o masă vibratorie a cărei exutoriu necesar este suprafaţa Apelor, apoi, de e posibil, exaltarea înspre Stele.

Dar şi cele Superioare se pot coborî în jos, fie în cazul Avatarului, pentru binecuvântarea lumii, fie pentru captarea Luminii spirituale de către forţele asurice. Se poate face o legătură cu cele ce le spune Novalis. Simpla noastră atenţie, aici, transferul centrului de gravitate al fiinţei noastre pe *satwas* sau pe *tamas* produce o tendinţă vibratorie în care converg, se varsă celelalte două *gune.* S-ar putea desemna două etape: în prima *rajas* intervine pentru a scutura din inerţia lui pe *tamas,* sau a actualiza transcendenţa lui *satwa.* Odată amândouă evertuate, simpla concentrare pe una din ele, aduce scurgerea celorlalte două în punctul unde s-a fixat atenţia noastră, aşa cum a intuit-o Novalis, în ondulaţiuni imobile, bune conducătoare de forţă vitală, de beatitudine, de bucuria reintegrării. Percepem, în dosul haosului de mişcări anarhice, în dosul zgomotului şi tumultului şi larmei acestei lumi, acea tendinţă de integraţiune, de nostalgie a Infinitului

de care vorbeşte Apostolul Pavel, când spune că toată Făptura suspină după eliberarea fiilor lui Dumnezeu.

*

Vibraţiunile, modificările *(vritti)* Mentalului sunt reprezentările obiectului exterior. Oprind agitaţiile Mentalului, conform ilustrului dicton: *"Yoga citta vritti nirodah"*, nu dispare numai perceperea obiectului, *ci chiar obiectul însuşi,* deoarece el e făcut din vibraţiuni identice cu cele pe care le provoacă în mental. De aceea Yoghi-ul nu se eliberează numai pe sine ci şi Universul. Ce responsabilitate în simplul fapt al gândirii noastre, a simplei atenţii îndreptată spre un singur obiect întâmplător! Dar de ce, într-o meditaţie, într-o invocaţiune bine condusă, nu suntem integraţi în planul spre care concentrarea noastră este bine îndreptată?

Pentru că cei din jurul nostru, pentru că ambianţa însăşi ne gândeşte în multiplicitate, asta fără prejudiciul imperfecţiunii concentrării noastre, chiar în cazul unei atenţii pozitive. Este o contradicţie, o deritmie, o ruptură între felul cum gândim noi, *în bunele momente,* şi în felul cum ne gândeşte această lume. Ne gândeşte chiar atunci când nu ne ştie existenţa, căci nu e vorba de gândirea cutărui sau cutărui individ, ci de aceea a unei mase, cu organicitatea ei proprie, deci, având simţuri de percepere, antene de detectare, cu totul excepţionale; cu ele, ambianţa prinde non-conformismul nostru faţă de ea însăşi, şi de aici represaliile!

Şi atunci ce-i mai limpede în faţa noastră e întrebuinţat ca să ne chiurasăm contra mediului. Ce mai rămâne pentru cucerirea activă a stărilor superioare de fire?

*

Suşumna devorează *Kali,* Timpul. Ridicarea lui *Kundalini* suprimă timpul? Mai mult, orice tendinţă în sus, orice ridicare a capului spre cer, suprimă timpul? În orice caz e un început.

Tot corpul omenesc e un *mantra.* Spuneam mai sus că orice punct din fiinţa noastră, fiind un *barzach,* este şi o inimă, prin sistola şi diastola lui. Dar inima şi Verbul sunt identice. De aceea tot corpul şi psihicul nostru sunt făcute din *mantra.* Şi dacă simpla tendinţă *satwică* produsă în noi animează toate,

tot aşa evertuează şi *mantram*-urile care încep a fi pronunţate tăcut fără ca noi să ne dăm seama ce sunt şi care sunt. În gradele înalte de realizare iniţiatică, ele devin însă sensibile şi chiar comprehensibile. Tot Universul capătă atunci glas şi se aude Muzica Sferelor.

*

După *tantra,* Semen-ul *(Şukri)* există în formă subtilă, prin întregul corp. A fi *urdhvaretas* nu e să previi emisiunea sămânţei grosiere, ci de a preveni formaţiunea ei grosieră. Sămânţa privită astfel, e un fel de Anima Mundi, e Marele Agent, care poate deveni şi haina de foc a Sfântului Duh, dar şi focul Infernului. Grosificarea ei poate fi prevenită prin *Anamnesis,* prin tendinţă ascendentă. Odată devenită grosieră, semen-ul rămâne iremediabil atare?

Printr-o etapă ascendentă nu se poate determina un proces alchimic, o transmutaţiune a ei care s-o treacă din nou în subtil şi de acolo, în spiritual? Nu se poate argumenta că a devenit iremediabil materială, deoarece şi alte elemente materiale se pot subtiliza, apa de exemplu.

Dacă prin a bea Apa se poate potoli setea mistuitoare, uscată, a Titanilor care au devorat pe Dionysos, posibilitatea transmutaţiunii forţei sexuale e implicată în ea.

*

Yoghi-ul omoară *Aha Anah Karena* îndreptându-şi respiraţia spre *Brahmarandhra,* prin *Suşumna.* Asta arată, mai întâi, că respiraţia vehiculează întreaga individualitate, şi că datorită acestui fapt, deplasarea centrului de gravitate al conştiinţei noastre se poate face relativ uşor. Dar pentru asta trebuie să avem conştiinţa aspectului subtil, nu numai al sufletului, dar al întregului nostru corp. Atunci de abia, *prana* răspândită în toată fiinţa noastră psiho-fizică se poate îngrămădi, prin miile de *nadi* purificate prin această subtilizare a corpului prealabilă, în *Suşumna,* şi apoi transfera prin *Brahmarandhra* în stările superioare ale Fiinţei. Practic vorbind, imediat ce simt o îngroşare a fiinţei mele, trebuie să-i

recuperez, să-i resimt contrapartea ei subtilă. Lucru curios, mai greu e de recuperat senzaţia părţii subtile a creerului decât a sexului. Dar cum să capeţi partea subtilă a dorinţei, a concupiscenţei?

Cei de Sus au băutura; cei de jos au mâncarea. Trebuie să producă schimburi prin împrumutare. E însăşi definiţia lui *Magnum Opus,* schimbul, transferul de Atribute. O clepsidră, dar cu o scurgere de sus în jos şi de jos în sus, alternative, sau mai exact concomitente, simultane. E necesar, mai ales la început, ca gâtlejul clepsidrei să fie cât mai sus, deasupra capului, pentru că şi în interiorul corpului, ca schimburile să opereze bine, trebuie o purificare, o subtilizare a *Athanorului* de care vorbeam mai sus, care e foarte greu de obţinut.

Reiese din frază că un transfer al părţii inferioare a fiinţei mele *in superis,* implică o transformare a ei, dar nu a mâncării în băutură, ci a mâncării într-un aliment subtil. De asemenea, băutura de sus, nu se preface în mâncare, ci se solidifică, se încarnează. Atunci reiese un al treilea termen, care e Adevărata Băutură de Nemurire, în sensul complet al cuvântului. *Androgynul* e un al treilea termen. Transferul acesta de atribute se produce printr-o mişcare ritmică, în sus şi în jos şi invers, *in maithuna.* E interesant de a le privi pe acestea din urmă, ca un reflex, ca o manifestare, a pulsaţiilor inimii cosmice.

Terţiul termen de care vorbeam e mai întâi un punct spaţial (în creier sau în vârful inimii) apoi o zonă inefabilă, un plan, un câmp de flori, unde creşte buruiana măiastră.

*

Tămâia e superioară tuturor celorlalte sacrificii, asta din cauza omogenităţii ei. Se aseamănă cu Aerul (ca element, bineînţeles) dar în cazul acesta, Suflul e încă superior Tămâiei. În realitate sunt unul şi acelaşi lucru, căci tămâia nu poate arde pe cărbuni decât prin combustiunea Aerului şi nu se poate ridica în sus decât prin boare.

Revenind la mâncare şi la băutură. După Zohar, Israel hrăneşte pe Tatăl său Ceresc. Şi această hrană, o constituie Contemplaţiunea. Din plafonul ei, curge spre noi, în jos, Băutura celor de Sus, sub formă de Rază de Lumină, de Ulei

Superesenţial. Asompţiunea Mâncării prin Contemplaţiune, are avantajul, dacă aceasta e bine condusă, să perpetueze însuşi plafonul divin; meditaţia se agaţă de ancoră, care constituie un punct de fixare suveran al extremităţii superioare a frânghiei de aur, cealaltă extremitate fiind corpul nostru, de-a lungul căreia, în sus şi în jos, în jos şi în sus se perpetuiază *miracula rei unius.*

Dacă, prin calificare, punctul percutat e Superiorul, atunci mai intervine şi avantajul acesta că creem în noi cea mai mare "distanţă" între Polul Esenţial şi Polul Substanţial, deci, în procesul de reintegraţiune, recuperăm toate elementele fiinţei noastre; căci cu cât Zenitul e mai sus cu atât unghiulatura lui îmbrăţişează o mai mare câmpie, o Amploare desăvârşită. Pe cât Polul de Sus e situat în subtil, sau în Manifestarea Informală, Amploarea, deschiderea Unghiului se micşorează.

*

"Ces musiciens attachées au roi des dieux se trouvent partout sur les montagnes réelles et mythyques, dans les airs"

Interesant că desemnează şi munţii reali. Dacă perceperea miracolului naturii, implică audierea Muzicanţilor celeşti, deci şi a mesajului lor. *"...dans les forêts, dans les Cavernes": La Fata Morgana est designée dans l'épopée par "fille des Gandharavas".* Deci tot ce în natură apare ireal în sensul cel mai opac al senzaţiilor, polarizarea în calitativ a dezertării, Curcubeul, diafanul arborilor depărtaţi, a tăieturii dealurilor pe cer, este locuinţa Gandharavilor şi beatitudinea ce ne-o dau aceste locuri, nu e altceva decât muzica lor. "Les arbres à *ombre épaisse, aussi des Apsaras.."* Şi când ai copaci pe marginea Apelor, se unesc *Gandharvii* cereşti cu cei pământeşti. Paradisul *"Gandharvas des eaux". "Des cas fréquents de possesion d'une femme par un Gandharvas",* dar şi reciproca e adevărată: se poate ca un om să posede un *Gandharva. "Le Dieu Amour (Kama) est considéré comme un Gandharva".*[29] Ca şi Zburătorii noştri atunci. Dealtminteri, şi în doctrina platoniciană, la fel. Eros e fiul *Peniei* şi al lui *Poros.* E o năzuinţă nestinsă spre Suprem, pe care, neputându-l atinge din cauza ascendenţei materne, rămâne în lumea noastră, răspândindu-şi focul în ea, aprinzând inimile.

Gandharvii sunt muzicanţii Zeilor, cutia de rezonanţă a beatitudinii lor, dar şi un mesagiu al lor către oamenii cărora li s-a deschis urechea pentru asta.

*

"B. is probably the greatest sculptor that the twentieth century has so far, produced ...B. believed that" Heaven, God, the occult forces which animate the world were really present in every day life". O Yogă prin artă.

"His whole attitude towards his materials was that of the peasant craftsman - caressing, smoothing, perfecting".[30] Nu e o estropiere arbitrară a pietrei, a marmorei, a lemnului, ca sculptura luciferiană a Renaşterii, ci a descoperirii *latenţelor* din material. Sculptorul nu face decât să actualizeze potenţialităţile lui, să-i descopere şi să-i dezvăluie liniile lui de forţă. E mai degrabă o descoperire decât o creaţiune. De aceea din materialul din care B. a făcut o pasăre măiastră, în nici un caz nu putea face un bust, sau un om. Nici alţii, nici el însuşi. Asta dealtminteri e secretul artei populare, şi chiar al artei sacre.

"En écrivant ces ouvrages, je n'ai pas voulu faire oeuvre d'écrivain, ni non plus suivre un but précis, mais me délivrer d'une inspiration qui brûle mon coeur et écrase ma poitrine".[31] Adevărată atitudine de maestru. Şi eu care-mi bat flancurile, ca să storc, nu importă ce, ca să umplu aceste pagini. Totuşi mai bine decât resemnarea. Cel puţin rămâne ceva, se încarnează, căci scrisul chiar van e totuşi o încarnare. Şi din şuvoiul de locuri comune, poate rămâne un minereu cu netă valoare, o dialectică organică valabilă. Ce pot face altceva mai bun? H. a avut rol de upaguru. Mi-a adus un mesaj în incompetent. Cu atât mai valabil. Lipsa de mordant, de intensitate, de aviditate, de virulenţă, scad valoarea celor scrise. Sau e speranţa naivă că tot zădărând locul va izbucni lava?

*

Legitimitatea asimţirii unui pol esenţial al nostru şi al întregii omeniri, chiar când nu reprezintă Polul Total şi Absolut al întregii manifestări, cu numai proiecţia lui pe planul nostru, centrul crucii orizontale, ne este arătată de existenţa unor tratate scrise de mari metafizicieni, ca M. ca în *Risalatu-l Ard'ul-haqiqa,* tratat ţinând ca reală o cetate misterioasă, esoterică, populată cu fiinţe care glorifică şi proclamă sfinţenia lui Dumnezeu, zi şi noapte, într-una. Tot ce imaginăm, în lumea noastră devine realitate pe acest pământ. E un teatru spre care converg şi se recreează privirile tuturor gnosticilor.

Chiar un pol formal şi secundar poate metodic să joace un rol de catalizator faţă de elementele inerte din fiinţa noastră şi să le facă să conveargă spre un singur punct, cu atât mai mult cu cât acest punct reprezintă legitim Punctul Suprem şi Total. Căci totul este evertuarea şi exaltarea. Trebuie să fii intoxicat de prejudecata intelectualistă ca să dispreţuieşti aceste substitute intermediare, mai ales că acest fel de simboluri sunt etape *organice* ale devenirii noastre, fie în coborârea noastră în lume, fie în călătoria de reîntoarcere.

Dacă *Nous*-ul, după învăţătura orfică şi a misterelor, coborând în lumea noastră şi trebuind să traverseze sferele concentrice planetare, preia în trecerea lui în mod necesar un veşmânt caracteristic, propriu planetei traversate, tot aşa de necesar şi la întoarcere, ca să poată să lepede cojile cu care s-a îmbrăcat, trebuie să facă popasuri în planetele respective, care singure îi pot prelua veşmântul provizoriu pe care i-l dăduseră.

Trebuie deci să facem la întoarcere în *Ardu'l haqiqa,* pentru ca să lase roba cu care au fost investiţi acolo şi care constituie o haină organică prin care, în lumea noastră, se puteau face schimburile dintre cer şi pământ. Ne desbrăcăm de ea nu prin svârlire, ci printr-o separaţiune suavă, ca aceea a fluturelui de coca lui, a şarpelui de pielea lui. Dăm loial înapoi ce am primit, cu mulţumiri.

Probabil că depunerea se face theurgic şi existenţial, prin incantaţiuni, prin fervoare, prin laude. Se lasă la fund reziduul şi la suprafaţă se ridică uleiul superesenţial.

*

Orişicine recunoaşte că o lucrare pur analitică are o sinteză prealabilă care-i orânduieşte construirea, chiar când e vorba numai de un asamblaj de piese. Spuneam mai sus că identitatea de vibraţie între obiectul sensibil şi *Vritti,* arată că întreaga lume e făcută din substanţa mentală, şi că este o continuitate, nu numai logică dar şi ontologică între idee şi realizare. Cum orice plan de fire are şi fiinţe, este o entitate în planul iniţial, şi e entitate în lucrul realizat; chiar mai multe entităţi.

Sedir a remarcat că orice edificiu este corpul fizic al unui geniu, fie şi cele mai banale clădiri moderne. Aceste genii nu sunt un dublu al clădirii, ci au, se pare, forme animale. Firește că între geniu şi locuitorul casei se face un schimb de relaţii, o endosmoză, şi depinde de calitatea omului, pentru ca să fie sau sub-umanizat de *genius hujus loci,* sau să-l aducă spre el. Geniul unui edificiu grupează în jurul lui alte genii, fiecare cameră are unul: fiecare parte a încăperii, orice detaliu al uşii sau al ferestrei, fiecare mobilă, fiece obiect; ele nu subzistă decât prin acţiunea coezivă a unui geniu. Mobilele conţin şi ele tot felul de fluide şi de spirite. Dulgherul, ebenistul, care dau scândurilor o formă utilă şi un uzaj practic, evocă inconştient un geniu nou, jumătate silvestru şi jumătate uman care va locui acest lemn, devenit masă, scaun sau dulap, şi-i va dirija existenţa într-o anumită măsură.

*

Suflul pe care l-a auzit Ilie pe Horeb e în adevăr Domnul, pentru că toate morfismele Verbului sunt reduse în indistincţiunea unei litere primordiale, probabil un *ha,* sau un *m* pierdut, sau *i* pe vârful unui ac; şi mai probabil, toate în indistincţiune. Având în vedere primordialitatea sunetului, şi calitatea lui de Creator, toate Universurile, toate modurile Verbului sunt cuprinse în ele. Această perfecţiune, dacă e auzită (în formele ei exterioare, cum spune Sedir: *une haleine, un frémissement, une touche imperceptible au fond de notre coeur)* fie numai de urechea interioară, nu e chiar Numele Suprem Inefabil. Dar dacă la perceperea lui se suprapune o asimţire a Supremului, a Vidului Metafizic, atunci nu e chiar al 100-lea Nume? Foarte probabil, sigur, dar se mai adaugă ceva

pe care nu-l sesizezi şi care ţine de articulaţia lui. Articulaţie, după cum o spune Abu Yazid poate fi orice vorbă din lume, dar să iasă din Vid, din Tăcerea Ultimă, din Tenebrele Supreme ale Indicibilului.

Dar trebuie să se manifeste ca o Manifestare însăşi a Vidului, să se articuleze din el, ca unghia din carne, ca aburii din apă, într-o mişcare imobilă dulce. Pronunţia asta nu limitează Supremul ci mai degrabă îl suportă, îl indică misterios, ca mâna divină pe Peretele Palatului lui Balşatar, ca gestul hierofantului la Eleusis, când tăia spicul într-o tăcere desăvârşită. Această pronunţie tăcută, şi, repet, nelimitativă e totul, trebuie să fie ceva foarte simplu şi totuşi n-o pot dibui.

Decât am încercat să pronunţ un cuvânt în Vidul metafizic, l-am voalat, n-aş putea spune că e nimic, dar e doar o palidă imagine. Trebuie intervenit oare şi cu un gest, trebuie adăugat şi un simbolism spaţial, adică ceea ce corespunde Spaţiului *in divinis?* E posibil, deoarece Numele Inefabil se preferă în ceea ce corespunde timpului, *in excelsis.* Dealtminteri, lucrul e posibil să se facă de la sine, căci tot alfabetul, toate literele lui se pot structura în figuri geometrice, care sunt în ultima esenţă, Îngeri. O probă ar fi şi după normele Invocaţiunii în diferitele tradiţii.

E de ajuns ca să pronunţi un Nume Divin, în mod legitim, şi cu intenţia de *hudur,* pentru ca acesta să se actualizeze. Cu alte cuvinte nu trebuie să simţi în prealabil *hudurul,* pentru ca să poţi pronunţa Numele, căci atunci nu mai e nevoie de pronunţarea lui. Când e dresat printr-o piramidă justă, Numele atrage inevitabil *hudurul,* ca vârfurile trăznetul. Când Extrem-Orientalii desemnează o creastă de munte, ca "Vârful care sărută Cerul", această creastă nu are conştiinţa cerului, ci prin simpla arhitectură a ei îi atrage îmbrăţişarea.

Aceasta, bineînţeles, din punctul de vedere exterior, care e cel mai important, decisiv, din perspectiva metodică. În fond, din misterul lui Dumnezeu, şi Vârful şi Cerul şi Sărutarea ies concomitent şi toate trei la un loc fac Marele Nume Inefabil, Indicibil, Suveran, Suprem. O, Mister!

Microcosmic: de jos în sus privit, întâi e intenţia mea spre suprem, apoi rostirea unui Nume, apoi *Hudurul* ce se propagă necesar, apoi călare pe *Hudur,* asimţirea Tăcerii ultime şi nu numai aceasta, ci toate aceste elemente la un loc dau Numele

Inefabil, dar fiecare din ele trebuie să fie desăvârşit, fructe, copii ai Tăcerii. Şi totuşi mai e ceva care-mi scapă, de o simplitate copilărească. Probabil şi momentul cosmic al pronunţării, cu toate că adevăraţii stăpânitori ai Numelui, Baal-Şemii, îl pronunţă când vor, dar asta nu infirmă ce-am spus, deoarece ei sunt deasupra timpului, adică în orice moment al timpului, şi-l actualizează chiar când pronunţă Numele într-un moment ce din punctul de vedere exterior al Naturii nu pare propice.

Dar numai asimţirea asimţirii pronunţiei Marelui Nume e o beatitudine, şi valabilă iniţiatic. Asta o demonstrează instituţiunea invocării Numelor Divine cunoscute de noi. Probabil, că reziduul, *barakaua* care persistă după terminarea invocaţiunii obişnuite, e baza de plecare, sau mai bine spus materialul, din care se clădeşte apoi Numele Inefabil. Şi pentru că vorbesc în simbolism arhitectural, nu o anumită parte a Domnului, Piatra de Unghi, sau de Bază sau altceva, pronunţă Numele, ci Domnul în întregimea lui.

*

Prin Magia Verbului atinge Verbul Primordial, în al cărui "Nume", face totul. Acest Verb Primordial (Urwort) nu e însuşi *hudurul* inefabil care se învoaltă deasupra Cuvântului pronunţat, suflul, Boarea, care se plimbă deasupra lui ca deasupra Apelor?

Dar acest Nume nu este un Cuvânt dintr-o limbă oarecare, care trebuie accentuat într-un anumit fel, ci acea forţă sublimă, pe care Maestrul Evangheliilor o numeşte "Credinţă", şi "exprimarea" secretă a "Numelui" este Arta Artelor: arta de a trăi în sine acest "Nume". Oricât de bizar pare, dar dacă o adevărată calificare există, *hudur* -ul e mai uşor de asimţit, decât derivaţiile, aplicaţiile lui în viaţa de toate zilele. Asta pentru că, în realitate, e vorba de aspectul descendent al Realizării iniţiatice. Se întâlneşte *hudurul* "exterior" nou şi în ambianţă, cu *Şekhina*, captivă în *Kliphoturi*. Dacă reuşim să le topim, cele două forţe divine se întâlnesc.

Suprapunerea Conştiinţei pe mişcările Sufletului şi urmările pentru voinţă sunt obligatorii acestor mişcări.

Suprapunerea Conştiinţei pe toate mişcările psihice şi fizice şi consecinţele care se impun voinţei, în mod obligatoriu, după natura acestor mişcări.

O asemenea operaţie are drept urmare adăugarea unei dimensiuni intelectuale la gesturile noastre. Bineînţeles această Conştiinţă e valabilă numai în urma sacralizării ei. Dacă nu e chiar identică cu *hudurul,* în orice caz îl atrage după ea.

*

"Mirosul Tămâiei uneşte toate Numele", ca un prim plan, şi le uneşte prin omogenitatea lui. Pe de altă parte, mirosul este calitatea sensibilă a pământului şi de asemenea, prin curgerea lui omogenă se înrudeşte deaproape cu aerul. În adevăr, uneşte ce e mai jos cu ce e mai sus, Pământul cu Cerul. Mirosul de tămâie, unind toate numele, nu constituie el însuşi Marele Nume Inefabil?

Prin tendinţa lui spre Ceruri, se identifică cu Speranţa, năzuinţă *sattwică,* situată la mijloc, între celelalte două virtuţi teologale, Credinţa şi Caritatea.

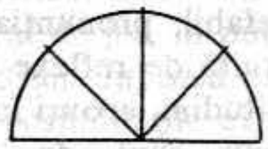

Figura de alături e făcută din patru unghiuri, ca Numele Mare din 4 elemente; aceste 4 unghiuri sunt unificate de emisferă, dar mai ales de punctul din mijlocul dreptei de bază care le înmănunchează toate. Or, toată această figură e produsă de punctul iniţial şi din dreapta verticală din mijloc, proiecţiune în intemporal şi Eternitate. *Celelalte elemente apar de la sine.* O aspiraţie ascendentă constituie ea singură Numele Inefabil, incomensurabil mai ales prin contrastul contingenţei şi punctului de plecare (eul nostru) şi indicibilul lui *Terminus.* Aici ar putea interveni doctrina lui Eros Kosmogonos care este un Eros al depărtării. Deci şi Eros este Marele Nume sau, mai exact vorbind, Marele Nume e mijlocul de acţiune (aducerea la act din potenţă) a lui Eros Kosmogonos. Pronunţăm Marele Nume în măsura în care avem şi când avem asentimentul Supremului. Şi suflul, mirosul

omogen şi scurgerea imobilă a lui, e limfa care vehiculează Marele Nume. Coborârea lui (căci pronunţia Lui se face şi ea pe *Solve* şi *Coagula),* e forma lui descendentă, e al doilea *He* din Tetragram.

Cum în realitate orice poate alimenta sacrificiul, nu numai tămâia, e deajuns să determinăm în noi o axă verticală, pentru ca tot restul fiinţei noastre să servească de aliment sacrificiului; în timpul acestuia se determină deasemenea alte două axe, intermediare între axul central şi planul orizontal, care sunt cele trei canale, cele trei *nadi*-uri, de-a lungul cărora se răspândeşte Sacrificiul, delta prin care fiinţa noastră se varsă în Infinit. Cele două coloane laterale sunt îndepărtate de coloana mediană tot prin acţiunea, de data asta în sensul amploarei, a lui *Solve* şi *Coagula.* Dacă tendinţa ascendentă persistă, se accentuează, devine virulentă, atunci cele două axe se înmănunchează în jurul Speranţei, ca şerpii caduceului hermetic; această revenire a lor la matcă e în măsura impulsiei noastre nenaturale, în sensul bun al cuvântului, adică în măsura în care suntem non-conformişti cu *această* lume şi conformi cu lumea transcendentă şi cu Nadirul ei. O clipă prelungită indefinit devine linie dreaptă. Dacă, sper, asimt ce poate fi Numele Inefabil, pronunţia lui îmi scapă complet. Probabil că e constituită de reflexe ale Lui în fiinţa noastră psihică şi fizică, similitudini, ecouri în ea, pe care nu le putem detecta, deoarece nu sunt de natură intelectuală, ci existenţială. Nu există cale spre ele, ci trebuie să le lăsăm să emerjeze la suprafaţă sub vraja chemării Inefabilului.

Marele Nume Indicibil este şarpele care se ridică vertical din Tufişul său, balansându-se pe baza lui, la sunetul flautului fermecat. Alt mijloc de a-l actualiza nu există.

*

În Miezul Nopţii, Sfântul, binecuvântat fie el, intră în Paradis şi se uneşte cu comunitatea lui Israel. Se uneşte cu ea, dar şi mai exact o unifică, adică, toate elementele disparate, răzleţe ale fiinţei noastre, sunt energizate, scoase din letargie, desperecherea, divergenţa în care se află şi unificate în Sfântul Nume Inexprimabil. La mijlocul spaţiului (Paradisului), la mijlocul Timpului (Miezul Nopţii), Numele, Tetragramaton unifică toate Numele, într-un miros bine plăcut. Nu e un alt fel

de a exprima, ceea ce spuneam mai sus, prin sacrificiul Tămâiei?

Avem: Sfântul, sus în Zenit, jos, de-a lungul şi la capătul axei verticale, Inima lui Israel. Între aceste două puncte, întâi o dispersiune, o răspândire în multiplicitate, sacrificială, Diaspora, urmând unei tendinţe Solve, apoi începând de la suprafaţa Apelor, pe planul median, o reînmănunchiere, sub influenţa Stelei imuabile, şi o reconstituire a unităţii în sânul Divinităţii.

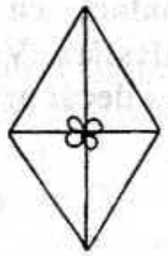

Figura se integrează în , adică în cele două emisfere reunite; ea mai figurează şi Piatra Unghiulară. Cu cele patru colţuri ale ei, este Tetragramul. În prima figuraţiune (p. 115), am arătat numai ce este de la suprafaţa Apelor în sus; prin noua figură se arată şi reflexul ei în lumile inferioare, cuprinzând şi Rădăcina tenebroasă a întregii Manifestări. Ceea ce cuprinde ea, în punctul de jos, în potenţă, este evertuat în multiplicitate printr-o acţiune *rajasică,* care face să se ridice la suprafaţa Apelor toate posibilităţile ei, în evantai, pentru ca acestea să fie oferite, feciorelnic, acţiunii lui *Sattwa,* Sfântul - Binecuvântat fie El, din vârful Unghiului.

*

Credinţa nu e conştiinţa câştigată prin experienţă, că poţi face ceva, ci forţa, cu care poţi să-l faci efectiv. În adevăr, convingerea că pot face ceva, prin experienţă, care pare evidentă la început, pentru că această convingere experimentală a dispărut de multă vreme. Dacă ridic tonul, nu e din cauza unei convingeri experimentale, ci pentru că această experienţă, evertuează, deşteaptă din somnul ei puterea cu care fac lucrul.

Convingerea experimentală că pot să mă concentrez pe Nume, dispare după primele constatări şi rămâne atunci vie numai forţa cu care o fac care nu mai e de natură logică ci de

existenţă. Şi această forţă e de aceeaşi Natură cu lucrul pe care îl împlineşte, se poate spune că e identică cu el. Ce ne face să ignorăm lucrul acesta? Lenea noastră mintală, lipsa de veghe, de luciditate, de sforţare continuă de a vedea realul.

A se admite imobilitatea, chiar inerţia, numai ca momentul în care Anteu ia contact cu Pământul, adică ele trebuie să fie numai pauze între două cicluri, *Sandhya*. Şi Credinţa şi Voinţa şi Speranţa trebuie lăsate să se odihnească. E o întoarcere în pântecele matern, o reluare de contact cu Substanţa Primordială. Pendularea e inerentă Manifestării. Virtuţile cele mai transcendente nu se pot propaga în ea decât prin plusuri şi minusuri.

*

După Olympiodor, Callypso reprezintă fumurile imaginaţiei care ascund Lumina Inteligibilă. Remarc numai că e imposibil să detectezi elementele de lumină ţinute captive de către fantezie, să le selectezi, să le pui de-o parte, pentru că amestecul lor e inextricabil, ca şi metalul nobil în minereu. După cum acestuia îi trebuie o intervenţie exterioară ca să-l umidifice prin apă şi foc, tot aşa şi lui Ullysse i-a trebuit intervenţia Athenei, a lui Zeus şi a lui Hermes, ca să scape din captivitatea lui Callypso.

În noi înşine, nu putem evertua acest pol catalizator, inima fiind acoperită de nenumărate sedimente parazitare. Trebuie deci să facem să joace simbolismul spaţial, să actualizăm diferenţele calitative ale distanţelor, diferenţe care sunt existenţial increate de noi. Mai precis, trebuie să deplasăm centrul nostru de gravitate, polul esenţial din noi în dosul nostru, în occiput şi deasupra noastră; atunci Ullysse, elementul viril-solar e liberat de îmbrăţişările imaginative, şi cine ştie? - poate că şi aceasta este redempţionată.

*

A smântâni sufletul şi carnea.

Vorbeam de simbolismul şarpelui. Mai întâi, acest simbolism e bivalent, deci, din perspectiva noastră, de jos în

sus, mai întâi apare şarpele malefic, care cuprinde în el ca într-o coajă, ca în propria lui piele pe care o leapădă, pe şarpele benefic. E de ajuns ca şarpele să audă sunetul de fluier al Eternităţii ca să se prefacă în *agathodaimon,* în Dragon, să ridice capul şi să se "verticalizeze" în vârful cozii. E numai mirare atunci. Se preface în Marele Nume.

*

Clemenţa prin litere devine Rigoarea prin pronunţare. De aceea trebuie evitată pronunţarea când nu se ridică deasupra tăcerii ca uleiul deasupra apei, ca aburul din apă. Ar mai fi un învăţământ practic: când suntem impuri, amestecaţi cu bine şi rău, este permisă o tendinţă spre înălţimi care serveşte de instrument discriminatoriu între superior şi inferior. Dar această tendinţă trebuie să rămână inefabilă, căci, îndată ce intervine pronunţarea unui nume, apare şi rigoarea. Numele trebuie exprimat când puritatea e câştigată. Nu numai atât. Chiar fără o impuritate precisă, Numele devine teribil dacă nu-l înconjoară ca o aură, prezenţa, *Hudur*-ul, care-i topeşte ceea ce are terific în el. Pe de altă parte, Numele pronunţat, tocmai din cauza rigoarei lui, devine un instrument de sesizabilitate, de încarnare. E prin excelenţă făcut pentru Realizarea descendentă.

*

Şeful Infernului e numit "câine care strigă totdeauna: dă, dă!" E o aviditate nesăţioasă, inepuizabilă, *yoni* macrocosmic dar şi în noi. Mai ales ce vrea, e haina de glorie care învăluie ca o lumină sufletul nostru; îi trebuie pe Prunickos, pe Helena; o devorează ca lumină şi ne lasă numai focul. Dar aici e o luptă de întrecere, de viclenie. Domnul Iisus Hristos s-a coborât în gura lui, şi el l-a înghiţit cu delicii; a fost numai o momeală, un cârlig de undiţă. A fost, când Domnul a înviat, să-şi verse maţele afară, împreună cu dreptii pe care îi ţinea captivi, aşteptând ca la Parusie să fie ei înşişi, Leviathan, pescuit, scos afară pe mal, să servească drept mâncare locuitorilor Paradisului, cum spune Kabbala.

După cum dulceaţa plăcintei cu mere adoarme vigilenţa lui Cerber, după cum voluptatea contactului cu călcâiul Fecioarei, pe care-l muşcă, adoarme vigilenţa Şarpelui, Marele Duşman, tot aşa coborârea Verbului în Infern l-a adormit prin voluptate şi şi-a lăsat prada.

Mă întreb dacă toate acestea nu pot servi ca indicii tehnice, pentru a smulge Infernului nu numai prada, dar şi pozitivitatea lui (în fond pozitivitatea lui e făcută tocmai din această pradă, din aceşti prinşi). Anume, constituirea unui fir de undiţă fără nici o soluţie de continuitate şi constituit aşa de sus în jos: asimţirea Inefabilului, cât se poate mai mult ca Suprem; Numele coborându-l din Inefabil, ca firul de paianjen din grinda lui, apoi introducerea Numelui, *sans y avoir l'air,* în matricea Infernului care-l înghite cu lăcomie; apoi urcăm din nou firul undiţii şi obligăm pe Leviathan să dea drumul tuturor captivilor lui.

Ceea ce e capital, ceea ce e absolut indispensabil, pentru a evita o catastrofă, e că atât coborârea cât şi ieşirea din Infern trebuie să se facă fără nici un lapsus de concentrare atentă, mai mult, fără ca accentul de gravitate al fiinţei şi al operaţiei noastre să se coboare din punctul cel mai înalt pe care-l poate atinge, cum am spus mai sus *sans y avoir l'air.* Acest lucru e perfect vizibil în tradiţia creştină.

În timpul patimilor, al coborârii în Iad, natura divină a lui Hristos rămâne impasibilă, neafectată de vicisitudinile fiinţei lui individuale.

Şi ce mai rămâne din Infern dacă i se smulg captivii? O simplă nălucire, o tendinţă numai spre Neant fără ca acesta să fie atins niciodată deoarece e o simplă imposibilitate. Şi ce este această nălucire de Neant? Reflexul pe planurile inferioare ale existenţei al Indeterminismului divin, al Inefabilităţii lui, e determinaţiunea lui negativă căreia i s-au tăiat rădăcinile. E particula *In* detaşată de *finit,* căreia trebuie să-i preceadă necesarmente. Dar făcut în două, ce rămâne din cele două particule din Infinit? *In,* o unică tendinţă spre Neant, iar *Finitul,* părând că-şi are raţiunea suficientă în el însuşi; adică însăşi reprezentarea verbală a Infernului. *Finit* căruia nu i s-a aruncat de gât laţul lui *In,* nu mai recunoaşte nimic în afară de el, devine o negaţiune existenţială, adumbrită de satelitul sumbru *In.*

Infinit, Principiul Suprem, *In finit* Infernul însuşi.

Or, această despărţire a lui *In* de *Finit* o facem în fiecare moment. Realizarea noastră spirituală este să unim din nou cele două capete, unind *Şekhina* cu Principiul, *Şekhina* captivă în *Kliphot*-urile ei finite.

Orice coborâre la un nivel inferior e numită moarte, în sensul Neantului bineînţeles, căci este şi o moarte *par en haut;* tot aşa de bine se poate spune că orice urcare la un nivel superior e numită moarte. Dar în prima formă a formulei, Cel care nu are moarte, coborându-se în Infern, adică la un nivel inferior, capătă moarte, dar nu moare, şi învie din morţi cu moarte pe moarte călcând. Luciditatea, prezenţa reală se scoate de oriunde. Ce atrage Infernul? Aparenţa asta de patibilitate, de slăbiciune, de nonrezistenţă.

Focul de sus consumă focul de jos.

Iată un text din Eliade: *"Bien qu'omniscient, Vishnou se montre dans les aréas comme s'il était dépourvu de connaissance; quoique esprit, il se montre comme s'il était matériel; quoique le vrai Dieu, il se montre à la disposition de l'homme; quoique tout-puissant, il se montre comme s'il était faible; quoique sans soucis, il se montre comme s'il avait besoin d'être soigné; inaccessible (aux sens), il se montre comme tangible".*[32] Eliade nu dă explicaţia acestui fapt; ea e tot ce-am spus mai sus. Creştinismul (cel puţin cel exoteric) vorbeşte numai de mântuirea oamenilor; în realitate e vorba de mântuirea tuturor lucrurilor, smulgând morţii şi Tartarului acul lor.

*

Ockam: *"est articulum fidei quod Deus assumpsit humanam. Non includit contradictionem, Deus assumere naturam assinam. Pari rationem potest assumere lapidem aut lignum".*[33] Ce justificare a politeismului! Ultimele două cuvinte ale frazei, par să fie o aluzie la lithogeneză şi la xilogeneză, ca urmare la anthropogeneză. Totuşi, după o anumită doctrină natura se mântuieşte prin om şi are nevoie de intervenţia *directă* a Zeului în ea.

În realitate, e vorba de aspectul esenţial al Arborelui şi al Pietrei, acela care însumează aspecte geometrice şi angelice. S-ar putea spune, că manifestându-se în ele, Dumnezeu le-a

eliberat nu numai din infern, dar şi jurisdicţiei omului căzut, jurisdicţie devenită abuzivă.

"Le sacré se manifeste sous n'importe quelle forme, même la plus aberrante... Ce qui est paradoxal, ce qui est inintelligible, ce n'est pas le fait de la manifestation du sacré dans les pierres et les arbres, mais le fait même qu'il se manifeste et par conséquent, se limite et devient relatif".[34]

Ilimitaţiunea primordială devine antinomie în Manifestare. Principiul e atât de absolut încât auto-limitarea lui e teologie apofatică. Se limitează, pentru că e Infinit, asta prin analogie în sens invers. Şi cu cât limitarea lui e mai grosieră, cu cât distanţa între auto-limitare şi Principiu e mai mare, cu atât e mai Absolut în misterul lui, nelimitaţiunea sa, manifestă.

Dionysie Areopagitul spune că tot ce se spune despre persoana fizică a lui Hristos e apofază. Frază incomprehensibilă. Cum să se manifeste apofaza în maxima ei rigoare în lumea noastră? Printr-o limitaţiune cât mai stringentă. Prin Iisus se manifestă nu numai Verbul, ci Adevărul, Totul, Absolut şi Infinit, pentru că vorbea cu publicanii, cu vameşii şi accepta omagiile păcătoasei. De aceea, tot ce face un Avatara, sau numai un realizat descendent, e incomensurabil cu ceea ce fac ceilalţi oameni, chiar dacă acţiunile sunt asemănătoare până la amănunte, chiar la acei care le fac sacralizat, chiar la iniţiaţi de mare rang.

Căci o acţiune a unui spiritual manifestă, laudă Principiul, deci toată acţiunea lui e coextensivă Fiinţei, pe când fapta, consistenţa, scandalul Avatarului, neagă Infinitul.

La Iniţiat actul e catafatic.

S-ar mai putea spune că Desăvârşitul, în actele lui vizibile, manifestă o alternanţă de catafază şi apofază. Dar se aplică analogia în sensul invers. Cele mai înalte acte, cele mai sublime sunt catafaze, exprimă strălucirea lui *Işwara;* cele mai obişnuite, mai trecătoare sunt apofatice prin evidenţa lor negativă. Nu numai cele mai obişnuite, dar cele mai reprehensibile, cum le fac uneori marii Iniţiaţi. Masacrele, abuzurile aparente ale simţurilor, duritatea implacabilă, aparenta frivolitate, etc. etc.

Niciodată o astfel de fiinţă nu poate fi judecată după criteriile obişnuite, chiar dacă duce viaţa cea mai anodină, cea mai asemănătoare cu aceea a semenilor săi. Lie-Tseu, care după desăvârşire, se întorcea acasă, şi acolo ajuta neveste-sii la treburile gospodăriei, îngrijea de porci şi devenise asemănător cu ei, e incomensurabil, înspăimântător. Ce apofază încarnată până la unghii! Ce enormă "dimensiune" între ceea ce făcea şi polul lui esenţial!

*

Dermenghem relatează că S. Abdurrahman nu iubea fluierul din care anumite tradiţiuni făceau instrumentul lui Iblis care-şi uşurează veşnica lui angoasă gemând în trestii. Trestia din care se face fluierul e fiica apei, şi mai precis a nămolului, deci a lui *borboros.* Exprimă substanţa, iar angoasa substanţei e aceea de a nu se putea depăşi pe ea însăşi, de a năzui spre ceva care nu e ea, şi de a recădea totdeauna în ea însăşi. ce şcoală în fond! Pythagoricienii se purificau după ce cântau, după ce auzeau muzică de flaut.

Dar de ce teribila ei atractivitate?

Pentru că e muzica Abisului care e "direcţia" gravităţii.

Dar de ce seducţiunea este a Abisului? Pentru că e o realizare fără efort, o voluptate imediată, pentru că e o uitare, elixirul invers al Amintirii.

Şi unul şi altul ne fac să uităm eul nostru, fiinţa noastră din lumea aceasta. Mai e şi seducţiunea melancoliei care nu renunţă la mândrie. Neputând să te stingi în noaptea metafizică, e dulce să te cobori în tenebrele uitării, mai ales când ai naivitatea şi lipsa de calificare intelectuală pentru a crede că această uitare este o extincţiune, un sfârşit al eului.

În realitate, redeşteptarea e teribilă, în tenebrele exterioare şi în scrâşnirea dinţilor. E vorba nu numai de dinţii tăi, ci de dinţii tenebrelor însele, dinţi ascuţiţi care te sfâşie şi măsele de piatră de moară, care te macină, şi te scuipă apoi, pulbere atomică în Materia Prima.

În fond, spre cinstea omului, ce oroare de el însuşi are, dacă orice cale, orice seducţiune îi este bună, numai dacă îl face să se uite pe el însuşi. Şi pentru cei mai mulţi, calea cea mai

accesibilă este trecerea de la intelecţiuni la concepte, de la concepte la senzaţii, de la senzaţii la instincte, care nu sunt altceva decât curenţii oceanului inferior. Puterea Abisului e că la dânsul ajungi prin simplă inerţie, lunecând la vale, pe când ascensiunea cere o moarte, de fiecare clipă, o sângerare de fiecare colţ de stâncă, de fiecare stei pe care te aburci.

*

Adevăratul miracol e substituirea unei calităţi la un defect. Vertigiul abisului de care vorbeam mai sus care e "defectul" capital pe care-l poate avea un om, şi el poate fi pozitivat. Dizolvarea asperităţilor individuale, în atitudine pasivă faţă de Divinitate, uitarea care devine în mod automat extincţiune dacă îţi "reaminteşti" de Ceruri. În fond, şi Infernul se ţese din Unicitate, plasa ei prinde tot şi e un lucru posibil s-o percepi chiar faţă în faţă cu tripla figură a lui Satan. Dante de exemplu.

Ceea ce e esenţial este să nu te laşi dus de Unicitate care e Indefinită şi să treci la momentul indicat, la Unitate. Numai sub lumina acesteia, meandrele Labirintului se transformă în firul Ariadnei.

Trebuie să înlocuieşti efortul de a te sustrage borborosului, care e mai greu decât sforţările lui Laocoon de a scăpa de şerpii care-l încolăcesc, prin simpla contemplare a Cerului. În mod existenţial multiplicitatea se transformă în Unicitate şi aceasta în Unitate; în mod organic încâlceala, labirintul din noi devine un câmp de vibraţii al coordonatelor din noi, tendoanele şi vinele lui Python, coardele lirei lui Apollon.

Defectul nostru cel mai mare e că nu avem încredere în operaţia asta pur contemplativă, ne îndoim de eficacitatea ei. Suntem intoxicaţi de superstiţia atletismului, şi maximul de sforţare ce ni-l închipuim e acela al sclavilor lui Michel-Angelo, care în fond, nu se ridică ci se prăbuşesc. Pe când simplul surâs al lui Buddha!

*

"La force et la vie ne sont que des épiphanies de la Réalité ultime".

S-ar putea spune că ceea ce e condiţiune limitativă pe planul nostru de existenţă, este *cifat,* Atribut divin, in Principiu. Prin analogie în sens invers, ceea ce e limitaţiune, servitute în lumea noastră, e Nume divin în Cauza Primă. Nu era just când spuneam că limitaţiunile noastre sunt Apofazele Principiului?

"Ces actes élémentaires deviennent chez le "primitif", un rite dont l'intermédiaire aide l'homme à approcher la réalité, à s'insérer dans l'ontique, en se délivrant d'automatismes (dépourvus de continu et de sens) du devenir, du profane et du néant".[35]

Spus mai limpede, limitaţiunile devin plenitudine, realităţi în sensul transcendent al cuvântului, când devin materie de rit, când li se adaugă dimensiuni conceptuale, li se suprapune o geometrie sacră, în care trec în alternanţă de cantitativ şi calitativ. O cruce, care e însuşi scheletul, armătura limitaţiunii mele în timp şi spaţiu, devine ritual făcută, absoarbe în braţele ei, vertical şi orizontal, toată dialectica Cosmosului, de data aceasta nemaifiind o servitute, ca aceea purtată pe Calvar, ci plenitudinea însăşi a Strălucirii şi a Harului divin, atotcuprinzătoare, cuprinzând Înălţimea, Adâncimea, Lăţimea şi Lungimea Intelectului Divin.

Trei degete ridicate şi apoi reunite, gest infim şi condiţionat mărturisesc cele trei Feţe. Cred că am găsit în sfârşit cuvântul just. Limitaţiunile noastre devin epifanii atunci când devin cu intenţie mărturisire.

Spus altfel, orice posibilitate divină de manifestare trebuie să se manifeste, necesarmente are un reflex, un terminus în lumea noastră. Aceasta fiind depărtată de Dumnezeu, reflexele de care vorbeam sunt necesarmente captive în ea; altfel n-ar putea zăbovi în ea. E suficientă voinţa omului, care e centrul în lumea lui, pentru ca aceste captive, să-şi recapete prin intenţia manifestată, dimensiunile lor divine, învăluite în exil. Şi chiar posibilităţile de non-manifestare îşi aruncă umbra în manifestare, şi această umbră poate deveni suportul asimţirii Supremului. Crearea martorului în noi, martor care nu e altceva decât Îngerul; odată actualizat, ne aduce darul Domnului, care este Universalizarea, împlinirea, bascularea Cantitativului în Calitativ. Prezenţa Unităţii, actualizarea ei

lângă şi deasupra Multiplicităţii, n-o reduce, prin simplul act de prezenţă, la Unicitate?

*

Clipa, *"tăioasă ca tăişul unei săbii"* operează o mutaţiune bruscă, declanşând o mutaţiune bruscă. Din cauza lipsei de comună măsură, între ea şi succesiunea temporală. În "clipa clipei" se produce un vid, un hău (din punctul de vedere al manifestării) care înghite insaţiabil tot ce nu este de comună măsură cu el. Clipa se obţine prin proiecţiunea verticală *în excelsis,* chiar din punctul de vedere literal; asta din cauza valabilităţii simbolismului spaţial, dar sunt şi alte cauze mai adânci.

Utilizând un simbol material (proiecţiunea unui ax vertical deasupra mea) ca să prind clipa prin harponare, nu fac altceva decât să spaţializez timpul, ceea ce este însăşi definiţia hermetică a Eternităţii.

Sunt momente (cele mai dese) când nu stau în poziţie verticală. Axa intemporală este aceea a locului unde stau, abstracţiune făcând de persoana mea? Nu cred, sau mai bine spus, nu numaidecât. Când stau culcat sau înclinat, căutând o asimţire a Universalului, văd că el se situează spaţial, mai degrabă în prelungirea *suşumnei* microcosmice. Intră în joc simbolismul substituirilor, în genul substituirii unei axe echinocţiale axei polare. Punctul din centrul inimii le uneşte pe amândouă.

*

După Aristotel metodele catartice consistă să ducă la culmea ei pasiunea de purificat, transvazând-o pe un plan superior. Această din urmă operaţiune se efectuează prin disoluţia elementelor individuale din noi, prin omorârea Eului; asta se obţine, ducând pasiunea la paroxismul ei. Căci realizarea nu e calificabilă cel puţin exterior prin bine sau rău.

Este realizare, este mijloc iniţiatic ceea ce aduce uitare apoi nimicirea eului, a individualităţii, cu condiţia ca acestui proces să i se suprapună o dimensiune intelectuală, şi să se impună întregului fenomen o stază ascendentă. Astfel resimţită şi astfel realizată, ceea ce se întâmplă este ceea ce spune *tantra:* ceea ce duce în Infern pe un om obişnuit, liberează pe *tantric.* Mai întâi pasiunea de purificat şi purificatoare trebuie integrată într-un ritm, cu alte cuvinte haosul ei trebuie transformat într-un cosmos, prin imprimarea, *din afara* ei, a unei vibraţiuni transmutatoare.

Or, un ritm pozitiv, de la sine are o tendinţă ascendentă, o apetenţă naturală de a se integra în vibraţiunea iniţială, în vibraţiunea prototip, care este Verbul, *Paraşabda.* E şarpele care la auzul Descântătorului se ridică vertical pe vârful cozii.

*

Orice adevăr care nu şterge urmele creaţionale nu e un adevăr. În realizarea spirituală, a cunoaşte şi a fi este acelaşi lucru. Adevărul este existenţial (în realitate, cu mult deasupra Existenţei). Prin urmare, o asimţire autentică a Adevărului nu poate deloc fi o suprapunere a lui pe Individualitatea noastră peste tot ce este în noi. Adevărul fiind Absolutul, nu este comună măsură între el şi făptură. Sau făptura devorează Adevărul, ca Titanii pe Dionysos, sau topeşte limitaţiunile, adică tot ce este creat. Procedeele etice, imperativ morale, considerentele de contenenţă sunt cu totul secundare. Adevărul dizolvă Manifestarea din cauza organicităţii lui care reduce la el organicitatea creaţiunii pentru că aceasta este numai o specificare a lui. De aceea Adevărul trebuie considerat în acelaşi timp şi neabstract şi transcendent.

De aceea Platon considera entuziasmul ca un mijloc de a regăsi Anamnesisul şi Ideile eterne, tocmai pentru că entuziasmul participă şi din Existenţă şi din Absolut.

Transcendentul nu e existenţă şi asta nu însemnează că nu are organicitate, pentru că, altfel cum ar putea ieşi ceva viu, din ceva care nu e chiar principiul vieţii însăşi? Dealtminteri entuziasmul nu e altceva decât evertuarea gunei *sattwa* din indistincţiunea lui *Prakriti*. De aici transferul în planul superior al stărilor morbide şi patibile; le reunim, creem o simbioză între ele, adică între starea depresivă şi spiritul posesor, devenit spirit protector.

Această simbioză provoacă o transă care e mântuitoare şi tămăduitoare, prin faptul că ea mijloceşte transferul centrului de gravitate al fiinţei noastre pe planul posesiv, adică al planului de forţă. A fi totdeauna de partea aceluia mai tare; maximă cinică în lumea profană, dar autentică în realizarea iniţiatică, pentru că în esoterism în mod necesar cel mai tare nu poate fi decât cel superior. Chiar diavolului, când i se suprapune luciditatea, veghea, cunoaşterea, i se produce o hemoragie a ceea ce este teribil, puternic în el, o transfuzie de jos în sus, care până la urmă îl lasă o zdreanţă, un reziduu, o grămadă de cenuşă.

Şi atunci, cenuşa aceasta nu mai e ceva negativ *(cineres ne vilipendas!)* ci principiu de sesizabilitate. A transforma pe Satan în putere de incantaţiune e una din definiţiile procesului de realizare iniţiatică. Cum? Topindu-i limitele. Silueta e puterea lui Satan, principiul de iluziune, pe care o împinge până acolo că dă iluziunea că există, că este altfel decât realitatea lui, adică, inversul unei puteri autonome, care îşi justifică opoziţiunea lui pe ceva real.

*

"Le rite consistait toujours dans la répétition d'un geste archétypal accompli in illo tempore (au début du monde) par les Ancêtres ou par les Dieux".

Mai întâi, nu de Strămoşi, ci de Strămoş căci, necesarmente, totul iese din Unitate. Apoi, "illud tempus", sau "la început", nu e vorba de un început temporal, ci de un principiu, şi anume principiul a tot ciclul care avea să iasă organic şi necesar din el. Prin urmare, e un gest împlinit în Eternitate şi care se întoarce în Eternitate, după ce a împlinit "în exil" tot ciclul lui de posibilităţi.

Nu numai aici, în exil, în tribulaţie, gestul, ritul, e grevat de servituţile lumii în care se împlineşte, de condiţiunile şi limitaţiunile lui. De aceea ritul e de aici şi de dincolo, e "departe şi nu prea departe", adaugă lumii pe care o regentează o dimensiune de dincolo, un echivoc, o ambiguitate, şi constituie în ţesutul ambianţei, o intervenţie supranaturală, o ruptură de continuitate, prin care se insinuează Eternitatea.

Dar, continuă autorul, *"on essaie "d'onticiser" par l'intermédiaire de l'hiérophanie, les actes les plus banaux et les plus insignifiants"*.[36] Cum pot exista aceste acte banale în gestul prototipic? Ele există necesarmente, prejudicial, căci, ritul, gestul creator iniţial cuprinde în el toate posibilităţile ciclului de existenţă declanşat. Astfel, simpul gest vertical şi orizontal al crucii, cuprinde în el toate coordonatele, toate posibilităţile Vortexului Sferic Universal. Nu numai Creatorul, dar şi Demiurgul în diferitele Cicluri pe care le actualizează, trebuie să facă un rit iniţial care cuprinde absolut tot ce se produce în cursul lui.

A presupune, că într-o umanitate, de exemplu, se va face ceva care nu e cuprins în Actul primordial, echivalează cu afirmaţia că există o posibilitate în afara Infinitului, cu alte cuvinte, a imagina un Infinit limitat.

Ritul autentic, împlinit legitim şi autentic, constituie o "chemare" perpetuă spre momentul primordial, o *anamnesis*. Prin repetiţie, topeşte aparenţele de vegetaţie luxuriantă, tufozităţile, suprastructurile lumii; apare armătura geometrică de pe primul fond. De aceea şi ritul este geometrie, pentru că evertuează ceea ce este geometrie, schemă în planul ciclic. Demiurgul geometrizează.

Altfel vorbind, s-ar mai putea spune că ritul primordial reprezintă Unitatea şi repetiţia lui în planul de existenţă, Unicitatea, care învăluie multiplicitatea ca atare. Şi misiunea lui e să reintegreze multiplicitatea în Unitate.

*

O *metodă:* întâi întrebarea: unde sunt? şi vei constata că este în tine o putere discriminatorie care judecă ce e în tine

pozitiv şi negativ, plus sau minus. A le separa cât mai mult posibil. Apoi a proceda cu bunătate cu mizeriile din noi; să vezi în ce au ele mai morbid, mai neputincios, o imensă aspiraţie spre plenitudine; *să le-o spui;* şi atunci se deşteaptă din amorţirea lor, din ignoranţa lor; elementul lor pozitiv se transvazează în planurile superioare de fire. Totul e intenţia de promovare, de mizericordie, conştiinţa de ghid.

Aşa e condusă *Şekhina* din exilul ei în Ţara Făgăduinţei, aşa sunt topite *Kliphoturile* care o ţin în captivitate. Dar mai de mult vorbeam şi de altă metodă: a ignora ilustra captivă, ţinând, ca Demiurgul la cârma lui cosmică, ochii aţintiţi spre stele. În realitate sunt două metode cu aceeaşi ţintă.

Prin contemplarea stărilor superioare de fire se desfundă de la sine, fără ştirea operatorului, chiar în Kliphoturi, canalele ce stabilesc legătura între Prezenţa imanentă şi Ţara Făgăduinţei şi aceeaşi transvazare se produce ca şi prin prima cale. Numai că prin aceasta din urmă, transvazarea se produce prin etape, şi *Şekhina* peregrinează de-a lungul cauzelor secunde.

Bineînţeles, le putem aplica şi pe una şi pe alta; depinde de starea metafizică în care ne aflăm: cu cât conştiinţa noastră intelectuală e mai prezentă şi mai puternică în momentul ales cu atât putem face economie de etapele intermediare.

*

Numina, Nomina. Totuşi mitologiile atribuie aceste *Numina - Nomina,* tribulaţiunii, pătimirii, conflictelor. Şi nu poate fi altfel. Numele ca să creeze, să opereze în lume, trebuie să fie tribulante, sau altfel spus, să ia aparenţa, deficienţa, limitaţiunile lucrurilor pe care trebuie să le promoveze.

Dacă s-ar manifesta prin esenţialitatea lor (ceea ce e o contradicţie) vehiculul s-ar topi imediat şi ar fi negată în Dumnezeu posibilitatea manifestării ciclice, care e identică cu creaţiunea. Din punctul de vedere microcosmic, pronunţarea unui Nume, sau a Numelui Mare, sau chiar a Numelui Inefabil, are ca rezultat o topire a limitaţiunilor noastre, dar şi o încarnare a Celui chemat.

Pământul se ridică, Marea se ridică în trombe. Norii şi Cerul se coboară şi în mijloc apare Thelesma. Religios, hasidismul exprimă foarte bine aceasta: când se ridică în noi dorinţa de a ne uni, de aici de jos cu creatorul nostru de Sus, deşteptăm, la fel, în Creatorul nostru, dorinţa de a revărsa asupra noastră toate bunurile: Binecuvântarea, Harul, Viaţa, Sănătatea. Perspectiva aici e strict monoteistă şi religioasă.

În fapt aceste Binecuvântări se coboară cu *Numina* şi se întâlnesc cu *Daimonii* care sunt dorinţele noastre îndrumate *in excelsis.* Puterea de urcare a acestor daimoni e foarte limitată şi nu trece de domeniul intermediar, chiar în partea lui inferioară. Trebuie numaidecât să se coboare *Numina,* să se întâlnească, adică să coincidă, ceea ce e foarte greu şi rar, ca să-i prindă de păr, de mâini şi de orişice, până la planul de reflexiune, adică în punctul unde dispare puterea de gravitaţie a pământului şi începe puterea de atracţie a cerului. Schimburi de bune procedee, de atribute, cantitatea împrumută de la calitate, calitatea de la cantitate. Şi atunci se naşte Balaurul.

*

După tradiţia hindusă, aerul *(vayu)* a ţesut Universul, legând ca printr-un fir lumea aceasta cu cealaltă şi toate fiinţele împreună, cum suflul *(prana)* a "ţesut" viaţa omenească.

Eterul precedă imediat aerul, ale cărui caracteristici sunt ubicuitatea, omogenitatea, continuitatea, care sunt reflexul pe planul formal, Etherul situându-se pe Axa Verticală ce uneşte lumile, a Eternităţii, Atotprezenţei Principiului. Prin urmare Aerul actualizează în lume ce urmează să fie, continuitatea şi ubicuitatea. De aici, suflul imobil din dumbrăvile Persefonei.

Aerul asigură continuitate ţesutului cosmic şi sub formă de suflu îl animează, îi dă condiţiunea vitală.

Prin ştiinţa suflului, prin armonizarea, euritmia, afânarea lui, putem actualiza în noi, putem vehicula influenţele cereşti printr-o răspândire de o extraordinară fineţe, în lumile manifestate, şi în sens invers, putem dizolva aceste lumi, sau cel puţin să le topim elementele haotice, făcând să apară în Ţesut planul Marelui Arhitect.

Vălul Mayei nu mai e ceva care învăluie ochiul sufletului, nu mai e o opacitate, ci un traseu de plan divin. Şi lucrul se întâmplă, chiar fără ştirea noastră, fără să ne dăm seama de traseu, prin simpla plimbare a suflului deasupra Apelor. Atunci, suprafaţa li se învoaltă în vibraţiuni concentrice şi luminoase, şi toate făpturile Adâncului ies la suprafaţă, extatice. Tot Universul Manifestat devine uimire, contemplaţiune şi atunci vine ziua a şaptea.

*

Ritul *coincide,* prin repetiţiune, cu "arhetipul" său. Timpul profan e suprimat.

Repetiţia, mecanizarea, aduce o reducere la Materia Prima a Timpului. Monotonia supremă, pitorescul, care totdeauna e o nălucire, o învăluire a Adevărului. De aici, în toate tehnicile iniţiatice, importanţa capitală a lui *japa*. Dar vidul nu e o posibilitate de manifestare, şi atunci, prin suprimarea, accidentelor, a vegetaţiilor parazitare de pe faţa lumii, trebuie să apară, în mod necesar, altceva, care nu e altceva decât Arhetipul, adică schema geometrică a planului Marelui Arhitect. Însumarea multiplicităţii în Unitate, nu se poate face decât prin masacrul ei.

Toate superstructurile trebuie şterse ca să apară schema, planul primordial; odată figura geometrică reactualizată, nimic mai uşor decât reducerea ei, la punct.

Chiar fără a ajunge la asta, prin repetiţia ritului, Arhetipurile reapar în ţesutul cosmic. Altfel zis, zeii reapar în lume. Ambianţa se mitologizează, Îngerii se coboară, oamenii se urcă. Orice parte a corpului şi a sufletului nostru îşi are divinitatea ei; prin integrarea ei în rit, se obţine o proiectare *in illo tempore* a tuturor funcţiunilor noastre fiziologice şi ce-i altceva asta, decât transformarea noastră în Omul Universal? Şi când ai o astfel de dialectică, existenţială, o asemenea organicitate a ştiinţei Identităţii, ce mai e nevoie de searbăda dialectică mentală a omului modern?

Occidentalii au îndrăzneala să califice primitive civilizaţiile care puneau, pe drept cuvânt, toată greutatea pe primul mod de gândire. Dar ce inapte, ce ineficace, trebuie să apară unui asemenea "primitiv" harlechinadele noastre.

Periodicitatea, repetiţia sunt mijloacele pentru actualizarea timpului mitic în timpul nostru. Nu numai pentru că, cum o spuneam mai sus repetiţia reduce durata la materie primă pe care se poate structura alt timp, dar şi pentru că, prin repetare, se poate introduce un ritm nou, diferit de cel al planului în care intervine, şi prin care ritmurile cereşti se încorporează în lumea noastră. Se poate închipui ce ritmuri pot fi introduse în epoca noastră, transmiţând influenţele malefice.

Influenţa însănătoşitoare a muzicii, la cei vechi foarte ritmică. Pe de o parte isonul care reprezenta continuitatea, elementul de unicitate, iar ritmul, elementul calitativ. Materia şi Forma. Dar când este conflict între ritmuri? Cu alte cuvinte, când prin rit introducem în viaţa noastră un ritm total antagonist, lipsit de comună măsură cu ritmul ambianţei, coexistenţa lor nu e catastrofică, şi zeul actualizat prin rit nu e imediat sfâşiat de titani?

Nu e o risipire de fiece moment, ca mânăstirile şi alte edificii mistice ce surpau în timpul nopţii, ceea ce clădeau în timpul zilei? Nimic mai deprimant, decât ideea acestei irosiri de forţe. De treizeci de ani lucrez la ceva care nu se încheagă. Oricât de mare parte aş face vinii mele, totuşi dușmănia sălbatică a mediului trebuie să fie explicaţia principală. Nu mă pot izola pentru că sunt încătuşat în lumea asta. Nu pot ieşi din ea oricât m-aş strădui. Probă ce s-a întâmplat azi. Şi apoi descurajarea ce se preface în inerţie, în torpoare. Şi ce e de făcut?

*

Pasivitatea faţă de natură, pentru a-i primi impregnaţiile, e o pasivitate faţă de o Cauză secundă. Natura ne dă un mesaj orizontal; ne transmite *Urbild*-uri, adică ceva care învaţă jumătate în subtilul superior, jumătate în Informal. De aceea, impregnează în noi aceleaşi facultăţi.

Trebuie însă oprită morişca mentală: o facultate de angoasă şi de nemulţumire care nu-i a sufletului, dar, ceea ce apare curios, e mentală. Iar, foarte curios, această inquietitudine e mai puţin primejdioasă când se coboară în sentiment, şi iată de ce: acolo poate fi pozitivată, făcând-o coextensivă tribulaţiilor Verbului. Cel puţin în psihic, angoasa şi agitaţia se integrează

într-un fel de organicitate, pe când în mental e o pură nălucire, o fantasmagorie.

Dealtminteri, primul verset din *Yoga Şastra* a lui Patanjali spune clar: *Yoga citta-vritti nirodah.* Esenţialul e calmarea mentalului.

*

E imposibil să găseşti limita dintre cald şi rece, foc şi apă, mergând de la una la alta, pe când proiectarea verticală în Universal o evertuează ca infailibilitate, căci în cazul acesta Ochiul Divin o prinde cu harponul lui. Dificultatea realizărilor cosmologice; a practicii juste a ştiinţei Balanţei. Pe când, ce Balanţă poate fi mai impecabilă decât Balanţa celor două Urse? *In polo est cor Mercurii...*[37] Inima cerească auzită, deşteaptă prin similitudine inima omenească şi ne-o actualizează; şi în ea e centrul echidistant al tuturor antinomiilor, al tuturor complementarelor.

A căuta acest centru pe orizontală e o urmărire a Fetei Morgana, căci pe fiecare încreţitură a Oceanului Vieţii e o nălucire a acestui centru.

*

Ridicarea scânteilor, redempţiunea lor din gândurile rele, la izvorul lor, nu trebuie făcută în mod analitic, cercetând drumul pas cu pas, palmă cu palmă. N-avem itinerariul distinctiv. E de ajuns să ştim care e termenul *ad quem,* şi de asemenea punctul de plecare. Când actualizăm în noi prin concentrare şi asimţire transcendentă polul esenţial, atunci între el şi polul substanţial se iscă o vibraţie, o linie şerpuitoare, care e itinerariul însuşi, direcţia şi conducta prin care forţele noastre inferioare se transmută în intelecţiuni. Şi nu se poate spune în mod literal că nişte forţe parcurg un drum ascendent.

Aceste forţe constituie însuşi drumul, îl creează din propria lor substanţă. de aceea e şi posibilă identificarea prin cunoaştere, deoarece, prealabil (simbolic vorbind) există o identificare cu drumul. Cunoscătorul, Cunoscutul, Calea sunt

unul şi acelaşi lucru. Bineînţeles nu tot din *Kelepha* se eliberează şi se integrează în principiul superior al ei; există şi o materie reziduală care cade la rădăcina tenebroasă a lumii şi a noastră şi se adaugă la o masă de cenuşă care, mai târziu, dacă operaţiunea e bine condusă, devine o preţioasă sare, purificată şi albită prin repetata exaltare a Mercurului prin Sulf spre Ceruri, apoi coborârea lor până la rădăcină, cu forţe tămăduitoare şi albificatoare.

Operaţia trebuie repetată indefinit până când Sarea este desăvârşit elaborată în Principiu de Sesizabilitate, cum o numeşte Jacob Böhme. La acest punct, îşi împrumută, îşi transferă reciproc atributele.

*

Principalul mijloc de restauraţiune este *Kawwana,* rugăciunea meditată fixându-se pe realităţile spirituale. Aici, acelaşi lucru. Nu trebuie prin *Kawwana,* să stabilim care e finalitatea specifică a fiecărui membru al rugăciunii noastre. Prin simplul fapt al stabilirii plafonului spiritual, *Kawwanothurile* se irighează în masa rugăciunii, cu nuanţa lor exactă, cu lungimea de undă, organicitatea şi specificul lor propriu.

Nu se poate controla modul de transvazare a individualului în Universal şi n-are nici un interes. Asta e treaba Îngerilor care au misiunea să ducă rugăciunile acolo unde ele trebuie să ajungă. Când ni s-a dat prerogativa divină să putem stabili, să ne putem concentra pe planul care este finalul realizării noastre, tot restul e secundar.

*

Curiozitatea şi angoasa sunt *citta vritti,* şi metodic vorbind, cele mai grave din noi, mult mai grave decât agilitatea mentalului, mai uşor de stăpânit decât s-ar crede; vreau să spun că acela care începe o realizare iniţiatică, stăpâneşte mai întâi agitaţia mentală, dar ca să vie de hac angoasei şi aviditătii trebuieşte o reacţiune, o putere solară, extrem de rare.

Dumnezeu nu e nici ascuns nici manifest *(vyaktavyakta),* pentru că e sensibil pe un sinusoid între prăpăstii. Cum poate fi ascuns când îl simţim şi cum poate fi manifest când îndepărtarea Lui de noi, incomensurabilitatea Lui, inaccesibilitatea Lui, este măduva şirei spinării Lui? Îl atinge cel mai bine sfâşierea din noi, menţinută ca atare, fără vreo intenţie de a-i pune vreun sfârşit.

Toate aceste sunt admirabil sintetizate în fraza: *"Gott ist eine leise Ahnung"*[38] care cuprinde toate antinomiile în ea. Cu cât *theosis* se accentuează, devine efectiv, cu atât rămâne mai mult *Ahnung,* care în stadiile supreme devine Apofază, Determinaţiune Negativă, ca şi depărtarea lui Eros Kosmogonos. Egumenul adaugă: "când te scufunzi în tine însuţi"; or, această scufundare, privită din punctul nostru de plecare, e fără sfârşit, şi asta în mod natural, deoarece Dumnezeu fiind incomensurabil şi drumul la El e incomensurabil. Incomensurabilitatea aceasta e identică cu uşoara asimţire, şi amândouă identice cu Identitatea Supremă.

Şi toate aceste neputinţe la un loc însumate dau Atotputinţa! Şi toate aceste privaţiuni, aceste goluri, dau totala Plenitudine, dau Absolutul.

Şi ce vrei mai mult decât o presimţire uşoară, când fără ea nu l-ai putea cuprinde? Pentru că în realitate, "uşoara presimţire" e chiar El însuşi? Singura beatitudine, e că El e aici. Unde? Poate în natură, dar sigur în tine. Dar nu mai vrem să ştim asta, ci să stăm liniştiţi *(hesychia).* E suficient că Dumnezeu ştie.

Ultimul membru al frazei arată totul: pentru ca numai Dumnezeu să ştie, trebuie ca să dispară cu totul Cunoscătorul, adică trebuie atinsă starea de *Fana* desăvârşită. Or, numai acest simplu fapt dă contemplaţiunei o completă efectivitate, pe care cuvintele ce precedă ultima propoziţie ar părea că o refuză, că o declară imposibilă. În adevăr, Dumnezeu ştie singur. Dacă aş şti şi eu odată cu El, ar fi asociaţionism, *şirk,* prin urmare numai Dumnezeu ştie.

*

Dumnezeu e esenţa primă în fiece lucru, ca terminusul lui care devine începutul acelui lucru, punctul, începând de la care

acest lucru se organizează (adică devine organic), în urma unui *Fiat* cosmogonic. Poate fi resimţit numai cu cea mai lăuntrică putere a sufletului. Această putere, nu e altceva decât *Gemüth*-ul, suflul pe care l-a auzit Ilie pe Horeb.

Dacă această putere e liberată, atunci îi este dat omului să-l perceapă în fiecare loc şi în fiecare clipă. Se mai poate desemna acest *Gemüth,* mai bine zis, se poate identifica, prin aceea că are inerent în el o facultate de uimire, faţă de contemplant dar mai ales faţă de el însuşi, indiferent dacă are sau nu martori. Trebuie să ne închipuim, să discernem dacă un lucru, o priveliştе, va avea încă această facultate de uimire şi după plecarea noastră. O metodă bună, foarte eficace pentru a deştepta această forţă în noi, este sforţarea de a vedea aspectul subtil al oricărui lucru şi al oricărei acţiuni.

Orice acţiune, care e cunoscută, oricât ar fi de joasă şi lipsită aparent de sens pentru cei ce o privesc din afară, este calea la inima Lumii. În adevăr, este total contraindicat să stabileşti o ierarhie de valoare a faptelor, pentru că nu ştim cum lucrează legea analogiei în sens invers.

În orice caz, Dumnezeu nu poate îmbrăca aparenţele cele mai orbitoare ale acestei lumi. În toate lucrurile, chiar în acelea aparent moarte locuiesc scântei ale Vieţii. Ce le poate libera? Aceea ce este asemănător cu ele, ba chiar principiul lor, puterea noastră de atenţie. Concentrarea dizolvă coaja scânteii.

Chiar instinctele oamenilor nu sunt rele: "cu cât e un om mai mare, cu atât mai mare e şi instinctul lui", dar după cum spunea Plotin instinctul fiind o intelecţiune întunecată şi intelecţiunea este un instinct clarificat, e uşor de înţeles cum se face endosmoza între ele; fiind, între instinct şi intelecţiune o continuitate organică, existenţială, e de ajuns să ridicăm sus steaua, pentru ca instinctul să se transmute de-a lungul firelor de aur.

Copilul Iisus, sub stea, însumează în El, boul şi măgarul. Instinctul devine, după expresia Kabbalei: un car pentru Dumnezeu, prin topirea cojilor care-l ţin captiv. Iar coaja se formează exclusiv prin "tăierea rădăcinilor". Când contactul se restabileşte, coaja se topeşte.

Omul trebuie să resimtă instinctul în toată adâncimea lui şi să-l stăpânească. "Trebuie să înveţe mândria şi să nu fie

mândru, să cunoască mânia şi să nu se mânie", şi asta nu prin altceva decât actualizând lângă el şi în dosul lui Martorul impasibil.

Gândirea Omului e însăşi fiinţa sa: cine se gândeşte în adevăr la lume, este în ea. Învăţătura exterioară este numai o treaptă pentru interior, pentru că exteriorul reflectează interiorul *"per speculum in aenigmata"*. Dar e aproape imposibil să ştim că exteriorul se inversează în interior. Este suficient să-l deştept pe acesta pentru ca oglinda să reflecteze cele din afară în adevărata lor realitate, pe cei care îi sunt proprii şi aparţin secretului lui Dumnezeu. Să nu ne îngrijorăm de zona intermediară unde se fac operaţiunile; e deajuns să ne fixăm pe polul +.

*

A spune despre Cer că e *sensibilis Deus,* înseamnă a recunoaşte că spaţiul are determinaţiuni calitative, dintre care, cea dintâi şi cea mai importantă este determinarea axului vertical, de la ochiul nostru divin, şi de la *Brahma-randhra* până la Zenit. Dar dacă Zenitul e *sensibilis Deus,* asta nu însemnează că şi alte puncte şi direcţii ale spaţiului sunt şi ele Dumnezeu sensibil, dar în alte moduri şi alte nuanţe?

Astfel, tot parcursul diurn al soarelui, domiciliile lui zodiacale, sunt moduri de ale lui, deci de ale lui *Işwara*. Cerul diurn este *Brahma saguna* şi cerul nocturn *Brahma nirguna*. Contemplaţia aceasta aduce Anamnesis din cauza analogiei dintre Macrocosm şi Microcosm: cele şase direcţii ale spaţiului sunt scheletul vizibil al Omului Universal; contemplarea calitativă a lor, reactualizează în noi pe acest om universal, care, deocamdată, este numai un prototip, o schemă. Dar cea dintâi direcţie a cărei Anamnesis trebuie să se deştepte în noi este axul vertical spre Zenit, care le determină pe toate celelalte şi le organizează în jurul lui, cu nuanţa lor exactă, cu importanţa lor ierarhică, ce ar fi foarte greu de dibuit dacă le-am căuta din afară înlăuntru; cu alte cuvinte, dacă am lăsa, descoperirea axei verticale la sfârşit, cum fac dealtminteri anumite tehnici cosmologice.

Ce e mai greu, de pildă, decât evertuarea în haosul Uimirii noastre, a mercurului şi a sulfului separaţiunea lor şi

conjuncţiunea după prealabilă purificare. Pe când găsirea vergei verticale a Caduceului, aduce imediat împletirea ierarhică a celor doi şerpi în jurul ei.

Acelaşi lucru îl spun şi Kabbaliştii dar cu alţi termeni: concentarea gândurilor pe Divin în totală singurătate şi despărţirea de lume e mai tămăduitoare pentru suflet decât studiul Torei. Or, această contemplare, acestă concentrare pe Divin, nu e altceva decât contemplarea lui *sensibilis Deus,* care e Cerul, bineînţeles cu alte tehnici şi suporturi.

Şi chiar intenţiile zilnice ale omului, îmbrăcatul, mersul pe stradă, considerarea lucrurilor din lumea de afară, trebuie exercitate ca acte mistic simbolice în serviciul lui Dumnezeu. Or, toate aceste gesturi zilnice se organizează pe un schelet care e o schemă geometrică, care, la rândul ei, se reduce la cele şase direcţiuni ale spaţiului, plus punctul lor central.

Eliberarea *Şekinei* din exilul ei e identică cu reconstruirea Omului Universal. Dacă privim mult Cerul, Dumnezeu se coboară şi ne răpeşte ca pe Ganymede. Aceeaşi linie verticală. După cum spune Eschil, ceea ce este divin este fără sforţare. Lumea fiind un *ţesut de direcţii intelectuale,* reîntoarcerea, reintegrarea în principiu se face prin concentrarea gândului pe lucrul care trebuie reintegrat. Şi concentrarea discursivă e valabilă, dar concentrarea informală e suverană.

Numai simpla concentrare fără gând, asupra stiloului care aleargă pe hârtie, aduce integrarea esenţialităţii lui în esenţialitatea mea, pentru că, existenţial sunt acelaşi lucru adică esenţe intelectuale. Şi cum modul intelectual al condeiului nu e raţionabil ca al omului, intervenţia mentalului meu, nu poate merge prea departe; adevărata operaţiune de transvazare începe după încetarea ei, şi a fixării gândului fără nici o modificare a lui.

Cum toate direcţiile spaţiului se reintegrează în punctul sabatic, concentrarea noastră pe exterior, se reîntoarce în mod insensibil, printr-un demers firesc în centrul inimii noastre. Nu e nevoie de intervenţia noastră, căci acest transfer este în ordinea lucrurilor.

Contemplarea Cerului exterior duce natural în cerul interior. S-ar putea spune că se face, chiar imediat, căci perceperea elementului calitativ al Cerului exterior, o clipă nu s-ar putea efectua fără intervenţia spontană a Cerului interior.

În definitiv de ce ar fi de mai mare calitate căutarea Cerului interior decât a Cerului din afară, din moment ce căutarea Cerului dinlăuntru, necesarmente se face tot pe o schemă spaţială.

Căci n-ar fi căutare dacă între căutător şi ţelul lui n-ar fi o distanţă, dacă ei n-ar fi două puncte diferite. În practica iniţiatică linia cea mai scurtă dintre două puncte este ricoşeul, zig-zagul. Cu cât polii opuşi ai unei drepte sunt mai apropiaţi, cu atât puterea lor de dizolvare a spaţiului intermediar e mai mică, mai ales că mentalul nostru care se concentrează direct pe inimă, nu e decât un substitut al adevăratului intelect; prin urmare, evertuează în noi ceva similar cu el, adică un substitut de inimă. Pe când contemplarea Zenitului se face cu centrul nostru superior, *Sahasrara,* sediul facultăţilor intelective; cerul contemplat astfel e cel al inimii şi al reamintirii, şi aduce la polul opus al lui reanimarea adevăratei inimi.

*

Cojile, *Kliphoturile*. De ce se produc? Printr-o mişcare retrogradă a Naturii. Nu trebuie să ne întoarcem îndărăt pentru că ne urmăresc Eumenidele. Nu trebuie să ne întoarcem îndărăt pentru că ne transformăm în sare ca femeia lui Loth. O emanaţiune divină privind îndărăt, abisul devine piatră, mineral, *Kelepha*. Dar, se va spune, o emanaţiune creaturală trebuie să privească în direcţia ei, adică spre extremităţile Cosmosului. Nu e exact. Un înger supus, îşi exercită mesajul privind spre Creatorul lui.

Dacă îşi întoarce capul, se pietrifică. Cine ştie dacă munţii, câmpiile, apele, marile privelişti ale Naturii, Constelaţiile chiar, nu sunt Îngeri încremeniţi? Nu revoltaţi propriu-zis. Ci numai şi-au aruncat privirea peste umăr din curiozitate. Şi-atunci au încremenit. Nefiind rebeli îşi păstrează frumuseţea, pot să transmită mesagii şi de la Dumnezeu la om, şi de la om la Dumnezeu.

Şi omul poate să-i elibereze din înţepeneala lor, din pasivitatea lor care le este coaja, *Kelepha* ce-i ţine prizonieri, tocmai prin faptul că resimte mesajul lor ascuns. Atunci piatra se topeşte şi Îngerul reintegrează patria lui.

Nu trebuie să ne îngrijorăm dacă nu liberăm deodată toată esenţa divină din captivitatea ei. Restul îl vom face altădată. Iar, nu trebuie să considerăm operaţia ca nereuşită, dacă nu simţim beatitudinea scânteii eliberatoare (căci aspectul pur intelectul îl resimţim).

E de ajuns că-l resimte scânteia. Mai târziu îl va trăi şi coaja sfărâmată care se va pulveriza, lipsită de scânteie, se va preface în sare, în principiu de sesizabilitate. Mai târziu scânteia se va coborî din nou pentru a se fixa în coaja răscumpărată.

*

Lumea de sus nu e ceva exterior nouă. Lanţurile noastre actuale ne împiedică să resimţim existenţial că fiinţa noastră se întinde până acolo unde merg simţurile şi intuiţiile noastre. Prin urmare, cel mai înalt dintre Ceruri, pe care-l asimţim simbolic, deasupra Căii Lactee este interior în realitate. După cum spune Kabbala e lumea gândului, dar Gândul de dincolo de formal.

După cum din lemnele aprinse se ridică în sus fumul, dar părţile grele rămân la pământ şi devin cenuşă, aşa şi în noi se ridică Voinţa, Intenţia şi Înflăcărarea în sus, dar cuvintele exterioare cad ca cenuşă, dar...*cineres ne villipendas,* căci ulterior devin materie de transmutaţiune. Cu cât e mai înaltă ardoarea, mai puternică voinţa intenţională, *Kawwana,* cu atât mai radicală transmutaţiunea. Dar această intensitate, această ardoare nu se obţine îndreptând cu mâna pasiunea în sus, trăgând-o de păr, ci prin actualizarea polului ceresc în noi care creează între el şi substanţa pasiunii, un câmp magnetic, magic, o reţea, o aţă de păianjen, făcută din linii de forţă, de-a lungul cărora pasiunea se transvazează, insensibil, spre Zenitul spiritual. Altă metodă nu există.

Am spus-o de atâtea ori, şi o voi mai spune pentru că problema e capitală: transvazarea nu se poate face cu violenţă ci numai cu suavitate. Individualitatea noastră nu e capabilă s-o evertueze, pentru că suferă sub cuţit, e materia însăşi a transmutaţiunii. Atâta vreme cât nu vom face să răsară în Cerul nostru steaua polară, care "luminează şi adeverează", orice încercare de trecere dincolo e zadarnică.

*

Principiul nu poate lucra în lumea noastră, mai exact, nu poate lucra în lumea noastră decât prin fulguraţiune. Posibilităţile ţâşnesc prin scânteieri. El e singur, şi această singurătate e făcută din lipsa oricărei condiţionări. Prin urmare fulguraţiunile lui în lume trebuie să aibă aceeaşi absenţă de limitaţiuni spaţiale, temporale, etc. Atunci cum aceste scântei creează spaţiul şi timpul?

Printr-un plan prestabilit în Intelectul divn, plan care şi el e o fulguraţiune, un punct sintetic, în care limitaţiunile sunt, *in divinis, çifatyia,* atribute divine. Ceea ce structurează fulguraţiunile şi transformă seria lor într-o schemă, e o intenţionalitate divină, căreia, la un moment dat, tăindu-se rădăcinile, privind îndărăt, cum o spuneam mai sus, se înţepeneşte, se împietreşte, capătă cantitatea şi inerţia.

Atractul invers al Naturii dă unei scheme fulgurante consistenţa, împietrirea care e în acelaşi timp şi un exil, o limită extremă, de unde nu mai poate fi decât întoarcere. Se vede imposibilitatea totală de a da o aplicaţie materialistă lumii.

Autonegaţiunea divină e şi ea o fulguraţiune care în manifestare se desfăşoară în limitaţiuni, într-o succesiune de plusuri şi minusuri, în care planul e o theofanie ce se neagă pe ea însăşi în minusul următor. Clipa se neagă de a fi clipă şi atunci apare timpul care e în acelaşi timp o afirmaţiune şi o negaţiune a Eternităţii şi constituie o colosală ambiguitate.

Căci, clipa, care e fulguranţă, se neagă tot printr-o fulguranţă. Ca *minus* să urmeze logic şi ontologic lui *plus,* trebuie să aibă o comună măsură între ele, de natură şi de esenţă. Prin urmare, plusul şi minusul sunt amândouă fulguranţe, ce se neagă unul pe altul, făcând totuşi un tot nedespărţit. Ceea ce are aparenţa de totală inerţie, de înţepenire iremediabilă, o piatră, o prostraţiune, e evanescentă în fond ca un colibri. Atunci toată lumea nu este altceva decât extincţiune manifestată. Schema, ca prototip angelic, neagă ceea ce structurează.

Afirmaţia Lilianei Silburn: *"Il n'existe donc pas que des énergies fulgurantes qui n'appartiennent pas à des substances, ne sont pas des substances et ne durent pas même un instant"*nu e completă, căci în cazul acesta, ce sunt substanţele? Răspunsul nu poate fi găsit, decât cum am spus mai sus, căutând în partea schemelor geometrice ale Intelecţiunii divine.

Aceste scheme se impregnează în Materia Primă şi se animează prin fulguraţiuni, sau mai precis spunând, aceste scheme geometrice impregnează *forma* lor în Materia Primă, prin fulguraţiuni. Acestea din urmă imprimă în *Prakriti* tendinţa de ruptură a echilibrului celor trei *gune,* dându-le din cauza caracterului lor de pure clipe, o tendinţă ascensională, de reintegraţiune în polul esenţial al Manifestării, după schema bine cunoscută a conversiunii *gunelor* una în alta în sensul ascendent.

"Ces énergies se succèdent en un perpétuel jaillissement" . Ca să se "succeadă" trebuie să existe o posibilitate de durată; or, aceasta nu poate fi decât de natură schematică. Fulguraţiunile sunt în realitate identice cu vibraţiunile Vortexului Sferic Universal, pe care îl creează şi în acelaşi timp, de-a lungul căror spire se propagă, în scheme în număr indefinit, căci toate schemele sunt posibile în vibraţiunile Vortexului Sferic; acesta identificându-se în ultimă esenţă cu Intelectul Divin.

Liliane Silburn trebuie, înainte de a spune că fulguraţiunile se succed, să lămurească, mai întâi ce este succesiunea *"qui donne l'impression de la durée, du mouvement"*.[39] Ca să dea impresia, trebuie să existe posibilitatea de impresiune şi aceasta e tot de natură schematică, sau mai bine zis impresia e aspectul dinamic al schemei. Pentru ca spaţiul, timpul, mişcarea să fie formate prin fulguraţiuni, trebuie precizat că ele trebuie să existe, prealabil, în Intelectul Divin, apoi formate odată cu fulguraţiunile, nu din ele.

A distinge clipa, a surprinde-o, a o harpona, aduce imediata disoluţiune a structurilor pe care le-a cauzat. Pentru asta trebuie să punem capăt activităţii Imaginaţiei, facultatea cea mai demiurgică din noi. Imaginaţia şi Dorinţa se excită una pe alta, sunt oarecum solidare, aşa că renunţarea la una din ele, atrage dispariţia amândorura. Ne aflăm în faţa unui agregat ce trebuie dizolvat: ne constituim mai întâi bine ca spectator al lui, trăgându-ne cât se poate îndărăt. Renunţăm şi la dorinţă şi la imaginaţiune.

Agregatul se preface în cenuşă, care nu cere decât să renască dacă e solicitat din nou de cei doi complici. Când lama fulgurantă a concentraţiunii intuitive se inserează între tendinţele structurante, intemporalul ţâşneşte instantaneu. E aceeaşi operaţiune cu proiectarea *in excelsis*, a unui ax vertical, care e o proiectare în intemporal. Prezentul căruia i s-au tăiat legăturile cu trecutul şi cu viitorul desfiinţează manifestarea, reducând-o la Principiul ei.

*

Lionardo da Vinci spunea că a cufunda formele în lumină înseamnă să le cufunzi în Infinit. Simbolism cosmologic bineînţeles, care mi se pare că trebuie luat astfel: formele care sunt în întuneric sunt în indistincţiune, nu aceea a Principiului, ci indistincţiunea lui *Prakriti*. Cufundate în lumină, capătă forma, deci elementul calitativ, în afară de asta se stabilesc între ele raporturi de dimensiuni spaţiale, de direcţii ale spaţiului care sunt net *ex parte qualitatis*.

Prin urmare, pentru un cosmolog e perfect legitim să spună că obiectele cufundate într-o lumină ţesută din razele soarelui, sunt ca şi în Infinit, deoarece tot ce e de natură calitativă e o poartă spre El, deci e El.

Se poate merge şi mai departe, cufundând de data asta lucruri din nou în întuneric, dar în Tenebrele Superioare, ceea ce e adevărata lor extincţiune în Infinit. Lionardo da Vinci nu vorbeşte de ea, dar asta nu înseamnă că o ignora. Ca pictor, ceea ce spunea e perfect suficient. Pictorul e numai demiurgic, adică ştiinţa lui procedează de la Fiinţă în jos.

Mai este şi o aplicaţiune orizontală a acestor fapte, în care întunericul şi lumina se situează pe un plan orizontal, şi devin o succesiune de plus şi de minus, prin care se propagă posibilităţile ce trebuie manifestate, deci şi opera de artă.

E posibil ca Lionardo să fi simbolizat mai simplu Infinitul prin expansiunea spaţială; în fond se reduce tot la aspectul calitativ al direcţiunilor lui.

*

Pronunţarea Numelui are alternanţe de rostire ale lui, şi de oprire. E conform legii care impune unei propagaţiuni vibratorii o succesiune de pozitiv şi de negativ, de + şi de -. Asta în linie orizontală. Mai este şi alta, pe ax vertical; atunci minusurile, negativul, sunt de-a dreptul "reamintiri" ale Vidului; spun "de-a dreptul" pentru că şi minusurile orizontale, în fond tot Supremul îl reamintesc, dar nu direct, pentru că pe plan orizontal minusul este complementar cu plusul, deci are comună măsură cu el - ceea ce nu e cazul Nefiinţei cu Fiinţa.

*

Cea mai înaltă treaptă de care pomenesc cabaliştii, este aceea, când cel răpit se sustrage propriei lui ardori. Odată, discipolul unui Ţadik observă o "răcire" la maestrul său; altul îi spune: "există o sfinţenie foarte înaltă; când cineva ajunge la ea, e liberat de toată făptura şi nu mai poate arde". Astfel, ardoarea se desăvârşeşte prin propria ei dispariţie.

Exact ce spun sufiţii când vorbesc de *fana* şi de *fanau'l fanai*. E ca un foc ce nu mai are ce mistui şi atunci se desfiinţează pe el însuşi. Câteodată, acestă mistuire a focului prin el însuşi e aşa de mare, încât nu mai rămâne nimic din corp, ca în cazurile lui Ilie sau Moise. Nirvana însăşi e consumată de Parinirvana.

*

În toate faptele omului, Vorbire şi Privire şi Auzire şi Mers şi Stat şi Aşezat, este înveşmântat Cel fără Margine. Pură apofază. La prima vedere s-ar părea că e vorba de atribute şi atunci s-ar părea că e o manifestare catafatică. Aici este vorba de "Cel Nemărginit" prin urmare, toate gesturile descrise mai sus devin determinaţiuni negative.

Dar cum să le percepi ca atare? Mi se pare că tot prin actualizarea Martorului din dosul nostru, care trebuie să fie asimţit ca Supremul Brahma; prin urmare, odată perceput el, nimic din ce e manifestat nu ar trebui să subziste. Şi totuşi subzistă, ceea ce ar părea enormitatea că e comună măsură între Suprem şi Făptură, *quod absit*. În realitate, când

amândouă, Limitatul şi Nelimitatul sunt percepute concomitent, Limitatul nu mai este ca atare ci devine determinaţiune negativă, prin urmare până la sfârşit, tot Nelimitat şi El. Vidul manifestat cum spun budiştii.

*

"La matière de la Pierre est le Mercure commun, mais animé par le soufre d'or et par celui du fer".

Mercurul comun e facultatea noastră plastică, tot ce în noi, e susceptibil să fie impregnat, impresionat. Orice poate ieşi din ea, dar neavând raţiunea ei suficientă în ea, trebuie să fie animată din afară.

Într-o primă treaptă, trebuie să fie purificată, ca să-şi recapete virulenţa, mordantul, eficacitatea. Atunci, însufleţirea se produce prin Sulf, o facultate înfocată, care purifică şi exaltează şi face Mercurul apt să primească cele mai transcendente impregnaţiuni. Dar şi acest Sulf are deosebite aspecte calitative.

Cele mai înalte, mai subţiri, nu pot acţiona asupra Mercurului vulgar, care nu poate fi purificat, decât de un Sulf care are o anumită comună măsură cu el, şi anume, Sulful de fier şi Sulful de Aur. Îmi face impresia că Sulful de fier e o forţă sexuală întoarsă la întrebuinţarea lui comună şi transmutată într-o energie autonomă cu multiple aplicări. Întrebuinţarea ei aşa cum trebuie, echivalează, pe un anumit plan, cu atotputinţa.

Pentru a putea lucra cu eficienţă asupra unui corp subtil ca Mercurul, trebuie să devină şi el subtil, sau cum spune Platon şi tantricii, să împiedicăm forţa sexuală, a cărei stare naturală este subtilă, să devină grosieră. Atunci eficacitatea Sulfului fierului asupra Mercurului obişnuit îşi capătă toată eficienţa, toată virulenţa.

De aceea nu trebuie să permitem nici Sulfului de fier, nici Mercurului comun, hemoragii, mai ales imaginative, ceea ce e mult mai greu decât o asceză obişnuită, de natură mai mult inhibitivă şi voliţională.

Cât despre Sulful de aur, natura lui spirituală e evidentă în numele lui. E o forţă pur ascensională care lucrează în două etape asupra Mercurului comun: *concomitent* cu Sulful de fier,

purifică aspectele superioare ale mercurului; spun *concomitent,* pentru că ar fi extrem de primejdios să lăsăm numai Sulful de fier să lucreze asupra Mercurului, care ar face din el o forţă fără frâu, dezlănţuită, mortală pentru suflet; pe când acţiunea simultană a Sulfului de aur face din calul nărăvaş un cal năzdrăvan, bine ţinut în frâu, servitor supus, devotat, pasionat al lui Atma, al Erosului Solar.

"Et sachez que notre Pierre n'est autre chose que chaleur naturelle infixée dans son humidité radicale".[40]

Toate tehnicile iniţiatice vorbesc, ca de o operaţie fundamentală, de Separaţiunea, de suscitarea în noi a unui Martor impasibil al Materiei noastre patibile. Şi aici am avut de multe ori ocazia să vorbesc de asta; şi în alchimie, separaţiunea e operaţia fundamentală: "Dumnezeu a separat Cerul de Pământ". În textul citat, e vorba de separaţiunea umedului de uscat care se face prin deplasarea centrului nostru de conştiinţă din exterior în interior, din inferior în superior. E în realitate un transfer de la substanţă la esenţă, o promovare, o răscumpărare, prin care ne recuperăm poziţia noastră activă faţă de lume, şi, alchimic vorbind, faţă de tot elementul plastic, patibil din Univers.

Dar e o poziţie activă fără activitate şi care numai prin acest simplu fapt, organizează armonic şi catolic tot cosmosul în jurul nostru. Punctul activ imobil din noi, e identic cu germenele de aur *Hiranyagarbha,* şi asta explică totul.

"Draconem vici igne animae".[41] În Geneză ni se arată Fecioara zdrobind capul Şarpelui cu călcâiul. De aceea mulţi au fost ispitiţi să confunde Fecioara cu Sfântul Duh. E o erezie, just condamnată de Biserică, Sfântul Duh fiind esenţialmente activ. Dar tot aşa de adevărat este că la început Suflul lui Dumnezeu se plimba deasupra Apelor. S-ar putea rezolva astfel: la început suflul lui Dumnezeu se plimba deasupra Apelor Totale, din care a ieşit toată Manifestarea, inclusiv Fecioara care simbolizează Apele Superioare.

Deci imaginea s-ar putea structura astfel: Duhul se plimbă deasupra Apelor din care a ieşit Fecioara, iar Fecioara domină Apele Inferioare în care stă latent Balaurul, vechiul inamic. Ceea ce e pasiv faţă de un plan superior e activ faţă de planul inferior. Ceea ce e Şekhina faţă de Dumnezeu, e *Metatron* faţă de lume. Fecioara e şi Sofia, dar care, ca să acţioneze asupra

apelor trebuie să se învăluie într-un suflu de foc (Femeia învelită de Soare din Apocalips), cu care subjugă Balaurul. Direct nu ar putea lucra.

Dar tehnic? Suflul afânat prin *hudur,* prin încorporarea în el a unui Nume divin, se intercalează prin ritmul binar în dualitatea cosmică pasională şi-i smulge ţeapa prin chiar armele ei, şi-o organizează în jurul unei axe centrale verticale.

*

Din fiecare act al omului se naşte un înger bune sau rău; dar cu condiţia ca actul să fie întreg, deplin; din jumătate de act, sau din acte nesăbuite, se nasc îngeri estropiaţi. Ce orfelinat! Dacă însă ulterior, printr-o proiecţiune în intemporal, redăm actelor întregimea lor, şi îngerii îşi capătă împlinirea şi chiar cei răi se pozitivează.

Suferinţa noastră vine din Suferinţa Şekhinei şi nu inversul, cu toate că în fapt amândouă perspectivele se întregesc. Potolirea durerii noastre singură i-aduce potolirea durerii Ei. Potolirea cea mai bună este adăugarea unei dimensiuni intelectuale durerilor şi lipsurilor noastre.

"Eu sunt rugăciunea", spune Şekhina. Atunci orice deficienţă a Şekhinei e o rugăciune pentru Plenitudine, întâi spre o plenitudine relativă, imediată, apoi spre totala Plenitudine.

Templul lui Mesia e numit cuibul de Pasăre. E a spune, cu alte cuvinte, că cuibul lui Mesia e ... , că Parusia nu se produce decât atunci, când din mlaştina umană se va ridica la suprafaţă un suflu de incantaţiune al Întregului gen uman, vestmânt, vehicol aerian al Verbului.

Kawwana este o rază a gloriei lui Dumnezeu care locuieşte în fiecare om şi cere mântuirea. Orice aspiraţie spre reintegrare este *Kawwana* şi toate rugăciunile omului îşi găsesc în ea garanţia împlinirii lor. Trebuie să pronunţi cuvintele rugăciunii şi orice cuvinte ca şi cum cerul ar fi deschis în ele; prin urmare, nu cuvintele intră în noi, ci noi în cuvinte.

Până la desăvârşirea acestei tehnici, să reducem gândul de la multiplicitate la Unitate ca să intre în Verb. Reducerea gândului la punct.

*

Cine e cunoscător al cântului ascuns, care poartă interiorul în exterior, hora sfântă, care amestecă simple cuvinte în cântul depărtărilor, acela se va umple de puterea lui Dumnezeu. Spirala care se ridică din adâncuri spre ceruri e o vibraţiune deci şi o melodie; că e o spirală, o indică chiar termenul de horă sfântă, care în realitate e un cerc neînchis cu sfârşitul deasupra începutului la o lungime elementară de spiră.

Cuvintele amestecate în cântul Depărtărilor, sunt un parfum, un suflu ce se ridică din materia primă în stare de reintegrare. Trecerea aceasta de la cantitativ la calitativ e inefabilă, deci muzică pură. Şi cum poate fi melodia punctului altceva decât Suflu?

*

Când omul vrea regenerarea, o fiinţă nouă în el însuşi, trebuie să ajungă la Nimic, cu toate posibilităţile lui; acel nimic e *barzach*-ul, *sandhya,* punctul negru intemporal şi nespaţial, care cuprinde însă în el toate posibilităţile, în indistincţiune, şi ale ciclului trecut şi ale celui viitor. Atunci Dumnezeu creează o nouă creaţiune în el, care are comun cu vechea creaţiune, numai cenuşa în care s-a prefăcut cea veche. Acest om nou e ca un izvor ce nu seacă, ca un torent ce nu mai poate fi biruit.

Cenuşa, ca simbol al Non-Manifestării sau, la polul invers, potenţalitatea totală. Cum e quasi imposibil de atins punctul real de Non-existenţă, să-l proiectăm simbolic deasupra noastră, şi între el şi fiinţa noastră se creează nişte linii de forţă de-a lungul cărora quintesenţa noastră urcă spre punct.

*

Zeul rău încearcă să fure omului sămânţa sa, emanaţiune divină, zonă de lumină, care învăluie Sofia, după căderea ei în Materie.

E vorba înainte de toate de sămânţa logos spermatikos, înainte de a se transforma în sămânţa grosieră. S-ar mai putea spune că Sofia ca Intelect divin, *ipso facto,* se învăluie de roua de lumină, de sperma inteligibilă, pentru bunul motiv, că Sofia fiind Principiul Manifestării, când e privită în sensul cel mai înalt al cuvântului, e, prin asta, şi principiul vieţii, ca principiu al Manifestării. Aviditatea a ceea ce-şi închipuie că este neantul, are nevoie numai decât de această rouă fecundă de lumină, căci prin ajutorul ei dă o nălucire de realitate, la ceva care nu are, şi nu poate să aibă nici o realitate.

De aceea, aşa-zisul Neant e aşa de nesăţios.

*

O sectă opusă de imoralişti susţine, din contră, că trebuie trasă din corp forţa împrăştiată a lui Prunikos şi a o aduna prin voluptate.

În realitate, acestă doctrină opusă, e complementară cu prima. Odată furată de căte tendinţa-Neant, Prunikos nu e înghiţită pe loc ci asimilată, vampirizată, încet, cu precauţie şi cu economie. Infernul nu e nici Leu, nici Lupoaică, e mai mult o lipitoare, un plan parazitar şi vampiric care aderă molecular pe fiinţa noastră, şi pe lume, transvazând spre el forţa vitală, sperma divină. Sunt două mijloace de a o recupera. Sau căutarea pe stările superioare de fire ceea ce produce în toată fiinţa, de la părţile cele mai inferioare, până la cele mai înalte, o inversare a curentului, şi integrarea elementelor vitale cele mai importante - de e posibil toate elementele - în Principiu. E vorba de o transmutaţiune, de o transvazare, de o transformare. Şi când ai luat Infernului (numesc infern tendinţa irealizabilă spre Neant), când i-ai sustras toată alimentarea, nu dispare, ci nu mai există, nu mai există nici în trecut, retroactiv.

Celălălt mijloc, de care vorbeşte textul, e tantric aşa că în realitate nu e opus, ci complementar. Dar chiar acest mijloc violent, trebuie să aibă la celălalt capăt al lui, capătul superior, o rădăcină în cele superioare, pentru ca forţa sustrasă Abisului să nu se răspândească pe de-lături, ceea ce poate avea urmări foarte grave. Deşi se întrebuinţează mijloacele cele mai violente, forţa principală a exerciţiului, rezidă într-un fir de

argint, un fir de păianjen, inefabil, imperceptibil, dar care atrage toate lumile după el.

*

Cuvântul perfect e acela care e complet adecvat cu gândul pe care-l exprimă. Dar, e mai mult vorba de concentrare, decât de asimţire a prezenţei reale care e în cuvânt, ceea ce vine ulterior. Prezenţa reală se impregnează în noi, fără ştirea noastră, când gândul e perfect pe rostirea simplă a cuvântului. Restul vine de la sine.

*

*Inequiţiunea** exaltează Voinţa şi-i dă priză asupra Agentului Universal. S-ar putea spune că Agentul Universal vitalizează Inequiţia, care în ea însăşi e schematică şi searbădă. Agentul Universal exaltează Imaginaţia, care i-o plăteşte cu uzură, alcătuind până la sfârşit un vehicul de foc care ridică în ceruri. Calul năzdrăvan redus la o simplă schemă, care se recuperează, mâncând cărbuni aprinşi. Or, calitatea de foc e aceea a subtilului, deci şi a Agentului Universal; gloaba fiind Imaginaţia, redusă la stare de schelet, pentru că nu i se dă alimentaţia ce i se cuvine. Tot aşa, serveşte de vehicul, de hrană de foc, de termen intermediar între ele şi lumea noastră.

După cum se vede, este o atracţie de jos în sus şi una de sus, pe verticală; mai este şi o mişcare pe plan orizontal în sensul expansiv şi constrictiv. Amândouă mişcările constituie o cruce cu trei dimensiuni, schemă a Vortexului Sferic Universal. Detaşat din strălucirea glorioasă a soarelui şi fixat prin greutatea atmosferei şi prin forţa atracţiunei centrale, e susceptibil şi de o mişcare în sens contrar, ascensională, macrocosmic, în alternanţa bătăilor inimii dar microcosmic, mai ales de tendinţele, de energia voliţională a omului, care-i dă impulsiunea pe care o vrea.

Cu cât tensiunea extremităţilor acestui Agent Universal e mai intensă, cu atât limita lor comună, care e viaţa, e mai

---

* Din franceză: nedreptatea

puternică. Agentul şi felul lor de acţionare sunt simbolizate de şarpele care-şi muşcă coada. Ca să înţelegem simbolul, trebuie să considerăm şarpele ca o secţiune, fie longitudinală, fie transversală a Vortexului Sferic Universal: extrema limită a unei spire coincide cu începutul spirei următoare, distanţată cu un pas infinitezimal de spira precedentă.

Starea de mai mic sau mai mare echilibru a omului, e în funcţiune de alternanţa egală a respirului şi a aspirului acestor spire. Acest echilibru se poate obţine şi prin mijloace exterioare (nimic prea mult, cumpătarea celor antici), dar echilibrul în toată plenitudinea lui e realizat prin aspiraţia spre Universal, spre Suprem, pentru că atunci echilibrul se produce printr-un comandament divin, printr-o lovitură de baghetă magică. Totul se armonizează în jurul unui Fiat cosmogonic, un punct care declanşează, proiectează din el un sistem echilibrat de coordonate polare.

Aceasta trebuie să fie rugăciunea noastră, anume ca plenitudinea binecuvântată din lumea Gândului să se reverse în lumea Cuvântului. Acest gând nu este un demers discursiv sau dialectic, ci contemplarea a ceea ce este principiul Gândirii, cum dealtminteri Kabbala o precizează de atâtea ori. Bineînţeles şi mişcarea inversă e tot aşa de legitimă; prin exaltarea Cuvântului spre Suprem să atingem lumea Gândului, care din cauza principialităţii ei, e identică cu lumea tăcerii. Şi alternanţa continuă indefinit atât cât va fi un subiect şi un obiect.

Atunci vom găsi ceea ce avem nevoie. Căci se spune: "lasă-ne să Te găsim în rugăciunile noastre". Şi această găsire nu e posibilă decât dacă ştim că undeva, cândva, este ceva de găsit, ceea ce nu e realizabil decât dacă determinăm o stea polară deasupra capetelor noastre. Dumnezeu e pretutindeni; ca atare e imposibil de găsit, pentru că e prea aparent.

Nu ne rămâne altceva decât să-i dăm de urmă în ceea ce-l simbolizează: determinaţiunile calitative ale timpului şi ale spaţiului, clipa şi punctul, şi proiecţiunea verticală care le reuneşte pe amândouă. De aceea Hasidimii aşteptau cu rugăciunea, până când pregătiseră în ei *Kawwana*. Or, ce este *Kawwana,* decât o asimţire a Infinitului, o siguranţă că ceea ce se caută se poate găsi, că ne găsim pe drumul bun chiar dacă nu ştim exact întorsăturile şi etapele lui.

Când îmi fixez atenţia pe Dumnezeu, îmi las gura să vorbească ce vrea; căci toate cuvintele sunt atunci legate de rădăcina lor superioară; orice distracţie, orice clătinare de atenţie este o tăiere a rădăcinilor. Fixarea atenţiei pe Dumnezeu, structurează ierarhic şi armonic toate lumile din noi şi înalţă scara lui Iacob de-a lungul căreia se coboară şi se urcă îngerii.

Şi nu e mai simplu, mai eficace să găsim *Kawwana* (căci tot ce-am spus mai sus se rezumă în cuvântul *Kawwana)* asimţind, harponând ceea ce e scopul ei, decât de jos în sus, dibuind prin întuneric, căutând să discriminăm ceea ce e autentic şi ce nu, ce e aur şi pirite, în cuvintele, actele şi tendinţele noastre? Căutaţi Supremul şi restul vi se va da pe deasupra, ceea ce, printre altele însemnează, că restul, adică drumul şi ştiinţa lui apar deodată fosforescente în labirintul nostru, când steaua care luminează şi adeverează şi călăuzeşte a răsărit deasupra noastră.

Kawwana, deci, este Intenţia fixată pe Dumnezeu în efectuarea unei acţiuni, nu numai culturale dar şi oricare alta. Nu trebuie căutată intenţia în rugăciuni şi în acte, ci actele şi rugăciunea în Intenţie, ca invizibilul în vizibil, ascunsul în manifest. O conştiinţă difuză a Scopului, care apoi se înmănunchiază într-un singur punct, pe măsură ce ne apropiem de ţintă. Dar în aceeaşi măsură, suntem deposedaţi şi Dumnezeu ne ia locul în toate acţiunile, vorbele, bucuriile şi suferinţele noastre.

Nici voinţa noastră oricât de mare ar fi, nici sforţările noastre, nu pot mişca dunele uriaşe de inerţie care zace în noi. Numai determinarea unei axe verticale, lipsa de comună măsură între Principiu şi lume le poate topi, căci numai prin topire le învingi, căci a exalta Inerţia e o imposibilitate. A nu lupta cu ea; a pune pe ea privirea calmă şi lucidă a Intelectului.

*

"La femme qui doit écraser la tête du serpent c'est l'intelligence, qui sourmonte toujours le courant des forces... aveugles" nu atâta în sens de suprapunere cât mai ales de transmutaţiune. Asta presupune o comună măsură totuşi, între

femeie şi Şarpe, care nu este altceva decât faptul că amândoi simbolizează pasivitatea, femeia cu Apele Superioare, iar Şarpele cu Umidul radical. Cu deosebire însă, că Femeia, pasivă faţă de Principiu, e activă faţă de Şarpe, pe care-l domină şi-i zdrobeşte capul, conform simbolului de totdeauna, *Şekhina*.

"C'est disent les Kabbalistes le rivage de la mer, dont le dragon infernal vient lécher les pieds humides avec des langues qui s'endorment de volupté",[42] ceea ce nu e lipsit de un anumit element erotic; puterea extatică pe care o are fecioara Maria; voluptatea pe care o resimte, e tendinţa de a-şi organiza haosul în Cosmos, căci vibraţiunile Vortexului sferic, sunt identice cu spirele Balaurului. Călcâiul femeii e un punct nespaţial, istm, poartă strâmtă, *barzach* între Balaur şi Fecioară, ceea ce arată că în procesul de transmutaţiune, numai o chintesenţă trece din stările inferioare în stările superioare. Spirele şarpelui în tendinţă ascendentă se rezumă la un punct, după schema unui con cu vârful în sus; vârful lui e călcâiul Fecioarei, de acolo se organizează în spire concentrice dilatante în Fecioară. Dubla mişcare, Solve, Coagula, Aspir, Respir, Sistolă, Diastolă.

David cu călcâiul lui Achile? De ce rămâne numai singura lui parte vulnerabilă? Pentru că, Peleu ţinându-l în pumnul lui, îl vestejeşte, îl mortifică, îl împiedică să ia apele tămăduitoare. Deci la Achile, simbolismul nu este acelaşi, *barzachul* prin orbire, nu poate exersa puterea lui vitală de atracţie şi de proiecţie. E strangulat de către Peleu. Thetis n-ar fi făcut asta. Dealtminteri, e de observat, că în simbolismul biblic, toată icoana are imprimată în ea o mişcare ascendentă, călcâiul Fecioarei fiind jos şi capul ei sus în stele, pe când la scena de lângă Styx, Peleu îl ţine pe Achille de călcâi şi cu capul în jos, adică tocmai în aer, şi-l cufundă în apele infernale, în loc ca apele Styxului să se urce pe el. Mişcarea e deci net retrogradă, inversă, tinzând spre centrul pământului.

Dealtminteri, chiar când operaţia e reuşită, e totuşi imperfectă când e făcută de Kshatriya. Pe când în simbolismul biblic totul are o alură intelectuală, deci sacerdotală, în mitul lui Peleu, Achille, în acel al lui Siegfrid şi al lui George cel Viteaz, îmbăindu-se în sângele Balaurului, din cauza lipsei de element intelectual, operaţia rămâne într-un punct imperfectă, şi punctul acela e partea vulnerabilă a eroilor, călcâiul lui

Achille, punctul principial, inaccesibil nouă înşine, între omoplaţi. Şi punctul acela atrage în mod magnetic moartea, prin similitudine.

Nu trebuie să ne lăsăm seduşi de frumuseţea, de farmecul pe care-l au miturile războinicilor, pentru că această atractivitate maschează un deficit de intelectualitate, al cărui rezultat este totuşi victoria morţii asupra omului care a câştigat Imortalitatea. Pe când în operaţia pur intelectuală, nu poate să existe, deci în mod definitoriu, faibilitate; moartea, prin acest fel de operaţie, îşi pierde tot ghimpele ei.

*

Cojile lumii spirituale sunt transparente, acele ale lumii materiale sunt opace, ceea ce înseamnă că *Kliphoturile* nu sunt desfiinţate, ci transmutate. Devin aripi din încălţări de plumb, sau, vorbind în alt simbolism, devin cristale prin fuziunea cu schemele intelectuale pe care, după transmutarea lor, le suportă şi le vehiculează. Modul de transmutare a materiei amorfe în cristale nu trebuie să ne preocupe, deoarece e un secret al lui *Prakriti;* or, *Prakriti* e ininteligibilă, deci şi operaţiunile ei. La fel, e şi pierdere zadarnică de timp, să încercăm să le elucidăm. Dealtminteri, nici nu e nevoie.

Principalul pe care trebuie să-l ştim e că sub influenţa actului Pur al lui *Puruşa,* potenţialităţile lui *Prakriti* trec de la putere la act, de la coji la cristale.

Acei care se supun corpului în această viaţă, deci nu vor să imprime în materie o forţă ascendentă, îşi fac o îmbrăcăminte, o coajă de opacitate, pe care, e prea târziu, postum, s-o mai poată topi. Ca s-o topească în căldura lumii divine, trebuie s-o facă încă din această viaţă, în care, cu toate aspectele ei îngrozitoare, mai este libertatea de iniţiativă; ce se mai poate spera, într-un plan de existenţă în care a dispărut iniţiativa? Îmbrăcămintea de întuneric, de smoală, nu dispare decât odată cu planul în care această întunecime s-a integrat. Şi un asemenea plan, prin definiţie lipsit de elemente intelectuale, nu poate avea sfârşit decât prin atomizare, prin nimicirea lor în Cantitatea discontinuă.

Se poate uneori ca fiinţa din acest plan, în anumite cazuri favorabile să scape de nimicirea în pietrele de moară ale

Infernului, dar ceea ce e sigur, este că ele îi macină facultatea de beatitudine.

*

Tradiţia universală şi unanimă asupra importanţei cenuşii.

"Cauţi foc?"

"Îl găseşti în cenuşă".

Importanţa ei este că nu e un reziduu ca oricare altul, ci un reziduu rectificat. Nu mai este o materie de păcat, ci una gata să devină principiu de sesizabilitate. În definitiv, cenuşa se depune în fundul Athanorului, se precipită în rădăcina tenebroasă, în timp ce îngerii se reped spre acoperişul vasului. E o concomitenţă. Deci, cenuşa e rezultatul unui rit, al unei separaţiuni sacre; de aici, importanţa şi posibilităţile ei.

Dealtminteri, prin omogenitatea, egalitatea ei, reprezintă foarte bine în Athanor, Materia Primă, la o adică, o Materia secundă a unui anumit plan de existenţă.

*

"... Ich sagte mir die Worte vor und merckte das sie streckten über das Gebet hin und reinigten und stärckten es".[43] Cuvântul pronunţat ritual, cu *Kawwana* îşi recuperează dimensiunea de *anamnesis,* şi atunci ce e mai firesc decât să încerce, să aspire să se reunească cu sinea lui, Verbul. De aici, calitatea lui exaltantă când e rostit cum trebuie.

Hudurul e inerent oricărui cuvânt oricare ar fi el; e fiul intenţiei, şi nu e nevoie să fie intenţia specifică a cuvântului sau a frazei, care e greu de perceput în realizarea ascendentă. E de ajuns o intenţie de depăşire a aspiraţiei spre Universal pentru ca *hudurul* să emerjeze la suprafaţa frazei şi a cuvântului, liberat din captivitatea *Kliphoturilor.* Atunci prezenţa reală iese nu numai din cuvintele legitime, dar chiar din hulă, din revoltă, din nălucire.

La rugăciune nu trebuie să fie nici o întrerupere între inima şi mintea celui ce se roagă. Reunirea lor într-un singur organ survine la un stadiu înaintat de realizare; deocamdată reunirea se face prin focul, ardoarea care se ridică în sus ca un fum de

sacrificiu şi leagă inima cu capul. Nu se spune că tămâia reuneşte, însumează toate numele divine?

Strigătul fără sunet se aude în interiorul nostru, de câte ori se întâmplă o sfâşiere în fiinţa noastră, adică, ori de câte ori o scânteie sfâşie prin expansiune şi exaltare coaja ce o ţine captivă, pentru a se reuni cu Soarele spiritual. Atunci în punctul în care se întâmplă această sfâşiere, se aude strigătul fără sunet. În momentul acesta scriu. Vârful condeiului apăsat pe hârtie e *Bindu,* punctul care cuprinde în el toate lumile. Când încep să scriu, cuvintele, fraza, intenţia, sfâşie punctul, şi ceea ce scriu nu mai trec cu cerneală ci cu sângele Mielului.

Aici perspectiva este descendentă. Vârful condeiului nu e *Kelepha* ci Fiinţa care se sacrifică pentru a se infuza Manifestării. În repaus, vârful e Unitate, când încep să scriu, şi punctul începe să se implice, devine Unicitate.

Traduc pe hârtie o tăcere care se răspândeşte ca o boare, şi e traducerea cea mai adecvată a pasajului din I Reg. 19. 12.

Eterul e imobil şi atât de prezent. De aceea, suflul reprezintă mai bine sacrificiul, pentru că vivifică şi expiră.

Păcatul mare consistă în faptul că putând face *metanoia,* în fiece clipă, omul totuşi n-o face; în ultimă esenţă este o convingere inertă, că cea mai mare parte din viaţa noastră zilnică, nu e reductibilă la Principiu, adică asociaţionism calificat. *Avidya* torpoarea, nălucirile din noi sunt materia asociaţionismului şi nu pasiunile.

*

"Il y a en nous trois centres d'attraction et de projection fluidique: le cerveau, le coeur ou l'épigastre et l'organe génital".[44]

Important e să le faci să lucreze concomitent şi în orice caz nu antagonist între ele; nu putem spune că am izbândit, când facem să lucreze centrul vertical, reducând la tăcere pe cele două inferioare: trebuie ca toate să activeze, căci fiinţa noastră, în întregimea ei trebuie să se reintegreze în principiul ei. În orice caz, deşteptarea, activarea acestor trei centre, trebuie să se facă numai de sus în jos, pentru că focul superior evertuează pe cele de jos, şi niciodată invers. În realitate, cele

trei centre lucrează la oricine şi la ignorant, dar numai atât cât trebuie să însufleţească planul lui vegetativ şi etheric.

Adevărat, ..., adevărata conflagraţiune, flacăra unitivă urcându-se de jos în sus, o poate face numai Înţeleptul. Acest agent subtil, e o *flamma non ureus,* pentru că e focul vital care animează toate lumile şi pentru asta trebuie să aibă o subtilitate care îi permite să pătrundă orice şi oriunde; având o asemenea subtilitate, nu arde în sensul obişnuit al cuvântului, afară de cazurile când e deşteptată imprudent şi brusc. Atunci e mortală. Acest agent e totdeauna activ, totdeauna luxuriant de sevă, totdeauna înflorit de visuri seducătoare; de imagini dulci. Că e veşnic aşa, e pentru că totdeauna lucrează dedesubtul şi deasupra lucrurilor, intermediar între schemele ideale şi încarnarea lor definitivă; e prin excelenţă un agent animator, dar nu obligator înşelător, căci atunci când acţiunea noastră e pusă de acord cu imaginile lui, are un mare rol pozitiv şi Agentul e atunci la baza oricărei opere de creaţiune; de asemenea, tot el preia imaginile inerte, instinctele corporale, iar ce face subconştientul nostru, ca dărâmături şi paragine, le subtilizează, le înaripează, şi dacă omul are conştiinţa planului cauzal, le trimite acolo, unde se topesc; purgaţiunea e totală, şi scânteile sunt liberate din captivitatea lor din coji.

Practic, privind din punctul de vedere al economiei vieţii noastre, când simţim lucrând în noi acest agent luxuriant, e bine să-l rezorbim în planul spiritual, imediat superior, dacă nu este cazul să-l încarnăm, ceea ce se întâmplă foarte rar. Totul e să nu lăsăm luxurianţa aceasta să se joace cu ea însăşi, fără finalitate, căci atunci se poate transforma în influenţe rătăcitoare, şi omul devine casă cu stafii. E o higienă de fiecare moment, şi care, prin sacralizare şi aspiraţie exorcizează locul bântuit.

De aceea, Magicienii o declară gata să servească şi binele şi răul; e un *circulus* vital, totdeauna renăscând cu o viaţă neîmblânzită şi care dă vertigiu imprudenţilor. Pentru că e un *circulus,* se integrează şi ea în spirala Vortexului Sferic Universal, în bine şi în rău, adică, prin circuitul spiraloid e susceptibilă să se coboare şi în jos, dar să se ridice şi în sus. Când acestei mişcări circulatorii i se adaugă o prezenţă spirituală, un *hudur,* o luciditate cârmuitoare, în ciclul ei

descendent, prinde în mreaja ei forţele de jos, le atrage în sus şi le răscumpără. Cea mai primejdioasă dintre operaţiuni devine mântuitoare când nu-s pierdute din ochi stelele. Cu aceste spire inferioare lucrează Verbul când îşi aruncă plasa în lumea noastră mai întâi, apoi în infern.

Îl lasă gol de locuitori, pentru că regiunile lui îngheţate, peisagiile lui încremenite, la Fiat-ul de sus, trebuie să libereze spirele pe care le oprimează, şi odată aceste spire evertuate, tot peisajul îngheţat al Infernului se dizolvă şi liniile lui de forţă devin evidente; şi dacă liniile de forţă ale Infernului se actualizează, necesarmente ele se integrează în liniile de forţă superioare, în baza legii fundamentale a continuităţilor stărilor de fire.

Deci, Verbul nu eliberează pe locuitorii Infernului, eliberează Infernul însuşi, suflându-i nălucirea şi arătându-i structura lui reală. Când Herakles mistuit de veninul infernului se aruncă în rugul de pe muntele Oeta, nu face decât să arunce spirele focului inferior care-l consumă în spirele focului superior al rugului sacrificial în care se aruncă. Puse la locul lor, în armonia cosmică, integrate în ansamblul Vortexului, spirele inferioare îşi înnădesc capetele cu extremităţile spirelor superioare, Vortexul se reconstituie în stază ascendentă (adică lăudând pe Dumnezeu) şi Herakles este liberat.

Damnaţii rămân aşa din cauza lipsei lor de curaj; s-au supus corpului în timpul vieţii lor şi asta le-a construit un corp interior, o scoarţă care devine închisoarea lor şi supliciul lor după moarte, până când ajung s-o facă să se topească în căldura luminii divine. E spus, în limbaj comun religios ce-am spus mai sus despre Herakles, despre integraţiunea spirelor inferioare în spirele superioare. Nu ajung decât prin sforţări nesfârşite şi cu ajutorul dreptilor care le întind mâna; aceşti drepţi sunt spirele superioare care încearcă să reconstituie circuitul, pentru ca forţa de jos să se convertească în forţa de sus; dar focul Sf. Duh este mai întâi un foc purgatorial, care nu e altceva decât munca focului spiritual în captivitatea din care caută să se elibereze.

Puţini damnaţi au curajul lui Herakles şi astfel rămân în infern care este perpetuu de drept şi de fapt prin decizia damnaţilor, dar sufletele nu sunt precipitate în el, sau reţinute,

fără voia lor; *similia similibus* şi damnatul se duce în infern prin afinitate şi comunitate de lungime de undă.

De ce seducţiunea fluidului vital? Pentru că îşi poartă în el toată efectivitatea. La o tendinţă ascendentă, beatitudinea e la capătul drumului, e o finalitate. În fluidul vital, în Agent, a cărui situaţie e prin definiţie intermediară, Beatitudinea, un anumit fel de beatitudine, e în fluidul însuşi, atâta vreme, cât nu-l întrebuinţăm ca un instrument; această beatitudine e o mângâiere, o excitare, o emotivitate, care tocmai din cauza facilităţii, comodităţii, satisface, deci ţine prizonieră pe toată lumea.

Oarecum indiferentă în ea însăşi, se împrumută şi răului şi binelui, din cauza situaţiei ei intermediare, dar, metafizic şi bine, nu este atrasă de bine şi de rău, ci de două forţe care la nivelul cel mai complet nu mai sunt antagoniste ci complementare, *Yin-Yang*-ul, *Solve-Coagula,* etc. E adevărat că e solicitată ca să coopereze, să fie instrumentul, şi al forţei descendente dezintegrante, dar şi al forţei ascendente integrante. La nivelul cel mai înalt aceste două forţe sunt calea polilor manifestării, *Puruşa* şi *Prakriti,* cărora nu le convine nici o morală. Fără ele manifestarea nu ar fi posibilă. E un şarpe dar şi o aureolă, deci vechiul raport între Şarpe şi Fecioara care are o diademă de douăsprezece stele în jurul capului.

Dealtminteri, fiind focul ce însufleţeşte toată lumea, nu aduce lumea cu ea, ci ea se împrumută lumii, şi o face să fie ce este, conform posibilităţii divine.

Seducţiunea pe care o are abisul e un reflex inversat al Beatitudinii divine, pentru că ce e mai sus se reflectă în ceea ce e mai jos. Dar polul superior avându-şi raţiunea suficientă în el însuşi, Beatitudinea îi este inerentă, consubstanţială, pe când polul inferior nu-şi are raţiunea suficientă în el însuşi, de aceea seducţiunea lui e o uzurpare, e un furt, o mască; odată dispărută, grozăvia abisului se dezvăluie aceluia ce-i cade victimă. Dar seducţiunea cea mai mare a Abisului consistă în faptul că realmente face pe Om să-şi uite eul, ca şi stările superioare (reflexul Superiorului pe planul inferior). Că o ştie sau nu, că o vrea sau nu o vrea, topirea asta a eului e scopul căutării ultime a omului; fie prin extaz, fie prin beţie. De aceea, Agentul Universal, e un foc care poate aparţine şi

chinurilor infernului dar şi jertfelor de tămâie ale Cerului. Cum să facem conversiunea în sensul ascendent? Să lăsăm femeia învăluită de soare să-i pună piciorul pe cap.

Scânteile captive din coji pot veni la noi sub formă de ispite, de păcat, de multiplicitate, dar astea nu sunt caracteristice scânteilor ci cojilor care le ţin prizoniere. Niciodată *kliphoturile* nu au mai mare dorinţă să ne aducă la cădere, ca în clipele rugăciunii, când ne atârnăm de Dumnezeu, pentru că în momentul acela o parte din forţa de sus poate să le mărească vitalitatea; tot aşa, se poate spune, că în momentul rugăciunii, scânteia prizonieră caută să se unească cu planul divin în care suntem intraţi, şi că e luptă între scânteie şi *Kelepha* care să prindă mai întâi forţa ce iese din Arborele Vieţii.

*

Cei vechi dădeau generaţiunii numele de umid. În Vortexul Sferic Universal, orice figură poate fi trasată, deoarece punctele care îi constituie spirele sunt la o depăratre infinitezimală unul de altul. Prin urmare, orice figură, orice schemă e susceptibilă să fie înscrisă în masa vibratoare. Mod geometric de a vorbi de Posibilitatea Infinită. Deci, prin alte figuri, pot fi înscrise şi cele două triunghiuri ale Pecetei lui Solomon, sau mai bine zis cele două conuri a căror secţiune longitudinală constituie pecetea lui Solomon. Or, după interpretarea tradiţională, triunghiul cu vârful în sus reprezintă Focul, şi cel cu vârful în jos Apa, sau ce le corespunde pe celelalte planuri de fire. Deci, ce se organizează după tendinţele triunghiului inversat poate fi numit, pe drept cuvânt, ca fiind Umidul.

Viaţa Cosmosului este produsă de o mişcare simultană a celor două triunghiuri sau conuri, de-a lungul unui Ax comun, o mişcare dublă, una de depărtare care aduce cele două triunghiuri în poziţia ⧋, alta de apropiere care le aduce în situaţia ✡. Astfel se întâmplă în Lume *miracula rei Unius.*

Sufletele muritorilor pier prin umid şi umiditatea e moartea sufletelor, cu precizarea că motivul este starea prealabilă de cădere în care se nasc sufletele oamenilor cu o enormă

preponderenţă a elementului umid în lumea celui ignat şi cu accentul de gravitate care cade pe partea lor substanţială.

"Când", spune Plutarc, în tratatul său *De sera numinibus vindicta"*,[45] raţiunea e ca topită de voluptate, când partea neraţionabilă şi animală din noi, umezită şi făcută carnală, deşteaptă în suflet amintirea corpului".

Totul îşi are contrapartea: *Anamnesis*-ul care e amintirea părţilor etherate din noi îşi are contrapartea în amintirea mâlului când sufletul e purtat spre umid; raţiunea care e topită de umiditate nu e numai facultatea discursivă, rezonabilă, ci mai ales *Nous*-ul.

Totuşi, în cazul unui om ce a învăţat să se dedubleze, luciditatea nu piere complet şi asistă ca martoră la umezirea sufletului; totul nu e pierdut şi ceea ce e destinat să narcotizeze definitiv sufletul, poate fi prilejul să pescuiască din Umidul Radical elementele lui valabile şi celelalte care nu-i aparţineau dar le reţinea prizoniere.

Domnul Hristos Pescarul Sufletelor. Aceasta aparţine misterelor rectificării. Simbolul arată până unde îi merge eficacitatea. În pescuitul obişnuit, peştele este scos din apă spre moarte, în operaţia simbolizată, peştele este pescuit din Apele Inferioare şi dus în Apele Superioare, care îi decuplează viaţa, exaltând-o în aceleaşi proporţii.

Asta, bineînţeles, la eroii solari, destinaţi *theosis*-ului. La oamenii obişnuiţi, copilul e conceput, păstrat, născut în umid, şi toată viaţa lui ulterioară e îmbăiată de Apele Inferioare. De aceea, ca să se promoveze măcar virtual, elementele lui eterne, trebuie consacrată, ritualizată proiecţiunea, ritualizare care are darul ca virtual, cum spuneam, să dea răsuflători elementelor transcendente din viitorul om. Poziţia bărbatului şi a femeii e structurată pecetei lui Solomon, în mişcarea complementară *Yin-Yang* de care vorbeam mai sus. Focul şi apa îşi efectuează un transfer de atribute. Omul, solar priveşte spre mâl, femeia, lunară se uită spre cer. Dar de câte ori e salvată eficacitatea rituală a Actului? Căci, în mod obişnuit, bărbatul este iremediabil rezorbit, înghiţit, mistuit de genunea feminină.

Procesul invers se indică de la sine: trebuie să ne detaşăm de sensibil pentru a câştiga viaţa inteligibilă, ceea ce are dublu avantaj de a usca sufletul şi a transmuta, din umid, elementele susceptibile de a deveni foc. Asta se obţine, printr-o dedublare

iniţială care proiectând pe Cer, o stea care e *Nous*-ul atrage, pe unde ce-i sunt proprii, aburii ce se ridică sub adumbrirea ei de pe suprafaţa Apelor. A deştepta, a urca sufletul din închisoarea lui e o qvasi-imposibilitate: prea îi place uitarea. Vişnu devenise purcel şi se tăvălea în glod lângă o scroafă pe care o credea maică-sa. Toate chemările zeilor nu-l putură deştepta; lumea se pierdea. A trebuit ca Şiva, intelectul Transcendent, să-l trăsnească, să-i ardă coaja de ignoranţă pentru ca scânteia să reintegreze Cerul.

De aceea, trebuie o chemare de Sus, *Anamnesis,* pentru reamintirea patriei pierdute. "Bachus sfâşiat de Titani", scrie Olimpiador, "e sufletul omenesc împărţit de patimi, şi bucăţile corpului lui Bachus reunite de Apollon, sunt simbolul trecerii de la viaţa chinuită a pasiunilor, la viaţa simplă a inteligenţei. Iniţiatul era regenerat şi sacralizat, identificându-se cu Bachus".

Sfâşierea e inerentă trecerii, căderii de la calitativ la cantitativ, căci "Numerus stat ex parte Materiae"[46] şi trecerea de la cantitatea continuă la aceea discontinuă, duce în cazurile cele mai grave la atomizarea agregatului uman. Căci nu e numai o cădere ci şi o resorbire, o foame nesăţioasă care-l mistuie pe cel ce cade în Infern, sau, în cazuri extrem de rare, face numai o călătorie recapitulativă în stările antecedente ale aceleia în care se află acum.

*

Scânteile Luminii divine aspiră după eliberarea din acel exil pe care îl numim răul. Şi cum sunt prizoniere, ni se prezintă ca "gânduri străine", ca păcate care vin spre noi. Nu e vina lor, ci a cojilor care le ţin prizoniere. Vin de preferinţă în momentele de rugăciune, pentru că atunci forţa de eliberare a omului e mai mare, căci în asemenea clipe, fiinţa centrală, împlineşte funcţiunea centrală a lui. Oficiază ca Mare Preot. Şi atunci se întâmplă o luptă pe mai multe planuri.

Omul luptă să nu decadă din rugăciune, din sacerdoţiul lui, iar *Kliphoturile* luptă pentru contrariul, să sugă omului seva lui spirituală şi prin asta să-şi întărească vitalitatea, căci prin ele însele sunt nişte năluciri devenite teribile în urma vampirismului. Pe de altă parte, Lumina pe care o ţin în

captivitate tinde să spargă exilul din coji şi să se unească cu Lumina din om, vertical în fiinţa lui şi în puterile lui şi care le poate face să treacă pe un alt plan. E lupta între Asura şi Deva pentru posesiunea Somei. Şi atunci e numai o alternativă; sau puterea eliberatoare, mântuitoare a omului se risipeşte, i se fură, şi cade pradă Cojilor şi exilul *Şekhinei* se măreşte, sau omul sfarmă coaja, uneşte puterea lui cu aceea a Exalatei şi Puterea şi Slava Domnului nu mai sunt în robie, cum spune Psalmistul.

Când operaţia e reuşită, ca să adoarmă vigilenţa şi puterea Cojilor, omul se preface că le cedează, că îşi lasă înghiţită forţa de ele, până când cele două forţe, aceea a omului din afară şi aceea prizonieră se identifică; atunci, *Klipha* explodează şi mai bine, se dizolvă, şi pulberea ei merge să servească de îngrăşăminte Arborelui Vieţii. Totul pentru reuşită, e în funcţiune de luciditate şi de prezenţa de spirit.

Niciodată *olom-ul Kliphot,* nu ne va putea lua prinşi, oricât de mari ar fi aparenţele de triumf ale ispitei, câtă vreme Martorul impasibil din noi asistă lucid şi conducător. În cazurile supreme îşi degajează din el un aspect de pătimire, de tribulaţiune cu care momeşte Infernul, înnebunit şi pierzându-şi stăpânirea la gândul unei victorii atât de enorme şi atunci înghite undiţa învăluită cu aspectul păcatului; atunci nu un singur suflet ci toţi locuitorii infernului sunt mântuiţi. Infernul însuşi se dizolvă în singurul aspect pozitiv, acela al Rădăcinii tenebroase a Cosmosului.

Revenind la cazurile obişnuite, scânteia divină captivă se prezintă omului sub formă de Ispită, pentru că nu poate face altceva. S-ar putea spune că există între Scânteia divină şi *Kelepha* ce-o ţine în captivitate, o complicitate aparentă, un punct comun, anume că nu poate ajunge la noi decât prin masca ispitei, pe care e nevoită s-o îmbrace dar dorind cu toată esenţialitatea ei ca omul să n-o creadă şi să vadă dincolo de ea; a doua e ispita însăşi; la ea nu e o mască şi se apropie de om cu instinct de voracitate şi de vampirism. Omul e perfect stăpân pe alegerea lui, mai ales că centrul de gravitate al deciziunii cade mai mult pe luciditatea lui, nu pe voinţă care aici e un instrument.

Şi atunci, se înţelege vechiul cuvânt, care explicitează formula: cu cât cineva e mai mare pe atât de mare e instinctul

lui şi după mărimea ispitei se cunoaşte un suflet cât de sfânt e în rădăcina lui. Căci cu cât mai sfântă şi mai atotputernică este aceasta, cu atât se precipită în cantitate mai mare, şi scânteile şi *Kliphoturile,* cu intenţia deosebită, unele pentru mântuire, altele pentru tâlhărie, dar amândouă sunt masca comună a ispitei. Un înţelept spunea: fii bun cu bestia din tine.

*

Orice plăcere, orice durere, fixează şi înţepeneşte sufletul de corp, ca un cui; pentru că mai ales privim partea cantitativă, întunecată a plăcerii şi a durerii, sau cu expresii din Kabbală, pentru că tăiem rădăcinile plantelor; plăcerea şi durerea se înţepenesc pentru că privim înapoi, adică se pietrifică ca şi nevasta lui Loth. Asta înseamnă, că putem accepta durerea şi plăcerea dacă privim spre rădăcina lor cerească, în cerul plin de germeni, în care e grădina Raiului.

Shakespeare: *"But thought's the slave of life*
and life's time's fool,
And time that takes survey of all the world
must have a stop".

Tot răul vine de la faptul că gândul nu e în justul său loc, care e centrul. Gândul în derivă, în rătăcire şi în tribulaţiune, răstoarnă echilibrul vieţii. Atunci când viaţa e stăpâna gândului, şi ea devine bufonul Timpului, care nu poate fi stăpânit decât de un gând impasibil şi concentrat. În locul Timpului ca simplă condiţie a vieţii, viaţa dereglată prin rătăcirea gândului, devine o condiţie a timpului, adică solicită din el, actualizează aspectele lui cele mai sinistre, cu rezultate catastrofice pentru că supraveghează întreaga lume. Atunci nu este decât o singură soluţie: suprimarea Timpului. Shakespeare nu merge în etape la stăpânirea gândului, pentru ca apoi să avem stăpânirea vieţii şi a lumii. Procedeul preconizat de el e radical: trebuie suprimat timpul, sau mai exact vorbind, pentru că în sensul literal lucrul nu e posibil decât la capătul unei căi de realizare iniţiatică, trebuie ca intuiţia noastră intelectuală, purificată prin concentrarea gândului, să aibă intuiţia acelui plan de existenţă, unde nu mai există timp, sau, de e posibil, intuiţia Supremului.

Iar ceva admirabil în Richard al III-lea. Regele spune: "De ce să mă tem? De mine însumi?" Şi Ratcliff răspunde: "Nu, mylord, nu te speria de spectre". Nu numai interpretarea obişnuită, că întreaga lume fenomenală e o nălucire, e valabilă aici, ci că viaţa *adharma* ca aceea pe care a dus-o Richard, spectralizează fiinţa noastră, îi dă aparenţele subtilului inferior. Crima împietreşte, pentru ca apoi să depăşească stadiul comportării, trecând în cantitatea discontinuă unde se mişcă spectrele. De aceea nu cred că interpretarea în sensul caracterului iluzoriu al lumii este suficientă, pentru că asta nu l-ar deosebi pe Richard al III-lea de un om just.

*

Dorinţa neliniştită a omului, nerăbdarea lui îi ascunde că îşi doreşte propria lui finalitate, spune Leonardo da Vinci, întâlnindu-se cu Shakespeare. Căci această dorinţă neliniştită şi nerăbdătoare, e acelaşi lucru cu viaţa care e bufonul Timpului. Finalitatea omului e firește reintegraţiunea, dar mai precis şi mai tehnic, trebuie să potolim marea pasiunilor, adică a modificărilor, prin introducerea unui element de continuitate şi de omogenitate care este evertuarea unui punct central care să înmănuncheze şi să armonizeze aceste pasiuni; cu altă imagine, trebuie, deasupra mării agitate, să facem să răsară o stea care e ochiul fix al Dumnezeirii. Şi această stea e finalitatea pe care o caută nu numai omul dar şi pasiunea care-l bântuie, pentru că în cele mai rele rătăciri ale ei spre acest punct central tinde.

Ceea ce e admirabil e că Leonardo nu găseşte că această dorinţă neliniştită e rea în sine; din contră, îi zice chintesenţă de spirite elementare, cu alte cuvinte dorinţa neliniştită e aspectul negativ, faţă de tribulaţiune, al Păcii! E faţa întunecată a *Şekhinei,* care nemaifiind solicitată de sus, ajutată să iasă din exilul ei, se zbate ca un prizonier să iasă din frânghiile ce o strâng şi atunci avem neliniştea şi angoasa. Dar, dacă steaua a răsărit, dacă apare Fecioara cu diadema de stele, atunci dorinţa se transformă în pace quintesenţială; precizăm, nu se pleacă neliniştea şi apare pacea, ci neliniştea *devine* pace, adică îşi recapătă adevărata ei înfăţişare; monstrul

sărutat de lumină, devine Zână. Angoasa e vrăjită de fluierul fermecătorului, pentru că, în ultimă esenţă, neliniştea nu-i altceva decât continua svârcolire a Şarpelui, a Dragonului din fundul apelor, sub călcâiul Fecioarei, sau la Fiat-ul Verbului ce linişteşte prin armonizarea spirelor în jurul punctului central evertuat în mijlocul Haosului. Strângând mai de-aproape chestiunea, chintesenţa ocupă punctul central în crucea celor patru elemente; or, acest punct profund ascuns sub Haosul lumii noastre căzute, nu poate fi actualizat decât de o Chemare de sus; până atunci chintesenţa, evacuată din centrul ei, rătăceşte în lume, pe care o chinuieşte şi de care e chinuită, pentru că nici una nici alta nu trebuie să facă altceva decât să privească în sus; şi când e chemată, atunci îşi retrage spirele din planul orizontal pe care-l chinuie şi de care era chinuită, şi le înfăşoară vertical de-a lungul Axei polare pe care a suscitat-o Fiat-ul cosmogonic.

Se produce o armonizare, în sensul că se determină un flux omogen de vibraţiuni, întâi în planul orizontal, de la periferie la centrul lui, apoi printr-o schimbare de direcţie care e şi o transmutaţiune, de-a lungul Axului ce trece prin centrul planului, şi această chintesenţă aspiră să părăsească timpul şi să revină la mandatarul ei, precizează Leonardo.

Dorinţa neliniştită a quintesenţei e urmarea influenţei Naturii pe când integrarea e făcută de chemarea de Sus; omul fiind modelul lumii e medium-ul prin care se produce toată această operaţie suverană.

Note

1. În existenţa sa el nu există; în non-existenţa sa el există ... ceea ce a fost declarat ca existând, aceea a fost declarat pe drept neexistând, şi astfel el a fost declarat existând. (fr)
2. Eternul feminin ne trage în sus. (germ)
3. Negru mai negru decât negrul. (lat)
4. Urcă de pe pământ în cer şi din nou coboară pe pământ şi primeşte puterea celor de sus şi celor de jos. (lat)
5. Vasul tău este măsura focului tău. (lat)
6. Ce este cunoaşterea originară? Este însufleţirea raţiunii venită dinlăuntru, de la spirit. Aşa cum focul se întoarce în eter când nu mai are nimic de consumat, tot aşa se întoarce şi raţiunea în spirit după ce a consumat lumea şi pe sine însăşi. Această consumare a lumii este cunoaşterea originară. Prin ea omul devine om spiritual (germ.) (Fr. Schuon: *Gânduri conducătoare despre cunoaşterea originară)*
7. Aduceţi-vă aminte totdeauna, totdeauna, că Opera poate fi desăvârşită cu materialele luate ca atare din natură, şi că tot Scopul noastru consistă în secretul Focului noastru, pe care numai Dumnezeu singur îl poate da celui pe care-l voieşte. Revelaţia cea mai pură. Notă: n-aş putea să repet îndeajuns că nu e vorba de o putere inferioară, pe care poţi să ţi-o însuşeşti, cum se captează electricitatea, de exemplu, ci e vorba de Focul Spiritual al Vieţii care însufleţeşte toată Împărăţia Spiritului.

   Forţele psiho-magnetice, ca şi proiecţia ocultă a Voinţei, nu pot sluji în Marea Operă, care e de un ordin superior celui al Naturii. Or, de noi ţin toate

facultăţile noastre naturale şi ale eredităţii şi ale astrelor, în timp ce trebuie să dobândim o esenţă spirituală care coboară de mult mai sus.

Relativ la Spirit, Natura poate fi considerată ca fiind într-un fel de letargie, şi numai Focul Vieţii Spirituale poate să scoată lucrurile acestei lumi din strania torpoare în care le ţine puterea hipnotică a Dragonului.

8. Kabaliştii spun că, dragonul infernal îi linge fecioarei mării picioarele umede cu limbile sale de loc care aţipesc de voluptate.
9. Pe când vorbea Sordel întinse-o mână / şi-i arătă cu palma-n jos ţintită / cum se târa vrăjmaşul prin ţărână / Pe unde valea nu-i de mal proptită / venea un şarpe, acela poate care / întins-a Evei poama-ntru ispită / Prin flori şi ierburi şerpuia-n cărare, / sucindu-şi capul când şi când molcom / ca vita când se linge pe spinare. (Purg. VIII. v. 94-102)

Eu n-am văzut şi nu pot spune cum / cereştii şoimi porniră-n zbor uşor; / dar îi văzui cum se pogoară-n drum. / Simţind văzduhul spintecat în zbor, fugi năpârca şi-amândoi deodată / solii cereşti spre locurile lor. (v. 103-108)

10. Integrarea elementelor psihice. Numai Cunoaşterea conduce la Cunoaştere. Un mijloc, oricare ar fi, nu duce la Cunoaştere decât în măsura în care e o modalitate a ei. Nu poate fi sesizată Cunoaşterea din exterior, căci acest exterior nu există.

Înţelegerea teoretică sau cunoaşterea raţională este participarea fundamcntală a individului la Adevăr ... Omul trebuie să participe la Idee prin toate modalităţile inteligenţei sale, adică prin toate elementele constitutive ale individualităţii sale.

11. Tratatul Unităţii (Muhyi-d-din ibn'Arabi). Trebuie să-l cunoşti în acest fel, nu prin ştiinţă, inteligenţă, imaginaţie, agerime, simţuri, viziune exterioară, viziune interioară, înţelegere sau raţionament ... Nimeni nu-l poate vedea, afară de El-însuşi, nimeni nu-l cunoaşte, afară de El-însuşi. El se vede prin El-însuşi. Altul nu-l poate vedea. Altul decât El-însuşi nu-l poate cuprinde. Vălul său de nepătruns este propria Sa Unicitate într-un mod inexplicabil.
12. Când se descoperă enigma unui singur atom, se poate vedea misterul întregii creaţii, atât exterioară cât şi interioară.
13. El înţelege că "Cel care ştie" este El şi "Cel ce este ştiut" încă este El. "Cel care vede" este El; "Ceea ce este văzut" încă este El. "cel care se-ntâmplă este El"; "La ceea ce ajungi" în Uniune încă este El. Niciun altul decât El nu se poate uni cu El. Niciun altul decât El nu se separă de El. Oricine poate înţelege aceasta este cu totul ferit de marea idolatrie ... Căci Uniunea ta este separaţia ta şi separaţia ta este Uniunea ta.
14. Nimic nu s-a petrecut care n-a existat mai înainte. Dacă el spune: Eu sunt Allah, ascultă-l cu atenţie, căci nu este el, ci Allah însuşi care (prin gura sa) pronunţă: Eu sunt Allah. Dar tu n-ai ajuns la aceeaşi treaptă de realizare ca El. Dacă ar fi aşa, tu ai înţelege cuvântul său şi ai vedea ceea ce vede El.
15. Precum toate lucrurile au fost de la o singură meditaţie a unuia, tot astfel toate lucrurile născute au fost însăşi adaptarea acestei unice (meditaţii); Tatăl lui este Soarele, Mama lui este Luna. Tatăl oricărui Mister al întregii lumi este acesta.
16. Doamne, ţine seama că noi nu ne înţelegem pe noi înşine, şi că nu ştim ce vrem, şi că ne îndepărtăm nemărginit de ceea ce dorim. (St. Thèrèse d'Avila)
17. Din fundul abisului Iisus strigă către Tatăl Său, şi acest strigăt trezeşte - în măruntaiele cele mai lăuntrice ale adâncurilor - cu mult sub ceea ce poate fi înţeles de Îngeri, nespus mai profund decât toate presimţirile şi toate misterele Morţii - geamătul foarte înăbuşit, foarte îndepărtat , foarte palid al Porumbelului Duhului Sfânt, care închipuie ca un ecou al groaznicului De Profundis.

Şi tot behăitul Mielului vibrează astfel în groapa înspăimântătoare fără să fie posibil să se presupună o singură plângere scoasă de Fiul Omului care să nu răsune la fel în exilurile imposibile în care se

ghemuieşte Mângâietorul (Léon Bloy, Mântuirea prin Evrei)

18. Dar fericit (mântuit).
19. Pământul se ascunde în Stele, / Răsăritul în Apus, / Maestrul în Operă / Prin har. În Pol este inima lui Mercur care într-adevăr este Focul, în care liniştea este a Domnului însuşi navigând pe marea această imensă.
20. În Piatra Filozofală sunt unite indisolubil elementele antagoniste ... Soarele este unic în sistemul nostru solar dar nu şi în spaţiul cosmic; putem să vedem ceilalţi sori pentru că se situează în spaţiu dar nu îi vedem ca soare.
21. Marea Operă este cucerirea punctului central în care stă puterea de echilibru. Peste tot, de altfel, reacţiunile puterii de echilibru privesc viaţa universală prin mişcarea perpetuă a naşterii vieţii şi morţii.
22. Erosul cosmogonic este un Eros al Depărtărilor.
23. Arată-mi adevărurile inteligibile ale lucrurilor.
24. Cerul este un freamăt, o boare, o atingere imperceptibilă în adâncul inimii voastre.
25. Ochiul sufletului tău trebuie să fie limpede. La această limpezime ajungi prin liniştirea pasiunilor.

    Acolo unde Dumnezeu lucrează mijlocit, puterea acestei lucrări mijlocite e natura.

    Legea cea mare a acestei determinări este dragoste. (germ.)
26. ... lumea este un sistem de lucruri invizibile manifestate vizibil.
27. Eschil numeşte Erinii pe zeiţele fără cămin.
28. Asupra a tot ce întreprinde omul el trebuie să-şi îndrepte atenţia sa neîmpărţită sau eul său, şi când a făcut asta apar curând gânduri sau un nou fel de percepţie care nu par a fi în el, într-un mod minunat, altceva decât mişcări delicate ale unei ţinte călătoare sau repede deschise, sau minunate adunări şi figuraţii ale unei curgeri elastice.

    Ele se măresc, din punctul unde s-a întipărit impresia, în toate părţile cu iuţeală şi iau cu ele eul său. (germ.)
29. Aceşti muzicanţi legaţi de regele zeilor se găsesc peste tot pe munţii reali sau mitici, în văzduh ... în păduri, în

peşteri. ... Fata Morgana este denumită în epopee fiică a Gandharvilor. ... Arborii cu umbră deasă, ca Apsare ... Gandharvi ale apelor. Cazuri frecvente de posesiune a unei femei de către Gandharvi ... Zeul iubirii (Kama) este considerat ca un Gandharva.

30. B. este probabil cel mai mare sculptor pe care l-a produs, de departe secolul XX ... B. crede că cerul, Dumnezeu, forţele oculte care însufleţesc lumea au fost în mod real prezente în fiecare zi de viaţă ... Întreaga sa atitudine faţă de materialele sale a fost aceea a unui meşteşugar ţăran mângâind, netezind, perfecţionând.
31. Scriind aceste lucrări, eu n-am vrut să fac operă de scriitor, nici să urmăresc un scop precis, ci să mă eliberez de o inspiraţie care-mi arde inima şi-mi striveşte pieptul.
32. Deşi atotştiutor, Vishnu se arată în lume ca şi când ar fi lipsit de cunoaştere; deşi spirit, el se arată ca şi când ar fi material; deşi adevăratul zeu, el se arată ca şi cum ar fi slab; deşi fără griji, el se arată ca şi cum ar avea nevoie să fie îngrijit; inaccesibil (simţurilor), el se arată ca putând fi atins (pipăit).
33. Okam: este legătura credinţei cu care Dumnezeu şi-a asumat natura umană. Nu include nici o contradicţie faptul că Dumnezeu şi-a asumat această natură. Asemenea raţiune poate să asume piatra ca şi lemnul. (lat.)
34. Sacrul se manifestă nu importă sub ce formă, fie ea chiar şi cea mai aberantă ... Ceea ce e paradoxal, ce e ininteligibil, nu este faptul manifestării sacrului în pietre şi arbori, ci însuşi faptul că el se manifestă şi, în consecinţă, se limitează şi devine relativ.
35. Puterea şi viaţa nu sunt decât epifanii ale realităţii ultime ... Aceste acte elementare devin la "primitiv" un ritual a cărui intermediere îl ajută pe om să se apropie de realitate, să se insereze în ontic, liberându-se de automatisme (lipsite de conţinut şi de sens) ale devenirii, ale profanului şi ale neantului.
36. Ritul constă întotdeauna în repetarea unui gest arhetipal împlinit *in illo tempore* (la începutul lumii)

de strămoşi sau de zei ... Se încearcă onticizarea, prin intermediul hierofaniei, a actelor celor mai banale şi mai neînsemnate.

37. În Pol este inima lui Mercur ...
38. Dumnezeu este o uşoară asimţire. (germ.)
39. Deci nu există decât energii fulgurante care nu aparţin unor substanţe, nu sunt substanţe şi nu durează nici măcar o clipă. Aceste energii se succed într-o ţâşnire perpetuă, care dă impresia duratei, a mişcării.
40. Materia Pietrei este Mercurul comun dar însufleţit de sulful de aur şi de fier ... Şi să ştiţi că Piatra noastră nu este altceva decât căldură naturală nefixată în umiditatea sa radicală.
41. Prin focul sufletului a învins Balaurul.
42. Femeia care trebuie să zdrobească capul şarpelui este Inteligenţa, care depăşeşte totdeauna curentul forţelor oarbe ... Kabaliştii spun că este ţărmul mării, căruia dragonul infernal vine să-i lingă picioarele umede cu limbi care adorm de voluptate.
43. Mi-am spus cuvintele şi am observat că ele se întind peste rugăciune şi o curăţesc şi o întăresc. (germ.)
44. Există în noi trei centre de atracţie şi de proiecţie fluidică; creierul, inima sau epigastrul şi organul genital.
45. Despre întârziata răzbunare a divinităţilor.
46. Numărul stă de partea materiei. (lat.)

Glosar

de termeni străini mai puţin cunoscuţi, neexplicaţi în text

adwaita - nondualitate (sk)
Agartha - centru subpământean, în tradiţia hindusă (sk)
agni - foc; zeul focului (sk)
ain-soph - principiul suprem; infinitul; non-fiinţa (ebr)
amrita - nemurire
arsh - tronul divin (arb)
alam al mithal - lumea analogiilor (fizică şi psihică) (arb)
anamnesis - amintirea principiilor (gr)
ananda - beatitudine (sk)
atma - spiritul universal; Sinele (sk)
avatara - trimis divin (sk)
avatarana - axul coborârii divine (sk)
avidya - ignoranţă; necunoaştere (sk)
barakà - influenţă spirituală; binecuvântare (arb)
barzach - punct de contact; poartă strâmtă (arb)
bhakti - iubire; devoţiune (sk)
borboros - mlaştină; apele inferioare
brahmarandhra - ultima chakra; creştetul capului (sk0
catharsis - purificare (gr)
chit (cit) - conştiinţa divină (sk)
cineres ne vilipendas - cenuşile să nu fie dispreţuite (lat)
citta vritti nirodah - suprimarea agitaţiei mentale (sk)
çifat - calităţi; atribute divine (arb)
coagula - coagulare; solidificare (lat)
dakir - discipol iniţiatic (arb)
dharma - legea, ordinea universală (sk)
dhikr - incantaţia numelui divin; amintire (arb)
eidolon - imagine; suflet inferior (gr)
fakr - sărăcie spirituală (arb)
fana - extincţie (arb)
fatiha - deschiderea - surata I (arb)
flamma non ureus - flacăra care nu arde (lat)
gafr - calcul numeric (arb)

Gemüth - simţire; presimţire (germ)
gradus ad Parnassum - treaptă spre Parnas (lat)
gunas - tendinţe primordiale (sk)
hadith - sentinţă profetică (arb)
haq - adevăr (arb)
hiranyagarbha - germenele de aur (sk)
hudur - prezenţa reală a divinităţii (arb)
ida - curent (arteră) subtil în corpul uman (sk)
indrya - facultăţi subtile (sk)
Insanul Kamil - omul universal (arb)
Işwara - divinitatea personală creatoare (sk)
jihad (gihad) - război sfânt (arb)
jivan mukta - eliberat din viaţă (sk)
jivatma - sufletul viu, individual (sk)
jnana - cunoaştere intelectuală (sk)
kala mukha - mască terifiantă (sk)
kawanah - meditaţie; contemplare (arb)
kelipha (pl. keliphot) - coaja, învelişul lucrurilor (arb)
kundalini - energie subtilă la baza coloanei vertebrale (sk)
kun - să fie! (arb)
luz - germene de nemurire (ebr)
manas - mentalul; mintea (sk0
maithuna - ritual erotic (sk)
mantra (mantram) - formulă rituală (sk)
Metatron - îngerul feţei divine (ebr)
metanoià - transmutare spirituală; pocăinţă (gr)
miracula rei unius - minunea lucrului unic (lat)
mokşa (mukti) - eliberarea supremă (sk)
nadis - curente subtile în corpul uman (sk)
nirguna - non-calificat (Brahma) (sk)
nous - intelect (gr)
nur - lumină (arb)
om (aum) - silabă sacră hindusă (sk)
ophis - şarpe (gr)
penia - lipsă (gr)
pingala - curent subtil în corpul uman (sk)
pittri - strămoşi (sk)
poros - câştig (gr)
prakriti - substanţa universală (increată) (sk)
prana - suflu vital (sk)

puruşa - esenţa universală (increată) (sk)
rajas - tendinţa (guna) mediană (sk)
Risalat al Ahadiyah - Tratatul Unităţii (arb)
ruh - spiritul (arb)
sacitananda - ternarul divin (increat) (sk)
saguna - calificat (Brahma) (sk)
sahasrara - chakra supremă; rostul capului (sk)
sanathana dharma - legea (ordinea) eternă (sk)
sandhya - punct de trecere; poartă strâmtă (sk)
sat - Fiinţa (supremă) (sk)
satwa - tendinţa (guna) ascendentă (sk)
sefira (pl. sefirot) - principii universale; atribute divine (ebr)
solve - disoluţie (lat)
sufism - esoterismul musulman (lat)
suşumna - canal subtil central (în corpul uman) (sk)
şabda - sunet (sk)
şahada - mărturisire de credinţă (arb)
şakti - energia, puterea divină (sk)
şekhina - energia, puterea divină (ebr)
şirk - asociaţionism (arb)
Şiva - divinitatea distrugătoare (sk)
şukra - sămânţa (arb)
şunia - vidul universal (sk)
taçawuf - esoterismul islamic, sufism (arb)
tamas - tendinţa (guna) descendentă (sk)
tarika - calea spirituală; organizaţie iniţiatică (arb)
Tao - Calea (principiului suprem) (chin)
telesma - mister; rit iniţiatic (gr)
trimurti - triada divină (creată) în hinduism (sk)
theosis - îndumnezeire (gr)
uluhiyah - atotposibilitate (arb)
Urbild - imagine originară; prototip (germ)
uroboros - şarpe care-şi muşcă coada (gr)
vayu - aer (sk)
Verbum caro fit - Verbul s-a făcut carne (lat)
viaktavyakta - manifestare-non-manifestare (sk)
Vişnu - divinitate creatoare (sk)
waqn - clipă
yang - principiu masculin (chin)
yantra - imagine rituală (sk)

yin - principiu feminin (sk)
yoga - uniune; tehnică de unire cu Principiul (sk)
Zim-Zum - retragere; contracţie divină care a dat naştere creaţiei (ebr)

Cuprins

Notă editorială 5

Bio-Bibliografie 7

Meditaţii, Simboluri, Rituri 13

Note 169

Glosar 175

În aceeaşi editură au apărut:

Vasile Lovinescu - *Steaua fără Nume.* 1994
Ioan Dragoslav - *Povestiri Biblice Populare.* 1994
Vasile Lovinescu - *Dacia Hiperboreană.* 1994
René Guénon - *Regele Lumii.* 1994
Radu Vasiliu - *Jocul de Şah.* 1995
Dan Stanca - *Simbol sau Vedenie.* 1995
Florin Mihăescu şi Roxana Cristian - *Minima Spiritualia.* 1995
Vasile Lovinescu - *Scrisori crepusculare.* 1995
Vasile Lovinescu - *Al patrulea hagialâc,* ed. a II-a. 1996
Vasile Lovinescu - *Creangă şi Creanga de Aur,* ed a II-a. 1996
Vasile Lovinescu - *Însemnări Iniţiatice.* 1996
Florin Mihăescu - *Hamlet, prinţul melancoliei.* 1997
Vasile Lovinescu - *Meditaţii, Simboluri, Rituri.* 1997

În pregătire:

Ernst Jünger - *Vizită la Godenholm*
Florin Mihăescu - *Ortodoxie şi Simbol*
Radu Vasiliu - *Desfătările tristeţii*
René Guénon - *Scurtă Privire asupra Iniţierii*
Ruysbroeck L'Admirable - *Pre/gătirea nunţii spirituale*
Margareta Vasiliu - *Lumină de noapte*
Florin Mihăescu - *Shakespeare şi Teatrul iniţiatic*
Stela Gheţie-Tinney - *Pădurea tăcută (poeme)*
Ernst Jünger - *Inimă aventuroasă*
Radu Constantinescu - *Recuperarea psihicului infernal*
Farid Uddin Attar - *Limba păsărilor*
A. de Chateaubriand - *Răspunsul Domnului*
Villiers de l'Ilse Adam - *Axel*
Emile Simonod - *Rugăciunea lui Iisus după Breancianinov*
Emile Dermengem - *Elogiul Vinului*

Cenaclul Editurii Rosmarin

Pentru a fi într-o legătură mai strânsă cu cititorii, Editura Rosmarin invită pe prietenii cărţii de spiritualitate să participe la răspândirea volumelor editate.

Puteţi deveni membru al Cenaclului Editurii Rosmarin având următoarele avantaje:

* Editura Rosmarin poate întreţine un dialog prin corespondenţă pe teme de spiritualitate cu membrii cenaclului.

* Cărţile dorite vă vor fi expediate, la cerere, cu prioritate, contra ramburs.

* Vă sunt oferite următoarele facilităţi:

- pentru 1 sau 2 cărţi, beneficiaţi de gratuitatea transportului

- de la 3 cărţi în sus, beneficiaţi de 10% reducere şi gratuitatea transportului, la care se adaugă şi *calitatea de membru al Cenaclului Editurii Rosmarin*

* Tirajele Editurii Rosmarin pentru volumele în curs de apariţie se vor stabili şi pe baza precomenzilor făcute de membrii Cenaclului Editurii Rosmarin

* Comenzile şi precomenzile se vor trimite pe adresa:

Str. Mihăilă Radu nr. 8, sect. 2, cod 71432, Bucureşti sau
Str. Tg. Neamţ nr. 16, sect. 6, ap. 23 cod 77486, Bucureşti
tel. 6190415; 7262005

Inima noastră e ascunsă într-o trombă, într-un ciclon de pasiuni, care constituie inima pasională; nimeni nu poate ajunge la ea, fiindcă e sfâşiat de Paznicii exteriori pe când pe deasupra ne putem coborî de sus, în ea, fără ca Dragonii de gardă să-şi dea seama de fapt şi de prezenţa noastră. Mai teribili decât Paznicii de natură pur pasională, sunt paznicii imaginativi cerebrali, care constituie un cerc excentric faţă de primii. Trebuie să impunem tăcere ultimilor, iar ceilalţi trebuie anulaţi printr-o manevră de învăluire care le adoarme inteligenţa.

Fixarea privirii noastre pe stea, ne deschide accesul inimii noastre prin corpul ei, cale grea, deoarece cere calificare metafizică, dar care nu zădăreşte monştrii care stau de pază, nu deasupra ci în jurul inimii noastre.

Chiar instinctele oamenilor nu sunt rele: "cu cât e un om mai mare, cu atât mai mare e şi instinctul lui", dar, după cum spunea Plotin, instinctul fiind o intelecţiune întunecată şi intelecţiunea fiind un instinct clarificat, e uşor de înţeles cum se face endosmoza între ele; ... e de ajuns să ridicăm sus steaua, pentru ca instinctul să se transmute de-a lungul firelor de aur.

Vasile Lovinescu

EDITURA ROSMARIN

ISBN 973-97811-3-6